

СУКОБ ГРАДА И
УДРУЖЕЊА „СИТАК”

Таксирање или
политика

— страна 8.

ХОЋЕ ЛИ СЕ ФИЛУМ НЕГДЕ
УДОМИТИ

Чежњив поглед ка
Дому војске

— страна 12.

ЖИВОТНА ПРИЧА ГЛУМИЦЕ
НАДЕ ЈУРИШИЋ

Од малена се
спремала за сцену

— страна 18.

МЛЕЧНА АФЕРА

Кад би краве знале...

FINAL SALE
H&O
Na kolekciju jesen - zima
-80%

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refilm
Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

JezerAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Главна мана

Пише Драган Рајичић

Текст пред вама настао је пре времена, чак седам дана раније него што је то уобичајено, јер је потписник ових редова изненада морао на службени пут са кога се још није вратио и питање је да ли ће се отуда икад вратити.

Но, пустимо ову уводну напомену по страни, сад ми ваља што пре прећи на ствар. Конкретно бих да се мало позабавим актуелном ситуацијом на нашем тржишту хране. Какви ће коначни званични налази надлежних органа бити по питању квалитета млека и осталих намирница ја у овом тренутку не знам, али ћу вам зато презентирати анализу коју сам у урадио у својој извитопереној глави, за коју, без лажне скромности, могу да кажем да је савршена лабораторија јер сам лично надгледао све оно што ми се ту замутило.

Најпре, да поручим нашем изгладнелом и ижеднелом народу да заиста нема места паници. Резултати до којих сам и ја дошао су веома умирујући, а разлог за задовољство може да има и наша нова народна власт јер њу не може да дестабилизује ни отров њених највећих противника, а камоли ово мало афлатоксина што нам је залутало у млеко. Не причам наравно ништа напамет, све сам ја лепо измерио и избројао и то два пута, да се не преварим.

Ситуација је сасвим под контролом већ сада, а када нове мере владе и локалних самоуправа омогуће нова поскупљења струје, грејања, воде и свега осталог, о афлатоксину ће се говорити колико и о лањском снегу.

Ево како тачно стоје ствари: кад наш сироти просечни грађанин прими неку платицу, плати све дажбине, врати дугове комшијама и кумовима и крене у репрограма за отплату заосталих дуговања према нашим јавним предузећима, његов преостали кућни буџет дозвољава му да се за млеко ухвати једном месечно. И то је оно што охрабрује. Ако је паметан, он ће тај литар максимално да растегне тако што ће га срквати сваки дан по једну кашичицу. У тим дозама афлатоксина могу само да га мрзе, та у тој количини нама ни мишомор не би могао ништа. И сама министрака здравља, између редова нам је поручила да и млеко треба узимати као лек, тј. на кашичицу, и Бог да нас види. Кашичица млека за енергију, бромазепамче за поверење у нашу владу и - Европо, еве нас, стижемо ти!

Још је боља ситуација с месом. Можда, додуше, у месу има нешто олова, бакра, пестицида, бактерија, пластике или космичке прашине, али ја у мојој лабораторији на то нисам ни обраћао пажњу. Кома то може да смета осим, евентуално, онима који оволико брину о нама јер они, знамо то из претходних искустава, једу као да су изашли из апсе, а не као да су тек пред њом. Једу о нашем трошку, нормално, али, срећом, роштиљ не заливају млеком него вискијем и шприцером.

Наш сироти просечни грађанин је, међутим, и по овом питању безбедан као нико не само у Европи него и у Африци. Њему, тј. нама све може данас да дође главе пре него неисправно месо. Ако ће нас убити у та три-четири пута колико се годишње сретнемо, за славу, Ускрс и Божић, онда вала и нисмо ни за шта. Онда за нас тако килаве наша народна власт више не треба да мозга како да нам помогне јер нама ту спаса ионако нема. Но, наравно да је наш сироти просечни грађанин жилава сорта и да ће он, кад усркне кашичицу млека и кад једном годишње набодне нешто на чачкалицу, наставити да гавеља ка Европи као да је стварно све у најбољем реду.

Дакле, да закључим, храна коју конзумирамо онако како нам је наша народна власт сервира је из наведених разлога безбедна по здравље. Она, међутим, има једну другу ману коју је познати афористичар овако објаснио: - Какву храну једемо? Ех, какву! Недовољну!

АНКЕТА КОЈЕ МЛЕКО ПИЈЕТЕ ОВИХ ДАНА?

М. Ињаишевић

Борисав Алексић, пензионер:
- Ја ниједно, као и до сада, немам паре за луксуз у исхрани!

Милош Радосављевић, стручни сарадник:
- Узимам од мојих кумова из Петровца, као и до сада.

Драган Гајовић, трговац:
- Не пијем млеко, само ракију од 22 града.

Драгослава Тркља, економски техничар:
- Истих произвођача као и пре ове медијске фрке и хајке на произвођаче млека и хране.

Мића Ранковић, пензионер:
- Млекаре „Куч“ и млекаре „Петровић“, пијем без страха.

Денис Мадрић, кувар:
- Купујем од сељака домаће, са пијаци.

Светлана Недељковић, домаћица:
- Моје домаће, из Горње Сабанте.

Јаница Мијаиловић, благајник:
- Не пијем, али политичари манипулишу домаћим тржиштем и произвођачима.

Љиља Димић, правник:
- Деца пију све редом, ја користим само млечне производе.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom i prezimenom

Da li ćete i ove zime grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ПОСЛЕДИЦЕ МЛЕЧНЕ АФЕРЕ ЗА ШУМАДИЈСКЕ СЕЉАКЕ

Очи упрте у лабораторије

До уторка, 26. фебруара, на подручју Крагујевца није било ни једног произвођача млека коме су прерађивачи одбили откуп због присуства отровних материја, што не значи да таквих појава неће бити. Наду у стабилизацију кризног стања даје мера Владе да прерађивачи морају да откупе све количине млека, без обзира на исправност

Пише Милош Пантић

Од надлежних државних органа су ових дана, од избијања афере са присуством афлатоксина у млеку, наставиле да стижу поруке које, уместо да улију сигурност грађанима, потрошачима млека, и произвођачима, и покажу да држава држи ствари под контролом, само уносе додатну конфузију.

Таква је била информација објављена 25. фебруара да је Ветеринарска инспекција забранила производњу на 12 фарми у Србији због повишеног нивоа афлатоксина у млеку. Тај податак објавила је начелница ове инспекције Сања Челебићанин, уз напомену да је, поред осталих, блокиран рад и фарми у Новој Пазови и Крагујевцу.

Читав тај дан трајала је у Крагујевцу потрага новинара за информацијом о којој се то фарми ради, али без резултата. Телефон Ветеринарске инспекције у граду био је „глув“, као и број у Београду, који је непрекидно био заузет. Та вест изазвала је комплетну збрку, јер по подацима којима располажу надлежни у Скупштини града, на подручју Крагујевца ни једна фарма није добила забрану испоруке млека.

■ Без одбијене испоруке

Помоћница градоначелника Крагујевца за пољопривреду др Снежана Живановић Катић каже да је од избијања млечне афере свакодневно у контакту са свим већим произвођачима млека на подручју града, а то је 56 села, као и са удружењима одгајивача млечних говеда. Према подацима којима је располагала до 26. фебруара, ни једна фарма нити домаћинство које се бави производњом млека није добила никакву забрану, нити је код било које од њих утврђено повећано присуство отровног састојка.

По њеним речима, на подручју града чак не постоји ни једна

СЕЉАЦИ ТВРДЕ ДА ЈЕ МЛЕКО ЊИХОВИХ КРАВА ИСПРАВНО

КОМПАНИЈА ЈЕЗДИМИРА КУЧА НИЈЕ СМАЊИЛА ОТКУП МЛЕКА

млечна фарма регистрована код Министарства пољопривреде. Помоћница градоначелника сматра да је у информацији Ветеринарске инспекције, можда, фарма из неке од околних општина једноставно „припојена“ Крагујевцу као највећем центру. Оно што у овом тренутку охрабрује јесте податак да не само да никоме за сада није забрањена предаја млека, већ ни једном произвођачу са подручја Крагујевца још није одбијено млеко приликом откупа.

Ово, међутим, не значи да је подручје града остало изоловано од проблема које је донела афера са откривањем афлатоксина и да крагујевачки сељаци неће претрпети никакву штету. Тржиште је повезано, а мрежа снабдевања испреплетана, па наши произвођачи предају млеко прерађивачима из других градова, као и што градски прерађивачи откупљују млеко из других крајева Србије.

Од када је избила ова афера у јавности Ветеринарска инспекци-

ја је наложила много детаљније и ригорозније контроле овог отровног састојка. Зато није искључено да ће се наредних дана појавити неки узорак са откривеним штетним токсином и на нашем подручју. Ту треба применити мере које је држава и најавила, а то је употреба супстанце за изоловање токсина из метаболизма краве, што би за осам до десет дана требало да доведе до потпуно исправног млека, као и испорука незараженог кукуруза из државних резерви власнику те фарме, каже др Живановић Катић.

По њеним речима, до читаве афере која може да има огромне штетне последице довело је то што је држава преузела европско законодавство, а ништа није предузето да се успостави систем контроле у земљи који нове норме може да прати и на време реагује. Зато смо дошли у ситуацију да се реагује тек када избије један овако велики експлозија, а то онда значи гашење пожара и лечење последица, што иде много теже и компликованије.

■ Дато 50 узорака

Готово истим речима је узрок избијања млечне афере прокоментарисао Јездимир Куч, власник познате крагујевачке млекарне „Куч компани“, која је од скоро постала и значајан извозник млечних производа у Русију. Куч објашњава да је до сада испитивање микробиолошке исправности млека (и сировог које је откупљено од фармера и оног које иде у продају) било континуирано и детаљно. Али, испитивање присуства тешких метала и афлатоксина у млеку обављало се само два пута годишње. То је мало ако је држава променила закон и ниво дозвољеног присуства отровног састојка умањила за десет пута, закључује Куч.

Сада, када је избила афера, Ветеринарска инспекција је овом прерађивачу наложила да знатно поштри контролу и преда на анализу 50 узорака откупљеног млека. Они су у Институту за месо и млеко у Београду и очекује резултате. Могао је да их преда и крагујевачком Институту за јавно

здравље, али они тренутно немају реагенсе за испитивање овог отрова и набавиће их ових дана.

Куч није смањено дневни откуп млека, тако да и даље од 2.000 својих добављача са подручја Шумадије, Златобора и из шабачког краја преузима 60 тона дневно. Ако контрола покаже неисправност неког од 50 датих узорака, онда ће се кренути у откривање фарме са које потиче заражено млеко. Пошто се оно преузима линијски, односно једна цистерна покупи млеко са 20 и више фарми, то би значило додатну контролу свих произвођача са једне линије док се не открије где је проблем, Тада би се, како је најавила Влада, том

СНЕЖАНА КАТИЋ ЖИВАНОВИЋ СВАКОДНЕВНО У КОНТАКТУ СА ПРОИЗВОЂАЧИМА

фармеру помогло испоруком незараженог кукуруза.

Саша Костић, дипломирани агроном и директор Удружења одгајивача говеда „Шумадија“, каже да ни код једног од чланова овог удружења, које броји 60 чланова и који млеко највише предају Млекарни „Границе“ у Младеновцу, као и Млекарни „Куч“ мањим делом, није утврђено присуство афлатоксина у млеку, нити је било коме од њих забрањена испорука. Костић сматра да је то последица чињеница да се овде ради углавном о мањим произ-

МЛЕКАРА „МЕГЛЕ СРБИЈА“

Запрепашћени вестима

Компанија „Мегле Србија“, која је власник бивше крагујевачке млекарне „Младост“, објавила је саопштење у коме је наведено да су запрепашћени вестима из медија да је у њиховом млеку пронађен афлатоксин М1, додајући да озбиљно и одговорно приступају анализама ради заштите потрошача и обезбеђења квалитета свих производа.

Министарство пољопривреде објавило је списак 39 врста млека од шест произвођача у Србији за које се сумња да садржи афлатоксин у недозвољеним количинама, на којем се налази десет производа Млекарне „Мегле“.

„Заједно са нашим кооперантима одлучили смо да предузмемо све потребне мере за побољшање исхране на фармама, док се у млекарни константно врши строга контрола приспелог сировог млека на присуство афлатоксина М1“, каже се у саопштењу ове компаније.

вођачима који не користе у толикој мери концентрате сточне хране као што то раде велике фарме, већ употребљавају сопствену силажу.

Стање је веома забрињавајуће, иако наши чланови тренутно нису погођени. Ако би се стање даље компликовало и дошло до смањења откупа, ми као удружење смо се спремили да реагујемо и то протестима. Ако се угрози производња млека онда је угрожен читав аграр, јер млекарство је главни стуб целе пољопривреде, пошто је везано за ратарску производњу. Мислим да држава мора да нађе начин да сачува сточни фонд. Једино решење које видим је сет мера који је предложило Министарство, да се, као и у Хрватској, наложи млекарима да наставе да несмањеним откупом свих количина млека, а да се оно које је заражено уништи, закључује Костић.

Управо такву меру Влада Србије је донела, а вест о томе је објављена 26. фебруара. Министарство пољопривреде наложило је да млекарне преузму све количине млека са фарми без обзира на његов квалитет, али и да се фармерима који производе здраво млеко такође дистрибуира кукуруз из робних резерви.

Министарство јесте ово наложило, али се држава није понудила као откупљивач, што, према оценама упућених, има обавезу да учини. Питање је како ће ову одлуку прихватити млекарне, које немају средства да надокнаде финансијске губитке фармера.

Тако је директор „Нишке млекарне“ за „Блиц“ рекао да они немају могућности да надокнаде откупљено, а неисправно млеко. Представници „Мегле Србија“ изјавили да они не откупљују све млеко, иако је то препорука Владе, и кажу да од 21. фебруара компанија прихвата сирово млеко које је тестирано на афлатоксин М1 и чији су резултати унутар дозвољених граница. Очигледно је да ће питање спашавања сточног фонда наредних дана бити на првом месту.

НЕДАЛЕКО ОД „ШУМАДИЈА САЈМА“

Отворен регионални центар ВИП мобиле

ГРАДОНАЧЕЛНИК
СТЕВАНОВИЋ И
ДИРЕКТОР ВИПА
КАЦИРУМПАС
СВЕЧАНО
ОТВАРАЈУ ЦЕНТАР

ВИП унапређује функционисање својих услуга и сервиса, пре свега бољим покривањем Србије јужно од Београда, а у новом центру нуди и закуп капацитета за пренос и чување података. Иначе, нови објекат оплеменио је простор који ће тек добити нове садржаје, аутобуску станицу, нову халу сајма, па се очекује да ће бити атрактиван и за будућа улагања

После Београда, Новог Сада и Нипа, прошле среде, 20. фебруара, Компанија ВИП мобиле свечано је и у Крагујевцу отворила регионални телекомуникациони центар, који представља додатну подршку корисницима за беспрекорну комуникацију, посебно када је у питању пренос веће количине података. Центар су отворили Верољуб Стевановић, градоначелник Крагујевца, и Танасис Кацирумпас, директор компаније ВИП.

додајући да овај центар пословним корисницима може да понуди капацитете за пренос и чување података и да су већ у контакту са представницима највећих фирми у овом региону које су веома заинтересоване за ову врсту ИЦТ подршке.

—У конкуренцији више градова у Србији, Крагујевац смо изабрали због самог стратешког положаја, али и одличних услова који су нам понуђени за изградњу објекта. Препознали смо и континуирани развој укупне привреде у граду и региону. Током читавог процеса изградње имали смо изузетну подршку градског менаџмента, рекао је директор Кацирумпас.

У новом објекту радиће деветоро запослених, од укупно 16 људи колико ВИП броји у Крагујевцу. Са улагањем од 3,2 милиона евра, ова компанија наставља са улагањима у домаћу инфраструктуру, а ВИП остаје највећа гринфилд инвестиција у Србији, са пласираних скоро 730 милиона евра у протеклих шест година.

Према речима градоначелника Верољуба Стевановића, ВИП-ов најсавременији регионални телекомуникациони центар још је једна коцкица у мозаику капиталних инвестиционих улагања која подижу урбани и привредни статус Крагујевца.

—Овакве инвестиције потврђују да је Крагујевац препознат као одговоран пословни партнер домаћим и страним инвеститорима, јер нуди најбоље инфраструктурно опремљено земљиште, односно радне зоне на својој територији. Осим тога, нови објекат оплеменио је овај простор, који ће тек добити нове садржаје, аутобуску станицу, која је планирана недалеко одавде, нову халу сајма, што значи да ће ускоро бити најатрактивнији потез за нова улагања, наглашава Стевановић.

У новембру 2006. године, ВИП, члан Телеком Аустрија Групе, обезбедио је лиценцу за GSM 900/1800 и УМТС мреже. ВИП мобиле нуди пун портфолио мобилних услуга за припејд, стопејд и бизнис кориснике, а на крају септембра 2012. године имао је више од 1,8 милиона активних корисника и запошљавао више од 900 стручњака и менаџера у Србији.

А. Ј.

Свих тринаест јавних и јавно комуналних предузећа чији је оснивач град („Чистоћа”, „Градска гробља”, „Градске тржнице”, „Нискоградња”, „Паркинг сервис”, „Водовод и канализација”, „Зеленило”, Градска стамбена агенција, Предузеће за изградњу, Дирекција за урбанизам, СЦ „Младост”, Јавно стамбено предузеће и ЈП Радио телевизија Крагујевац) у наредних месец дана мораће да ускладе своја оснивачка акта са новим Законом о јавним предузећима, који је ступио на снагу 25. децембра прошле године. Измене у актима ових предузећа верификовао је градски парламент на осмој редовној седници, која је одржана прошлог петка, а за овај предлог гласали су сви одборници.

Иначе, нови Закон предвиђа да сва јавна и јавно комунална предузећа чији је оснивач локална самоуправа морају у својим оснивачким актима прецизно да одреде претежну делатност, али и да регулишу све остале делатности, за чије обављање имају сагласност оснивача. Закон регулише и коју имовину предузећа не могу да отуђе без сагласности оснивача, као и начине краткорочних и дугорочних задуживања. Осим тога, уведена је и могућност, да поред већ постојеће екстерне ревизије, свако предузеће има и интерну ревизију, коју ће обављати неко од запослених у предузећу.

Како је објаснила Славица Никитовић, секретар Секретаријата за организацију и нормативна акта, најзначајније измене односе се на управљање у оквиру предузећа. У будуће ће постојати само надзор-

„ Саша Миленић: У Крагујевцу ће бити спроведена департизација, а то не значи да ћемо људима забранити да се баве политиком. Напротив, ја бих волео да сви директори буду из странке „Заједно за Шумадију”, јер желимо да се поносимо стручњацима на јавним функцијама

„УПОДОБЉАВАЊЕ” СТАТУТА ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Конкурси за ди

ни одбори, уз јасне критеријуме за избор чланова тих тела, а директори ће бити бирани на јавном конкурс, тако што ће се о кандидатима који су конкурисали изјашњавати посебне комисије. Њу чини пет чланова и то представник Сталне конференције градова и општина, представник оснивача, један од чланова Надзорног одбора и два из самог предузећа. Они бирају кандидате за директоре, о којима се потом изјашњава оснивач.

—Новина је, такође, да су поштрени критеријуми за избор директора, као и то да може добити стимулацију за посао који обавља уколико се покаже успешним, а мерила и критеријуме за стимулацију одређује оснивач, објаснила је Славица Никитовић. Она је подсетила да је рок за именовање надзорних одбора 90 дана од дана ступања на снагу скупштинске одлуке, док предузећа морају у року од 30 дана да усагласе своје статуте са истом одлуком. У складу са Законом конкурси за избор директора биће расписани до 30. јуна ове године.

Председник Скупштине града Саша Миленић, говорећи о овим изменама, рекао је да је департизација јавног сектора управо разлог за доношење овог Закона и додао да му није познато да је до сада неки државни орган, а поготово не јединица локалне самоуправе, ушла у финализацију овог Закона, као што је учинио град Крагујевац.

„ Душан Обрадовић: Видећемо да ли ће стварно за директоре бити избрани људи који испуњавају строге критеријуме, или ће опет бити пронађена „рупа” да се бирају партијски кадрови

—Када је УРС пропагирао Закон о јавним предузећима приговарали ове тврдње. Цена грејања повећана је 15. октобра прошле године, а разлика у рачунима везана је за број грејних дана. При томе, разлика у рачунима постоји код оних који имају мераче који региструју утрошак топлотне енергије и чија потрошња може бити различита у зависности од спољне температуре.

Иначе, Градском већу поднет је захтев за ново поскупљење грејања од око 10 одсто, али оно још није одобрено.

Да ли је заиста тако питали смо надлежне у „Енергетици”, коју су категорички демантовали ове тврдње. Цена грејања повећана је 15. октобра прошле године, а разлика у рачунима везана је за број грејних дана. При томе, разлика у рачунима постоји код оних који имају мераче који региструју утрошак топлотне енергије и чија потрошња може бити различита у зависности од спољне температуре.

Иначе, Градском већу поднет је захтев за ново поскупљење грејања од око 10 одсто, али оно још није одобрено.

ДА ЛИ ЈЕ ГРЕЈАЊЕ НЕЛЕГАЛНО ПОСКУПЕЛО

Иста цена, већи рачуни

Одборници ДС и СДПС указали су и на проблеме у „Енергетици”, која је индиректно под ингеренцијом града и већ шест година у реструктурирању. Дуг овог пред-

„ВОДОВОД” СЕ ОВЕ ГОДИНЕ ВЕЋ ЗАДУЖИО ЗА 200 МИЛИОНА ДИНАРА

узећа, како наводе, износи више од шест милијарди динара, при чему се само за струју дугује две и по милијарде и које је највећи дужник за електричну енергију у Србији. Већ две године не уплаћују се доприноси за плате радницима, чиме се злоупотребљава статус предузећа у реструктурирању.

Осим тога, демократе тврде да је „Енергетика” у последња три месеца два пута подигла цену грејања без одлуке Градског већа, а да о томе није обавестила ни своје потрошаче.

Да ли је заиста тако питали смо надлежне у „Енергетици”, коју су категорички демантовали ове тврдње. Цена грејања повећана је 15. октобра прошле године, а разлика у рачунима везана је за број грејних дана. При томе, разлика у рачунима постоји код оних који имају мераче који региструју утрошак топлотне енергије и чија потрошња може бити различита у зависности од спољне температуре.

Иначе, Градском већу поднет је захтев за ново поскупљење грејања од око 10 одсто, али оно још није одобрено.

БА СА ЗАКОНОМ

Директоре до краја јуна

У оквиру спровођења Закона о предузећима сва јавна и комунална предузећа у граду морају у року од месец дана да ускладе своја оснивачка акта са новим прописима, за 90 дана морају бити именовани надзорни одбори, а до краја јуна биће расписани конкурси за директоре, речено је на прошлонедељној Скупштине града

дима забранити да се политички ангажују. Напротив, ја бих волео да сви директори буду из странке „Заједно за Шумадију”, јер странка жели да се поноси својим стручним људима на јавним функцијама. Поручујемо свима да ако успемо по овом закону да произведемо руководеће, то значи да нисмо стецилиште за неспособњаконије који ће се на основу партијске припадности да помогну јавне функције, рекао је Миленић, додајући да би се на овај начин потврдило да у редовима ове странке постоје високообразовани људи који на основу објективних критеријума заслужују руководеће место. Партијских импровизација и покушаја

да партија спроводи самовољу над привредом у јавном сектору неће моћи да буде, нагласио је председник Скупштине града.

Демократска странка изразила је овом приликом бојазан о томе како ће ове новине бити спроведене у пракси, будући да су, како је рекао Душан Обрадовић, шеф овдашњих демократа, навике у овдашњим јавним и комуналним предузећима веома лоше.

Он је указао на одредбу закона којом се предвиђа могућност, али не и обавеза за увођење интерне ревизије у предузећима и предложио да интерна ревизија буде обавезна.

- Када је реч о избору директора, критеријуми су јасни, али пи-

тање је ко ће контролисати да ли је кандидат испунио баш све критеријуме. Уосталом, видећемо да ли ће стварно за директоре бити изабрани људи који испуњавају ове строге услове, или ће опет бити пронађена „рупа” у закону или могућност да се формулишу критеријуми како некоме буде одговарало, рекао је Обрадовић и најавио да демократе краткотрајно напуштају седницу како би одржали конференцију за новинаре у холу Скупштине града и указали на проблеме у градским предузећима. На шта су указали саопштено је у тексту који је пласиран уз овај.

Г. БОЖИЋ

РЕАГОВАЊЕ ДЕМОКРАТА И СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

Олако задуживање градских предузећа

Одборници ДС и СДПС верују да ће примена новог Закона о јавним предузећима омогућити промену начина руковођења, али и строжију контролу пословања, с обзиром да сада ове опозиционе странке имају бројне замерке на рад предузећа чији је оснивач град Крагујевац.

У овим странкама тврде да град по разним основама тренутно дугује преко 2,5 милијарди динара што, како кажу, заједно са кредитима чини цео годишњи буџет.

Олако задуживање градска власт је наметнула и својим јавним предузећима, истичу у овом одборничком клубу и наводе да су се само током 2012. задужила укупно 641 милион динара.

Ове странке указују да је нарочито алармантно задуживање Јавног стамбеног предузећа, које је узело девет краткорочних кредита у укупном износу од 94 милиона динара. Посебно је издвојен и „Водовод”, који се, како тврде, задужио 450 милиона, а тренд олаког задуживања настављен је и у овој години. Стамебно се у 2013. задужио за још 10, а „Водовод” за 200 милиона динара. Исто тако, тврде у ДС и СДПС, ни друга предузећа, „Тржнице” и „Градска гробља”, не губе време, па су се задужила за додатних 43 милиона динара.

„Посебно забрињава чињеница да се задужују ЈКП која немају значајне материјалне трошкове пословања, па се поставља логично питање - за које намене су њима потребни кредити? Реч је, очигледно, о ненаменском трошењу новца и презадуживању предузећа, која би по својој суштини морала бити чист извор прихода”, наведено је у саопштењу ДС.

У њему даље стоји да је случај „Водовода” посебна прича имајући у виду да ово предузеће има огромне обавезе према добављачима, да је већ презадужено, а притом запошљава 750 радника. Од 2004. године, од када је ова политичка гарнитура на власти, па до данас, у овом предузећу запослено је 324 радника, од којих је 20 примљено након последњих локалних избора. Ако се постави питање како ће се финасирати ово предузеће, одговор је јасан - повећањем цена услуга, које су већ сада међу највећим у Србији, закључују демократе.

ЗАДУЖЕНОСТ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА (Кредити у 2012.)

Јавно стамбено предузеће	94 милиона
„Градске тржнице”	26 милиона
„Чистоћа”	50 милиона
„Зеленило”	5 милиона
„Нискоградња”	није одређен износ кредита
„Градска гробља”	6 милиона
Укупно	631 милион

КРЕДИТИ У ПРВА ДВА МЕСЕЦА 2013.

„Водовод”	200 милиона
„Градске тржнице”	28 милиона
„Градска гробља”	15 милиона
Јавно стамбено предузеће	10 милиона

Подаци су узети из Службених гласника Републике Србије

РАДНИЦИ „НИСКОГРАДЊЕ“ ДОБИЈАЈУ ЗАОСТАЛЕ ЗАРАДЕ

Запосленима плате, вишку отпремнине

Према договору са градоначелником запосленима, у „Нискоградњи”, али и онима који су прешли у друга предузећа, до 20. марта биће исплаћене четири заостале плате. За 82 нераспоређених ради се социјални програм

Градски одбор Синдиката запослених у комуналној делатности успео је крајем прошле недеље да постигне договор са градоначелником Крагујевца Верољубом Стевановићем по коме ће сви запослени у Јавном комуналном предузећу „Нискоградња” у неколико рата добити четири заостале плате. То се односи и на оне раднике који су из овог предузећа прешли у „Чистоћу”, „Паркинг сервис” или Јавно стамбено предузеће. Плате за октобар, новембар, децембар и јануар биће им исплаћене до 20. марта. Овај договор односи се на 250 запослених. Када су у питању плате за фебруар и март, договорено је да оне буду исплаћене крајем априла.

Иначе, из ове фирме прешло је у „Чистоћу” 120, а педесетак радника су преузели ЈКП „Паркинг сервис” и Јавно стамбено предузеће. У „Нискоградњи” тренутно има 82 радника, углавном адми-

ТРАЖИЋЕМО ДА ОТПРЕМНИНЕ БУДУ ДОБРЕ: БРАНКО ПЕТРАШИНОВИЋ

нистративца. Према речима председника Градског одбора Синдиката синдиката Бранка Петрашиновића, за ове раднике биће урађен социјални програм, а синдикат ће се потрудити да услови за напуштање предузећа буду бољи него што то предвиђа закон.

- Учинићемо све да отпремнине буду веће него што то закон гарантује. Надам се да ћемо у томе и успети. Од 82 радника њих 18 има мање од пет или мање од две године до пензије и њима ће социјални програм апсолутно да одговара. Од локалне самоуправе добио сам информацију да је град, односно остала комунална предузећа, заинтересована да преузму још 20 радника у којима су препознали стручњаке и доказане раднике који су им потребни. Питање је да ли ће преосталих четрдесетак прихватити социјални програм који је на добровољној основи, рекао је Петрашиновић.

НЕРАСПОРЕЂЕНИМ РАДНИЦИМА БИЋЕ ПОНУЂЕН СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ

Синдикат запослених у комуналној делатности позвао је Владу Србије да што пре донесе стратегију за реструктурирање јавних и комуналних предузећа, с обзиром на чињеницу да су сви рокови за почетак овог процеса прошли.

Према Петрашиновићевим речима, недостатак стратегије отвара могућност да поједине локалне управе могу да доносе исхитрене одлуке које су погубне како по комунална предузећа тако и по запослене.

- Овога тренутка ми, једноставно, не знамо да ли ће се ићи у приватизацију ко-

муналних предузећа, да ли ће се то питање решавати кроз партнерство јавног и приватног сектора или на неки други начин. Без јасне стратегије и без тога да знамо како ће се реструктурирати комунална предузећа, ми само тапкамо у месту, а у појединим фирмама ствари постају све горе, објашњава Петрашиновић.

Иначе, рок за доношење стратегије и отпочињање реструктурирања јавних и комуналних предузећа био је крај 2011. године, али је он померен за годину дана, али и он је истекао. М. Ђ.

БИЛАС И ЈЕРЕМИЋ „У КЛИНЧУ“

Вук неће да буде јагње

Пише: Слободан Цупарић

Вук Јеремић, председавајући Генералне скупштине УН, народни посланик у Скупштини Србије и доскорашњи члан Демократске странке, предао је Уставном суду Србије иницијативу за оцену уставности одлуке Главног одбора ДС којом се од народних посланика захтева да врате мандате. Он каже да се „овом неуставном акту политичког насиља мора стати на пут енергичном институционалном акцијом“. И док једни тврде да европски судови немају праксу просуђивања о унутарпартијским стварима и Јеремићев потез тумаче као покушај дизања сопствене цене, други не верују да ће Уставни суд, ако се и буде бавио овом темом, с обзиром на чињеницу да је Драган Ђилас део политичког естаблишмента, пресудити у корист Вука Јеремића.

Сматрам да ће Уставни суд свакако разматрати иницијативу Вука Јеремића, а тешко је судити о коначном резултату, каже за „Крагујевачке“ др Невен Цветићанин из београдског Института друштвених наука. – Оно што је најбитније, без обзира како ће Суд пресудити, несумњиво је да се сви спорови решавају у институцијама система, а Уставни суд је свакако на њиховом врху. Добро је, без обзира каква буде одлука, да се овај, као и слични политички проблеми, решава у институцијама систе-

БИЛАС И ЈЕРЕМИЋ ВИШЕ НИСУ „ПАРТИЈСКИ ДРУГОВИ“

Уколико Уставни суд и има ингеренције да суди о мандатима, односно о томе да ли су уставне и законите одлуке о њиховом одузимању, није реално очекивати да одлучује о унутарстраначким стварима које су увек такве да подлежу партијској а не правној рачуници, тврди др Невен Цветићанин

ма, како не бисмо имали неке парадржавне или партијске органе који одлучују о свему, већ да последња реч буде на држави – поготово када се ради о тако важном питању као што су посланички мандати.

Марко Николић, члан Градског одбора ЛДП у Крагујевцу, верује да Јеремићева жалба не би требало да буде предмет разматрања Уставног суда с обзиром да странке делују по закону који је предложило Министарство правде, усвојила Влада, а касније и Скупштина Србије. Конкретније, за законитост рада политичких партија одговарају надлежне државне институције.

Јеремић остаје с мандатом посланика, што му закон гарантује – и ту нема спора, каже Боривоје Радић, председник крагујевачког Форума за регионализам. – Друга је ствар што је он искључен из странке с образложењем да није поштовао страначку дисциплину. Остаје

питање колико је та одлука била правилна, колико политички мудра – а мислим да није. У сваком случају, она је донета, а последице су те да се онај ко не жели да је прихвати обраћа Уставном суду. Иначе, мислим да то није његова делатност и да Уставни суд неће разматрати Јеремићеву иницијативу.

Лични обрачун

Ако се суд тако наложи, Јеремић је обећао да ће поднети оставку на место народног посланика и његов мандат ће „аутоматски припасти Драгану Ђиласу“. Али, ако се испостави да је Ђилас натерао Главни одбор ДС на антиуставно деловање и тиме, по Јеремићевом мишљењу, нанео немерљиву штету угледу и кредибилитету ДС, тада он од Ђиласа очекује да поднесе оставку на све јавне функције. Је ли то реално?

Свакако да је останак Ђиласа на месту председника ДС политичко,

ИЗМЕЂУ ДИПЛОМАТИЈЕ И НАПРЕДЊАКА: МАРКО НИКОЛИЋ

а не правно питање и он ће зависити од резултата које Ђилас остави као лидер странке, тврди Невен Цветићанин. – Јер, уколико је могуће да Уставни суд има ингеренције да суди о мандатима, односно о томе да ли су уставне и законите одлуке о њиховом одузимању, није реално да очекујемо да он одлучује о унутарпартијским стварима, које су увек такве да подлежу политичкој а не правној рачуници.

Марко Николић подсећа да је процедура избора и смене сваког лидера јасно дефинисана стату-

том политичке партије, па је такав случај и са Ђиласом. Он сматра да неће доћи до ситуације да Уставни суд оцени одлуку Главног одбора ДС антиуставном, па отуда неће ни бити разлога да Драган Ђилас подноси оставку.

Наравно да је нереално очекивати да би Ђилас тада поднео оставку, а читава ујдурма и прегангање између Јеремића и Ђиласа подсећа на лични обрачун, те се не можемо отети утиску да је Јеремић гневан због искључења из странке и сад жели да се свети Ђиласу, оцењује Боривоје Радић. – Није то добро ни за њега ни за странку и не видим могућност да он натера Драгана Ђиласа да поднесе оставку.

Пребрзи Ђилас

Из ДС-овских редова овим повodom поручују да ниједан велики систем не може да функционише уколико његови чланови раде шта хоће, да су правила унутар ДС јасна и сви морају да их поштују, да Петровић и Јеремић нису хтели да се придржавају „кодекса“, чиме су сами себе искључили. Има ли овде реваншизма и Ђиласове самовоље?

Одлука Ђиласа да искључи Петровића и Јеремића из партије свакако није нешто чиме ДС треба да се хвали, каже Марко Николић. – Ми у ЛДП-у никада се нисмо бавили искључивањем људи који су износили различите ставове од врха партије и сматрамо да овде има једне врсте реваншизма према људима који су у минулом периоду били у самом врху ДС и чинили окосницу владе која није добила подршку да обнови мандат. Треба очекивати и од Петровића и од Јеремића да наставе политичко деловање, јер обојица имају право на своју политичку будућност – овог пута ван ДС.

Боривоје Радић апострофира да кад органи странке донесу некаку одлуку, то се мора поштовати. Тога се поготово придржавају странке које држе до угледа. И ту, у сваком случају – збора нема...

Друга је ствар каква је политика странке, има ли реваншизма и користе ли се нека унутарстраначка правила за лична разматравања? Да ли је политички мудро инсистирати на оставкама посланика, када се зна да мандат по закону припада посланицима и да они неће поднети оставку? Мислим да је намета велика штета демократима, који ће се месецима бавити овим потезима које је Ђилас пребрзо повукао, сматра Боривоје Радић.

Невен Цветићанин није вољан да су суди о било чијој позицији, би-

ВЕК ЈЕРЕМИЋ ИМА ТРИ МОГУЋА ПУТА: НЕВЕН ЦВЕТИЋАНИН

ЛИЧНИ СТАВ

Рокада краљице и шоја

Зашто Ивица Дачић прихвата улогу развлашћеног премијера, односно зашто Вучић не преузме руковођење Владом, што му по резултатима избора и припада

Прошло је више од пола године од избора нове Владе и било је довољно времена да се стекне увид о њеном раду. Изричу се различите оцене. Из опозиционих редова указује се на грешке које Влада чини, а из редова владајућих истичу се успеси, а грешке правдају наслеђеним стањем које није лако исправити. Рекло би се уобичајени сценарио који се понавља после сваког изборног циклуса и деловања нове владе.

Једна од озбиљнијих замерки претходној Влади била је да она фактички и да нема премијера. Формално је на њеном челу био Мирко Цветковић, а са другог места се о свему одлучивало. Опозиција је

то обилато користила и с правом указивала на све лоше последице таквог стања.

Сада имамо нову Владу и новог премијера и нормално је било очекивање да се грешка из ранијег периода неће поновити и да премијер неће бити пуки марионета. А шта смо добили?

Ако су мање упућени до пре десетак дана и веровали да је актуелни председник Владе Ивица Дачић заиста њен први човек, данас у то могу поверовати само крајње наивни. После афере са Мишом бананом и свега што се потом догађало, и премијеру је изгледа јасно ко је газда у кући и ко Владом руководи.

Проблем је био у томе што се Дачић исувише уживео у улогу премијера и у бројним јавним иступима неретко остављао утисак да је он малтене главни креатор државне политике. И када је прешао границу, предузете су одговарајуће мере и ствари су дошле на своје место. Дачић је сведен у оквире који су му и одређени још приликом формирања Владе. Додуше, на доста груб начин и уз јавно компромитовање, које му изгледа није много засметало, јер је на функцији остао, а то му је, по свему судећи, најважније. Важније је од тога што ће се „банане“ још дуго за њим вући и по потре-

би поново потржати кад политички газда процени да је потребно. А газда је, то је сасвим јасно, Александар Вучић.

Веома брзо се показало да странка која је добила изборе мора и водити Владу. Јасно је да је при њеном формирању и избору Дачића за премијера створено неприродно стање, па није ни чудо што са овако компонованом влађу долази до неспоразума и збуњивања јавности. Поново имамо премијера који је то само формално. Премијера који је још од првог дана развлашћен, а после најновије афере - и уцењен. Док се у претходном периоду говорило да се не влада из Немањине 11, већ са Андрићевог венца, сада није сасвим јасно где је центар моћи, на Андрићевом венцу, поново, или ипак у Немањиној 11, али у кабинету подпредседника Владе Александра Вучића.

Ако је то тако, а све говори да јесте, поставља се онда питање - чему све то и зашто Ивица Дачић прихвата улогу развлашћеног

премијера и зашто Вучић не преузме руковођење Владом, што му и припада. Кад би се то догодило, престала би игра жмурки и многе ствари би биле јасније, како актерима на политичкој сцени, тако и грађанима, што је још важније.

Јавност у Србији оуглала је на много штошта. Она више не реагује ни на најдрастичније недоследности политичара, па тако пролази ова у којој они који су до јуче указивали на сву штетност политике ограниченог премијера, каквог смо у предходној Влади имали, сада то још драстичније спроводе.

Боривоје РАДИЋ

” Дачић је сведен у оквире који су му и одређени још приликом формирања Владе, додуше на доста груб начин и уз јавно компромитовање, које му, изгледа, није много засметало

ло чијој самовољи, али је изнео став да ми у будућности треба да нађемо праву меру између онога што је државно питање и што подлеже оцени уставности и законитости и онога што су унутарпартијска питања. Конкретније, да нађемо праву меру у којој ће партије деловати тако да то не буде противно највишим државним актима – Уставу и законима.

■ Откуд Вук у ДС?

После свега, спекулише се да Вук Јеремић хоће да пређе у напредњачке редове, да се недавно видео с Вучићем и с њим разговарао о томе. Бивши члан ДС Горан Кнежевић, сада напредњак и министар пољопривреде, потенцира да би сваком пријало да у својим редовима има таквог човека као што је Јеремић. Шта ће он сада урадити?

Наравно да Вук Јеремић сада бира себи политичку опцију, али мислим да, по природи ствари, припада радикалној националистичкој линији, те му неће бити тешко да се определи, вели Боривоје Радић. – Сви га на тој страни доживљавају као свог човека. Чак се спекулише у јавности да је садашњи министар иностраних послова ту само да сачува место док се из Њујорка врати Јеремић – што не треба занемарити. Неће бити никакво изненађење ако га Вучић промовише и за свог министра иностраних послова. Јер, на крају крајева, то је та политика и право је чудно како се такав човек уопште нашао у Демократској странци.

ЈЕРЕМИЋ И ПРИПАДА РАДИКАЛНОЈ И НАЦИОНАЛИСТИЧКОЈ ЛИНИЈИ: БОРИВОЈЕ РАДИЋ

Марко Николић очекује да се Јеремић док се налази на месту председавајућег ГС УН неће унутарполитички одређивати у самој Србији, али треба очекивати да ће наставити политичку каријеру: да ли ће то бити у међународним водама или ће се вратити у Србију – остаје да се види. Ако се опоредели за неку од политичких партија овде, највероватније ће прићи напредњачком фронту, где својим деловањем и припада, оцењује Николић.

Пред Вуком Јеремићем су три могућа пута, тврди Невен Цветићанин. – Први је да остане у оквиру међународних организација да гради каријеру као дипломата, јер је свакако похватио доста веза и контаката у глобалном дипломатском свету. Други пут је да се врати у Србију, да настави да се бави политиком, те да приступи оснивању неке своје странке, што је прилично тешко јер то тражи напоран рад на стварању страначке инфраструктуре. Трећи пут је да Јеремић приступи некој од већ постојећих политичких странака. Један од та три пута биће изгледан за бившег министра спољних послова. Он ће анализирати шта добија и шта губи са сваком од тих путева и од те рачнице ће зависити његова будућа политичка каријера.

ИЗБОР НОВОГ ПРЕДСТАВНИКА ШУМАДИЈЕ И ПОМОРАВЉА У БРИСЕЛУ

Ко ће као Борка Томић

Будући представник, који треба да замени Борку Радовановић, екс Томић, захваљујући којој су Крагујевац и Шумадија постали познати европским институцијама, имаће задатак да лобира за пројекте које градови и општине подносе ЕУ и да успоставља контакте ради остваривања сарадње

Еви који испуњавају улове за новог заступника градова и општина Шумадије и Поморавља у Бриселу могу се до сутра (1. марта) јавити на конкурс који је 19. фебруара расписала Регионална Агенција за развој Шумадије и Поморавља, а до краја марта знаће се ко ће обављати ову функцију. Пријављених кандидата, како се сазнаје, има већ приличан број, а комисија, која тек треба да буде основана, изабраће најбољег, односно оног за кога сматра да испуњава све наведене услове.

Будући представник има задатак да у престоници Европског парламента лобира за пројекте које градови и општине из нашег региона подносе институцијама Европске уније и да успоставља контакте ради остваривања сарадње. Исто тако, дужан је да промовише привредне, културне, образовне, туристичке и друге потенцијале градова и општина Шумадије и Поморавља, да прикупља информације о потенцијалним партнерима од значаја за регионалну сарадњу, али и да учествује и доприноси реализацији пројеката.

■ „Утабан пут” новом заступнику

Прописани су и услови које кандидат треба да испуњава да би постао званични представник нашег региона у Бриселу и осим што се подразумева да поседује високо образовање, одлично знање енглеског језика и радно искуство на међународним пројектима, требало би да познаје начин организације и рада институција и тела ЕУ, да познаје политику њиховог буџетирања, планове и механизме везане за процес проширења, а посебно фондове који ће бити на располагању Републици Србији, када добије нови статус.

Према речима Добрице Миловановића, члана Градског већа за међународну сарадњу, Крагујевац је први српски град који је у Бриселу имао свог званичног представника од 2010. године, захваљујући Лужноморав-

БОРКА У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ

ском региону, који је нашем граду за ову сврху уступио своју канцеларију у престоници европског парламента са намером да помогне Крагујевцу и Шумадији да се представи ЕУ и успостави контакте, како би добијањем статуса одмах могло да се приступи реализацији пројеката.

Најважније је да смо за две и по године постали препознатљиви у ЕУ, многи су чули за нас и веома су расположени за будуће партнерство. Добивање датума за почетак преговора о приступању и нови статус омогућава шири оквир за предлагање пројеката, нарочито оних који нас интересују, објашњава Миловановић. Он напомиње да је досадашње присуство у Бриселу било више формално и да нису реализовани неки крупни пројекти, али су, са друге стране, успостављени значајни контакти и повезивања са партнерским регијима, а савладана је и процедура функционисања европских институција, што је врло значајно за предстоје-

БОРКА РАДОВАНОВИЋ (ЕКС ТОМИЋ) У БРИСЕЛУ – ВИДЉИВО КРАГУЈЕВЧАНКА

УСПОСТАВЉЕНИ ДОБРИ КОНТАКТИ: ДОБРИЦА МИЛОВАНОВИЋ

ћи период. Иако, према његовим речима, није увек било адекватне реакције нити интересовања града и околних општина, због чега је пропуштено да се реагује у неким моментима, ипак значајно је утабан пут следећем заступнику Шумадије и Поморавља.

■ Шумадија препознатљива у Европи

Подсећања ради треба навести да је од септембра 2010. године први представник Крагујевца и Шумадије у Бриселу била Борка (Томић) Радовановић, која је, из породичних разлога, пре месец дана, поднела оставку и вратила се у Србију.

У разговору за „Крагујевачке” она је рекла да су две и по године које је провела у Белгији радећи на заступању општина централне Србије биле напорне, али да су из тога произашли резултати о којима најбоље могу да посведоче они који из Шумадије оду у посету европским институцијама. Наш регион је постао познат и сви су веома расположени за сарадњу, каже Борка Радовановић.

Нарочито бих издвојила то што сам пронашла партнере за више десетина пројеката у области образовања, органске пољопривреде, културе, јачања капацитета канцеларија за младе. Општинама које сам заступала понудила сам низ фондова за које могу да конку-

ришу и допринела да неки од њих буду и одобрени. Исто тако, организовала сам студијске посете Бриселу и организовала сусрете са званичницима ЕУ. Кроз мрежу регионалних канцеларија у Бриселу залагала сам се за доступност и повећање фондова за међурегионалну сарадњу у новом програмском периоду ИПА 2014-2020. године, каже наша саговорница. Она додаје да је у више наврата помагала и приликом припреме и реализације пројеката, а најуспешнијим и најактивнијим сматра период током стажирања прошле године у Европској комисији.

За кратко време успела је да реализује низ локалних иницијатива у овој најважнијој европској институцији. Тако, на пример, на финалној конференцији стажиста Европске комисије, у јулу прошле године, Крагујевац се представио Међународним салоном антиратне карикатуре, а нашао се и у Туристичком водичу стажиста. Осим тога, одржана је и конференција о органској пољопривреди са шумадијским производима „Екоплус”, а приказан је и филм Крагујевчанке Иване Петас „Седам у седам”.

Борка се нада да ће њен наследник успешно наставити оно што је започето и још више унапредити сарадњу нашег региона са институцијама Европске уније.

Г. БОЖИЋ

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme od 7h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
Klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-V/PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

СУКОБ НА РЕЛАЦИЈИ ГРАД – УДРУЖЕЊЕ „СИТАК“

Таксирање или политика

Иза протеста таксиста удружења „СИТАК“ у Београду нема само формалног потписа Градског одбора СНС-а, али је рукопис препознатљив, кажу у „Заједно за Шумадију“. У градској управи тврде да акција републичких и градских инспектора на сузбијању нелегалног друмског превоза није резултат протеста таксиста испред зграде Владе, већ је покренута децембра прошле године

Пише Александар Јокићевић

Прошле седмице Крагујевац и Шумадија били су од 20. фебруара центар сузбијања сиве економије у друмском превозу у координирајој акцији републичких и градских инспектора, уз асистенцију Саобраћајне полиције. А, само дан раније, у уторак, 19. фебруара, двадесетак крагујевачких таксиста, представника Удружења „СИТАК“ протествовало је испред зграде Владе Србије у Београду.

Слађана Стевић, главни градски инспектор за саобраћај и путеве, објашњава да, иако тако на први поглед изгледа, контрола „дивљег“ превоза није резултат протеста таксиста у Београду. Координирану акцију воде Министарство саобраћаја и Министарство унутрашњих послова у борби против сиве економије и нелегалне конкуренције у друмском саобраћају.

Регионална привредна комора Крагујевац је 20. фебруара организовала састанак коме су присуствовали чланови републичког оперативног тима. Изнете су чињенице о све већем броју нелегалних превозника који немају никаква обележја, било да је реч о путничким аутомобилима, комбијима, мини-бусовима. Тачније, та возила немају решења за обављање превоза, те раде у „сивој“ зони. Кренуло се у тродневну контролу.

Ова акција, коју води Министарство саобраћаја, кренула је децембра прошле године. Обухваћени су сви окрузи, а ових дана контрола је спроведена у Крагујевцу и Шумадији. Акција ће се, наравно, спроводити широм Србије. У контроли на територији Шумадијског округа учествовало је 12 републичких инспектора за друмски саобраћај, осморо градских инспектора за саобраћај и путеве и четири патроле Саобраћајне полиције, без којих не бисмо имали могућност заустављања.

Формирана су четири пункта, од Крагујевца ка Рачи, Горњем Милановцу, Тополи и Аранђеловцу, затим према Книћу и Краљеву, док је трећи био ка Јагодини, а четврти према Баточини. Контроле су

КОЛОНА ЧЛАНОВА „СИТАКА“ НА ЈЕДНОМ ОД ПРОТЕСТА

вршене у преподневним и поподневним сатима. Одузето је 65 регистарских таблица на територији града и толико возила је искључено из саобраћаја, открива инспекторка Стевић.

■ Не може без полиције

Регистарске таблице се прекршиоцима одузимају на пет дана и подноси се прекршајна пријава, а износ новчане казне зависи од прекршајног судије. Републички инспектори су махом искључивали камионе, аутобусе на приградским линијама, комбије због нерегистрованог превоза путника, терета и ствари, док су градски инспектори искључивали комби возила која су без икаквих обележја нудила превоз на приградским линијама по цени аутобуске карте, највише према Рачи и Книћу. Искључивали су и такси возила без званичних обележја и она којима је недостајала потребна документација - такси дозволе или решења из Агенције за привредне регистре.

Линијски такси превоз је тешко доказив. Градски службеници су били на аутобуским стајалиштима и јављали су која возила преузимају путнике, што је супротно закону, јер једино на такав начин, са сведоцима, то смо могли да докажемо. Најчешће смо овај „модел“ користили код обичних путничких аутомобила који немају никаква званична обележја. Иначе, акција је највише била усмерена на сузбијање те потпуно „сиве“ зоне, јер то су људи који узимају новац званичним превозницима који обављају јавни градски, приградски и међуградски превоз, објашњава инспекторка Стевић.

Међутим, поводом спроведене инспекцијске акције саопштењем су се огласили управо таксисти који су дан-два раније били у Београду. Тврдило се да је скидање таблица са возила председника удружења „СИТАК“-а реваншизам градске власти.

„Приземним нападом на Предрага Спасојевића, председника удружења таксиста „СИТАК“, градска власт потврдила је на непосредан начин да је борба овог удружења за повратак питања такси превоза у граду Крагујевцу у законске оквире била исправна. У овом тренутку ми као удружење „СИТАК“ изражавамо велико задовољство начином спровођења закона од стране републичких инспектора у граду Крагујевцу.

Скидање таблица председнику удружења је, такође, део његове личне борбе у коју је ушао свесно, и у законској процедури остао без таблица које ће му бити враћене у року од пет дана, како закон и налаже. Овим несебичним чином успео је да докаже да под ударом републичких институција нема привилегованих, за разлику од локалних службеника којима од 30. јуна 2012. године није ни падало на памет да му ту исту легитимацију потраже на увид, стоји између осталог у саопштењу „СИТАК“-а, уз наду да ће сви одговорни за досадашње нерегуларности које су несумњиво утврђене бити за исте и кажњени.

Иако контролу превоза „на црно“ чланови овог удружења приписују себи, делује заиста чудно да се неколицина таксиста тек тако обрела испред зграде Владе, дан пред координирану акцију републичке и градске инспекције, где су тражили решавање бројних проблема у ауто такси превозу у Крагу-

ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ:
„РАЗИМИШЉАМ О ТУЖБИ“

јевцу где, како су тврдили, постоји корупција. Крагујевачке таксисте примио је Милорад Илић, заменик министра саобраћаја, обећао да ће у најкраћем могућем року почети формирање радне групе која ће утврдити степен легалности такси возила и легитимација такси возача у граду, и да ће проследити захтев „СИТАК“-а упућен попредседнику Владе Србије Александру Вучићу.

Тиме је готово одмах отворена дилема о циљу такси колоне до Београда. „СИТАК“ је мимо дневног реда био и „тачка“ на седници градског парламента у петак, 22. фебруара, јер је председник

одборничке групе Уједињени региони Србије Бојан Стојадиновић затражио да Градско веће и јавни правобранилац због клевете туже поменуто удружење.

Истовремено, начелник градске управе Златко Милић је најавио да ће свим одборницима Скупштине града поделити извештај о спроведеној контроли у такси превозу, а представницима партија скренуо пажњу да добро провере кога подржавају и из којих разлога.

Милић је нагласио да је председник удружења „СИТАК“, који је предводио недавни протест таксиста, и сам радио без дозволе, због чега су инспектори скинули таблице са његовог аута.

■ Доказом на корупцију

Са друге стране, ни градска управа, али ни водећа политичка партија у граду, нису остали дужни таксистима из овог удружења. Члан Градског већа задужен за комуналну привреду Зоран Јовановић цитира део садржаја захтева „СИТАК“-а, уз чуђење, који гласи: „Тражимо од потпредседника Владе, господина Александра Вучића, да нам помогне у нашој борби против корумпиране градске управе“.

Због овога можда и поднесем кривичну пријаву. Другачије је уколико у свом захтеву наведу да је неко именом и презименом, наравно, уз доказе, од некога узео новац. Када овако прочитам њихове захтеве остаје недоречено у чему се огледа корумпираност, каже Јовановић.

Према његовим речима, град је Одлуком из 2011. године дефинисао такси превоз узимајући у обзир да су лица која се сада баве таксирањем углавном била без посла, или су у транзицији остали без сталног запослења.

Одлука је зато била флексибилна и сва такси удружења претходно су могла да разматрају поменути документ о дефинисању ове делатности. Чак је рок за регулисање такси легитимација био неубичајено дуг. Укратко, град је све учинио да помогне таксистима. Локална самоуправа без Саобраћајне полиције тешко може да обавља контролу такси возила, па је зато ових дана уз помоћ републичких инспектора и неколико полицијских екипа успешно спроведена акција. Чак је челник „СИТАК“-а ухађен од стране инспектора и, пошто није имао легитимацију, одузете су му таблице. Дакле, и они који пропагирају

ЗАХТЕВИ „СИТАКА“
УПУЋЕНИ ВУЧИЋУ

Kolega, izborimo se za dostojanstvo naše profesije !!!!

Naše porodice su na ivici egzistencije zbog nesprovođenja Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, od strane gradske vlasti !!!

NAŠI ZAHTEVI SU :

TRAŽIMO od prvog potpredsednika Vlade Republike Srbije g-dina Akleksandra Vučića da nam pomogne u našoj borbi protiv korumpiranosti čelnika gradske uprave;
TRAŽIMO od ministra saobraćaja g-dina Milutina Mrkonjića da formira radnu grupu od republičkih saobraćajnih inspektora sa zadatkom da kroz višednevni nenajavljeni inspekijski nadzor na teritoriji grada Kragujevca utvrde stepen legalnosti u oblasti autotaksi prevoza
TRAŽIMO od ministra finansija g-dina Mladana Dinkića da se prolongira reprogram duga dok se ne ispune naša prva dva zahteva !!!

Navedeni zahtevi biće predati na protestu ispred Vlade republike Srbije u organizaciji SITAK-a.

Sastanak 22.01.2013. u 10.00 h u Sali kafane Bosna u Kragujevcu.

легалност морају бити регистровани, наглашава Јовановић, подсећајући да је претходно и ресорном министарству указао да сви заступници таксиста немају дозволе.

Како Јовановић каже, одласком у Министарство саобраћаја „СИТАК“ је изабрао праву адресу, јер многа питања која су поставили и јесу у надлежности тог министарства. Зато град Крагујевац и очекује да инспекцијски органи ефикасније реше проблеме, нарочито у радно-правној заштити таксиста, и то не само оних који су у мањем броју учлањени у „СИТАК“, већ и већине организоване у петнаестак удружења, колико их у граду има.

А, када се овај проблем већ окренуо на политику, у странци „Заједно за Шумадију“ наглашавају да последњи протести такси Удружења „СИТАК“, заправо, представљају још један замагљен, али диригован политички напад на град Крагујевац у коме се под плаштом борбе против корупције крије намера да се дезавуише рад локалних органа власти. Рукопис је препознатљив и већ виђен у политикантским акцијама којима се већ атаковало на најстабилнију локалну власт у Србији, саопштава ова странка.

Град Крагујевац тражи да удружење „СИТАК“ без уопштених фраза јасно укаже на коруптивне радње о којима има сазнање, јер у супротном постаје саучесник у прикривању противзаконитог дела. Како се каже у саопштењу, „Заједно за Шумадију“ подржава све напоре крагујевачке локалне самоуправе на увођењу реда у различите области које су од интереса за живот грађана.

У саопштењу „Заједно за Шумадију“, које је насловљено са „СИТАК у партијској служби“, закључују да данас нема странке у Србији која неће подржати борбу против корупције, али стварну, у којој се не маше политичким ауторитетима и звучним именима као претњом, већ правним процесима на основу чврстих доказа за почињено кривично дело.

„На сцени су две врсте борбе против корупције. Једна је она права, за коју се залаже „Заједно за Шумадију“, а друга она која доспева у домен моде, где се у борбу против корупције подводи све и свашта. Да не говоримо о томе да је поменуто удружење активно учествовало у кампањи СНС-а.“, пише у саопштењу ове странке.

Да ли је у Србији баш све политика? Не може се порећи да стање у такси превозу Крагујевца није потпуно у оквирима легалног пословања, али не може се прећи ни преко чињенице да је удружење „СИТАК“ пред прошлогодњишње мајске изборе отворено подржало СНС.

БАЦИ И СТУДЕНТИ НЕ УМЕЈУ ДА УЧЕ

Кампањци и коцкари и даље најбројнији

Прелазак на болоњски систем није допринео да се промени начин учења, па су више од половине студената „кампањци“. Професори, педагози и просветни саветници кажу да грешка није до деце, већ до чињенице да их кроз претходних 12 година школовања уче свему – осим како правилно да уче

Неколико недеља пред испит затвара се у кућу и, лежећи у кревету или заваљен у фотељу, покушава да набуца што више градива – овако се, ако је судити по резул-

таима анкете портала „Инфостуд“, у најкраћем може описати просечан српски студент. Тек трећина анкетираних високошколска навела је да учи редовно, док сваки пети спада у ред „коцкара“, а то су они који се потруде да савладају само део градива, надајући се да ће на испиту имати среће да извуку „добитну комбинацију“.

Иако су се у моменту када је на овдашње факултете увођен бо-

Славица Провић, студенткиња овдашњег Економског факултета.

Да су студенти успели да прилагоде и болоњски систем свом кампањском начину рада слажу се и професори, педагози и просветни саветници, али кажу да грешка није до деце, већ до чињенице да их кроз претходних 12 година школовања уче свему осим како правилно да уче.

■ Рупе у знању

Психолози кажу да су узроци кампањског учења најчешће недовољна мотивисаност и незаинтересованост ђака, али и ретке провере знања од стране наставника. Томе допри-

СТУДЕНТИ „СТОЛИЦУ ЗАГРЕЈУ“ ТЕК ПРЕД ИСПИТЕ

питање које је пре само месец дана знао на колоквијуму. Међутим, читав систем основног и средњег образовања је такав да их тера да уче кампањски и када дођу на факултет тада више мало шта може да се промени. Зато им је највећи шок када се суоче са уџбеницима који више немају стотинак страница, већ три или четири пута више, каже Чупић.

Последице нередовног учења на брзину обично су несистематичност, површност и „рупе у знању“. Да већина ђака приликом уписа у сред-

време ономе што читате, а то није нимало једноставно. Различити предмети уче се на различит начин и сваки ђак учи другачије. Математика и страни језици захтевају свакодневно вежбање, физика, хемија или биологија најбоље се уче кроз огледе.

За то што нам деца не знају да уче кривица је до наставника, али и до образовног система. Лани смо покушали да часове организујемо тако да када из српског језика, рецимо, деца уче романтизам, на ликовном и музичком изучавају исти период, а истовремено и из историје. Тиме би им омогућили да градиво повезују и добију целокупну слику тог периода. Показало се, међутим, да је то практично немогуће јер се романтизам из различитих предмета учи током различитих година школовања, каже наша саговорница.

Проблем образовног система, који посредно доприноси кампањском учењу, је што се не знају исходи учења, односно није прецизирано шта

је то што ђак након годину дана слушања неког предмета треба да савлада, које му је знање и за шта потребно. Тако је практично успостављен систем у коме ђак заправо учи да би добио оцену, а књиге се лађа мало пре него што дође час за пропитивање.

Када се не зна шта је циљ, логично је да се не успо-

ставља правилан систем рада, а ми немамо прописане циљеве учења. Зато се дешава да наставници припремају ђаке као да ће свако од њих баш из њиховог предмета полагати пријемни за факултет, односно тражи се све.

Део проблема је свакако и то што се мало тога учи на часу. Часови се у великој мери своде на предавања професора које ученици пасивно слушају. Чак и када су та предавања одлична, немогуће је да ученик седам часова сконцентрирано седи, слуша и запамти све. А пошто свакако неће много тога запамтити, од ученика овакав систем тражи да, након сати проведених у школи, када дође кући још неколико часова проведе уз књигу. То је оптерећење које ретко ко може да поднесе и за последицу онда добијамо кампањско учење, изостајање из школе и све више ђака који полагају разредне испите, објашњава Наташа Бузацић.

■ Занемарене технике учења

Системска грешка је, између осталог, и то што плановима и програ-

мима није предвиђен ни један једини час на коме би ђаци савладали технике учења, а у подједнакој мери су, по речима Горана Јоксимића, саветника у Школској управи, током образовања будућих наставника занемарена и педагошко-психолошка знања.

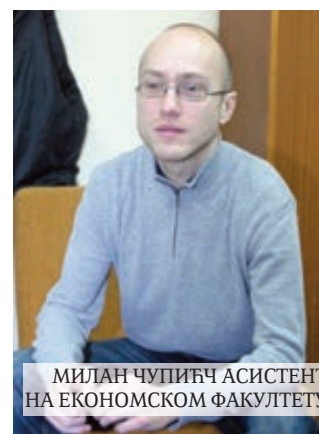
Знања из дидактике, методике наставе и развојне психологије значајна су

ГОРАН ЈОКСИМОВИЋ, ШКОЛСКА УПРАВА

НАТАША БУЗАЦИЋ, ПЕДАГОГ У ДРУГОЈ ГИМНАЗИЈИ

МИЛАН ЧУПИЋ АСИСТЕНТ НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ

ПРИРУЧНИК ЗА СТУДЕНТЕ

Вештина читања уџбеника

Иако критичко читање и писање представља најважнији сегмент студирања, мало се говори о томе како ове вештине заправо и развити. Схвативши да управо оне недостају великом броју наших студената, овдашњи Економски факултет се пре две године укључио у пројекат „Унапређење вештина читања и писања код студената у Србији“. Поред бројних радионица које су на овом факултету организоване, резултат овог пројекта је и публикација „Како успешно читати и писати“.

Овај приручник, на врло практичан начин и кроз примере, помаже академцима да вештине преко потребне за успешно завршавање студија, али касније за рад, на прави начин развију. Кроз различите сегменте студент се упознаје са начинима читања уџбеника и академских текстова, писање семинарских радова, вештинама презентације било да су у питању академски радови, студије случаја или резултати истраживања.

По речима Милана Чупића, асистента на Економском факултету и једног од аутора овог приручника, део у коме се детаљно и кроз примере објашњава на који начин треба читати уџбенике посебно је користан за студенте јер да-

је упутства како најбрже, најлакше и најуспешније да савладају градиво.

Студенти најчешће греше и уџбеник одмах крену да читају детаљно, реченицу по реченицу. Да би се градиво успешно савладало најпре је потребно прелистати га, упознати се са уводним текстом, видети која поглавља садржи, затим идентификовати

кључне појмове. Детаљно читање долази тек на крају, каже Чупић.

Приручник који је настао сарадњом четири факултета из Крагујевца, Београда, Ниша и Новог Сада и неколико консултатских кућа, уз подршку Америчког савета за међународно образовање и Бироа за културу и образовање САД, може се наћи и бесплатно „скинути“ са сајта www.delfis.kg.ac.rs.

лоњски систем сви клели како ће он променити начин студирања, па и учења, то се очигледно није догодило.

Колоквијуми које имамо током године омогућавају нам да се ослободимо дела градива и то је заиста олакшавајуће, али питање је шта од тога остане запамћено када на усмени испит изађемо у, на пример, октобру наредне године, коментарише

носи и формиран став ученика да се до позитивне оцене може лако доћи, као и одсуство радних навика. Какав је исход оваквог учења најбоље илуструје пример кији нам даје Милан Чупић, асистент на овдашњем Економском факултету.

У 90 одсто случајева дешава се да студент већ на почетку наредног семестра не може да ми одговори на

њу школу такође не уме да учи каже и Наташа Бузацић, педагог у Другој крагујевачкој гимназији.

На питање да ли је учење тешко већина наставника ће одговорити да није, али то није тачно. Учење је, заправо, најтежи посао и то је прво што нашим ђацима кажем приликом уписа у школу. Оно захтева да се изолујете, сконцентришете и посветите

чину студирања, ближе представили којим се све пословима њихови дипломци касније могу бавити. Наравно, било је речи и о њиховим студентским данима, каже Мина Јефтовић, пи-ар Бачког паламента.

Програм је био конципиран тако да су од 12 презентација учесници, према својим афинитетима, бирали шест. Поред факултета у склопу крагујевачког Универзитета, гимназијалци су могли да се детаљније информишу и о студијама психологије, архитектуре, електротехнике, политикологије. Последњег дана конференције представљене су им и могућности студирања у иностранству.

Гимназијалци су могли да учествују у креативним радионицама корисним за откривање лидерских способности, постизање тимске атмосфере и превазилажење предрасуда.

Ову конференцију Бачки парламент организује већ трећу годину за редом. Ове године у Соко Бањи се нашло чак 190 ђака из Прве и Друге крагујевачке гимназије.

М. О

КОНФЕРЕНЦИЈА БАЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Помоћ будућим академцима

Захваљујући Бачком парламенту Прве крагујевачке гимназије будући крагујевачки академци имали су прилику да се, на недавно одржаној тродневној конференцији организованој у Соко Бањи, упознају са програмима факултета Универзитета у Крагујевцу, али и неколико високошколских установа Србије.

Циљ конференције под називом „Хоћу нећу баш тај факултет“ био је да ученицима гимназија Шумадије помогне при избору факултета који ће уписати, као и професије којом ће се бавити. Факултете су представљали предавачи и студенти. Говорили су о програмима, на-

ФЕСТИВАЛ У ДРУГОЈ ГИМНАЗИЈИ

Науком до звезда

„Ватрени торнадо“, „Хемијски корали“, „Ласер шоу“ и „ДНК из јагоде“ само су неки од назива интересантних експеримената који ће вечерас и током сутрашњег дана моћи да виде они који посете Другу крагујевачку гимназију.

Гимназијалци, којима су се ове године придружиле и „млађе колеге“ из две крагујевачке основне школе, извешће за публику 40 различитих огледа из физике, хемије и биологије, али и презентације разноврсних занимљивости из историје, филозофије и психологије и у мало другачијем светлу приказати све оно што уче у школи.

Фестивал науке под називом „Науком до звезда“ у овој школи организује се други пут. Прошлогодишњи је био посвећен научнику Милутину Миланковићу, док се ове године одвија у знаку Николе Тесле.

Свечано отварање фестивала је вечерас у 18.00 сати. Улаз је бесплатан.

М.О. ●●●

••• сваком будућем професору, али се на већини факултета који школују кадрове за просвету она занемарују или се готово не изучавају. Наравно, стручним усавршавањем могуће је доћи до ових знања. Закон о основама система образовања практично упућује да се током наставе из одређеног предмета ђаци припремају и за то како ће га учити, а на наставнику је одговорност да то уради.

Од наставика зависи на који ће начин ђаци учити одређени предмет, јер се деца прилагођавају његовим методама рада. Уколико он захтева само репродуковање лекција, онда ће тај предмет ученици тако и учити. Код оних који траже практичан рад, истраживање, извођење огледа

ПРИРУЧНИК ЗА ОСНОВЦЕ

Мој портфолио

Мада учење учења није лекција предвиђена школским планом и програмом, има наставника и учитеља који овом сегменту образовања поклањају изузетну пажњу. Међу њих се свакако убрајају Даниела Вранић, учитељица у школи „Милутин и Драгиња Тодоровић“ и Љилана Павловић из школе „Мирко Јовановић“. Резултат њиховог вишегодишњег искуства у раду са децом је и публикација „Мој портфолио“, која је пре неколико месеци изашла из штампе.

На први поглед „Мој портфолио“ личи на нешто дељбу сликовницу-бојанку осмишљену за ђаци

нижих разреда, али је ова књижица далеко од тога. У питању је врло садржајна публикација, у којој ђаци сами бележе своје школске и ваншколске активности и успехе, из које, такође, могу да науче и како да уче, али и да организује своје обавезе, процене себе и свет око себе, похвали и подржи успех других и у моментима када сам није успешан.

Подједнако је драгоцен и за родитеље и учитеље. Родитељи могу на адекватан начин да прате рад и интересовања свог детета, а наставници из њега прикупе драгоцене информације, које ће им помоћи да све што се ради у учионици прилагоде сваком ученику, како би са задовољством и занимањем савладавао градиво, као и да боље упознају личност и карактер детета.

и то вреднују деца ће учити на овај начин. На жалост, у пракси је најчешће случај да наставници највише вреднују просто репродуковање. Иако такозвани часови пропитивања у плановима и програмима не постоје, у нашим школама их и даље има, објашњава Јоксимовић.

Прво питање које би себи ученици, али и целокупна стручна јавност требало да поставе је, по речима нашег саговорника, зашто се одређено градиво учи.

Ђацима се често понавља да би требало да уче како би сутра нешто знали. Међутим, учење за знање је најнижи ниво учења. Управо последица те трилатице да се учи за знање је ниска успешност наших ђака на ПИСА тестовима. Ученици најдуже и најбоље памте оно за шта знају да ће им користити, каже Јоксимовић.

Кључ за то је у рукама наставника.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ЗА БЕЖАЊЕ СА ЧАСОВА НИСУ КРИВА САМО ДЕЦА

МАСОВНО ИЗОСТАЈАЊЕ ИЗ ШКОЛЕ

Болесни и кад су здрави

Само у првом полугодшту ове школске године крагујевачки средњошколци направили су око пола милиона изостанака. Беже да не би добили лошу оцену, јер им је настава незанимљива или да би боље спремили друге предмете, а у томе им, често, здушно помажу и родитељи

Пише Виолета Глишић

Слика испред једне средње школе. Иако је трећи час увелико у току, група ђака седи у школском дворишту. Забављају се, збијају шале, неки доручкују, а други се играју лоптом. На питање зашто нису на часу, одговарају да професор данас испитује, да је веома строг, а они нису спремни. Побегли су да не би добили лоше оцене. Кажу, боље неоправдани него јединица, а за следећи час ће сигурно научити.

Потом слика из школе. Наилазимо на родитеља који се труди да

нешто објасни професору. Дошао је да оправда изостанке свог сина. Професор слеже раменима и не зна више да ли је то што му говори лаж или истина. Каже, сваке треће или четврте недеље неки ученици изостају по два, три дана и код куће се спремају за контролне задатке и испитивање, а родитељи то правдају. Ово су, уз изговор ђака да им је на неким часовима досадно или да су преоптерећени обимом и бројем предмета, најчешћи разлози изостанка средњошколских ученика.

Бежање са часова није новина, постојало је и раније, али је чињеница да је данас масовна појава. Да ли је средња школа постала факул-

тативна, па ученици могу да долазе по својој вољи? Да ли су за такво стање крива деца, родитељи, школе или је то један зачарани круг нашег система образовања? У Закону о основама система образовања и васпитања као прва обавеза ђака наводи се редовно похађање наставе и извршење школских обавеза. Али ко одређује шта је то редовно похађање, када су ученици средњих школа у Крагујевцу само у прошлом полугодшту направили око пола милиона изостанака, што оправданих, што неоправданих.

Наравно, много више је оправданих, али ни број неоправданих није занемарљив. Неки професори сматрају да је једино решење овог проблема разговор са младима, док други оптужују закон да им

превише допушта. Наиме, ученик за одређени број неоправданих прво добија укор разредног старешине, затим одељенског већа, а ако настави са таквим понашањем следи укор директора и наставничког већа. Максималан број неоправданих изостанака, по закону, је 35. У компликовану процедуру евенуалног избацивања из школе ретко се улази, али не само због бежања са часова, већ и неких тежих престапа ученика.

■ Беже у договору са родитељима

И док су неоправдани изостанци некако регулисани, часови које правдају родитељи нису. У суштини, они настају када је ученик болестан или из било ког разлога спречен да дође на наставу. Међутим, последњих година појавило се калкулисање које заједно „спроводе“ родитељи и деца. Директорка Прве крагујевачке гимназије Славица Марковић сматра да је тешко одредити шта је оправдано, а шта неоправдано и да се све оставља процени разредног старешине.

Иако законом није обавезно, наше разредне старешине углавном траже лекарско уверење приликом оправдавања, али и до њих се данас

лако долази. Мислим да је главни проблем попустљивост родитеља. Како која генерација долази ђаци су све размаженији. Мала главобоља или прехлада и не долазе у школу. Има и ситуација и када изостају да би се боље спремили за неке друге предмете, али ми нисмо у то сигурни, јер родитељи никад не признају. Родитељ је некада свестан да дете има проблем, али налази разна

оправдања и то је случај када не може да се избори са својим дететом. Он бежи од проблема, ђак не стиче радне навике, нагомилалаву се обавезе и после то не може да постигне, каже директорка Прве гимназије.

Она признаје да до сада нису успели да пронађу повезаност између изостајања и бољих или горих оцена. Јер, деца која редовно долазе могу доста да науче на часу или да добију неку оцену на активности. Такође, у циљу решавања овог проблема у Првој гимназији постоји пракса похвале и награђивања ученика који нема ниједан изостанак, значи да има и оних који га нису направили током читавог школовања.

Сличне ставове има и директорка Економске школе Гордана Ивковић. Сматра да деца највише беже да не би добила лошу оцену и да у тај процес морају, поред школе и наставника, да се укључе и родитељи.

Деца се у школи уче правилима везаним за рад и тако формирају навике које ће им касније бити потребне у животу. Да би успели да од њих направимо људе неопходна је сарадња родитеља, разредног старешине и свих професора у школи. Ја апсолутно не налазим никакво оправдање за родитеље који правдају такве часове, јер својој деци дају лош пример. Јер, колико је важно да им пренесемо знања, толико је важно да их научимо да поштују одређена правила, а ту се подразумева и редовно долажење на

СЛАВИЦА МАРКОВИЋ, ДИРЕКТОРКА ПРВЕ ГИМНАЗИЈЕ

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNINI!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

NOVA ERA
SPOJLAŠNIJEG OGLAŠAVANJA

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVACA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

наставу. Ми их обликујемо за живот, а неки родитељ жели да му дете буде успешно, док се други задовољавају средњим или лошијим успехом.

Ови други зато својој деци правдају све што могу. Иако професори на разне начине покушавају да им објасне да таква пракса није добра за децу, родитељи се лакше мире са тим него са лошим оценама. Али има и оних искрених који дођу и оправдају само оне дане за које сигурно знају да је дете било болесно, а остало не. То нужно повлачи одређене мере, јер ако се ради о више од три дана то је већ 21 неоправдани изостанак, што подразумева укор директора. Професори углавном више цене овакав став родитеља, који је свестан да дете мора да сноси одређене последице за своје понашање.

И док се многи професори жале на процедуру кажњавања, директорка Ивковић не сматра да је превише блага. Не залаже се за драстичније казне, већ за разговор и рад са децом. Каже да ученици много боље реагују на договор и да је само појединцима потребна казна како би се поправили, јер школи није циљ да ђаке избацује, већ да их натера да мање изостају.

У том циљу је Политехничка школа, која иначе има велики број изостанака, спровела бројне мере предострожности. На самом почетку године одељена првог разреда посећују психолог и педагог да би деци објаснили каква је њихова улога и да не морају да их посете само када се јави неки проблем. Уколико ђак направи само пет неоправданих изостанака из школе

љујући том појачаном надзору вратили су се редовној настави. Ту се прави и план учења, па су чак и поправили оцене, објашњава директор Политехничке школе Синиша Којић.

Он додаје да је образовни систем направио такву грешку да буде терет за децу. Програми и планови су обимни, а циљеви преамбициозни. Такође, доста зависи и од самог професора и његове способности да час учини занимљивим.

- Ми имамо децу која су изванредна у ваншколским активностима, а опет нередовна у настави. Али то је и задатак школе, видети у чему је неко изузетан и оснажити га да он сутра у томе пронађе посао и зарађује новац и себи и држави. И то је кључна ствар образовања, развијати код деце потенцијале који су индивидуални, нису шаблонски и не могу се уклопити у образовне профиле. Зато поступци које спроведимо немају за циљ да неког казним или га изабацимо из школе, већ да покушамо да га кроз те мере вратимо у систем. У том процесу морамо да учествујемо и ми као школа, али и родитељи.

Закон је добар, само га треба спровести

Радојко Дамљановић, начелник Школске управе у Крагујевцу, свестан је сложености овог проблема, али и тражи да се школе баве децом пре него што почну са кажњавањем. Настава је организована

део часа на коме професор предаје.

Дамљановић сматра да је закон добар, али да је проблем успоставити систем који је њиме предвиђен и да то не може преко ноћи да се уради.

- По усвајању закона школе су тражиле да се утврди универзалан правилник о васпитно-дисциплинским мерама, али то није могуће јер немају све школе исте проблеме. Није исти проблем понашања у Техничкој школи и Гимназији. Професори и психолошко-педагошке службе морају свакодневно да прате понашање ученика, јер када он дође до знатног броја неоправданих изостанака проблем већ увелико постоји. Прво треба утврдити разлоге и ситуације у којима они беже са часова, а затим их елиминисати. Није све ни до ђака, јер се дешава да беже само са часова одређених професора, објашњава наш саговорник.

Подаци кажу да у свим средњим школама највише беже матуранти, који се спремају за матуру и пријемни испит. Тако је већ годинама и изгледа да се решење овог проблема не назире. Мишљења су подељена по питању да ли би помогао систем новчаних казни, који постоји у неким европским државама. Једни сматрају да би то натерало родитеље да воде бригу о томе шта им деца раде у школи. Други, опет, кажу да ако је школа дужна да води рачуна о деци, а родитељи уколико се нешто деси могу да наплате и новчану казну, треба пропорционално да буду кажњени.

СИНИША КОЈИЋ, ДИРЕКТОР ПОЛИТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

Можда је један од добрих примера амерички систем, у коме ученици не могу да добију завршну оцену док не изврше све своје обавезе. Што значи да ако је неко изостајао током недеље, те часове ће морати да надокнади викендом. У том случају не би пропустили неједно предавање и, поред бриге за оцену, нешто би и научили.

РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАНАК ИЗ ШКОЛЕ

Оцена, страх. доказивање...

ДРАГАНА ЗАРКОВ, ПЕДАГОГ

Педагог Драгана Зарков сматра да је бежање са часова делом и последица доба у коме се налазе, али и друштвених прилика у којима живе. Они у том периоду имају потребу за доказивањем, бунтовништвом и налазе се под великим утицајем вршњака.

- Постоји много повезаних разлога које воде бежању са часова. Први је страх од испитивања и провере знања, као и страх од јавног наступа. Такође, погрешан избор школе, када неко упише школу коју уписују његови другова, а тек касније види да му наставно градиво уопште не одговара. То, потом, води до немотивисаности и незаинтересованости за наставу. И прелазак из основне у средњу школу представља огроман стрес за ђака. Треба му времена да се навикне на нове другове, професоре и поштовање другачијих правила. Затим, ту су несређени односи у породици, када дете не може да изађе са тим на крају и таквом врстом понашања жели да привуче пажњу.

Међутим, и сам систем образовања је такав да су ђаци заиста под великим оптерећењем. Имају велики број предмета, часова, обимно градиво, а и сам приступ професора се разликује. Постоје они који све више уводе нове наставне методе и тако покушавају да часове учине занимљивим, али и они који још увек само испредају градиво, и не укључују ученике у сам процес учења.

правданих изостанака почиње појачани васпитни рад разредног старешине, који подразумева усмени договор са учеником да редовно похађа часове. Затим се обавештавају родитељи и заказују двонедељни контролни разговори. Они су се показали веома успешним јер су и родитељи почели редовно да долазе.

- Видели су да се на тај начин смањује број неоправданих. Ми имамо неколико ђака који се налазе у процедури од октобра и захва-

тако да професори неколико часова предају, а затим испитују и тада ђаци највише беже.

- Суштина је у самом процесу учења, професори треба градиво да приближе ђацима. Деца морају да уче у школи, а не да постоји одложено учење у коме професор испредаје, а ђаци уче код куће. Такође, мора да постоји међусобна комуникација на часу, јер у супротном процес учења и оцењивања потпуно су раздвојени. Провера знања мора да буде интегрални

Република Србија,
Град Крагујевац
Градско веће,
Крагујевац

Градско веће, на основу Одлуке о расписивању јавног позива за суфинансирање планова и програма рада удружења пољопривредних произвођача са територије града Крагујевца

број 320-39/13-V од 22. фебруара 2013. године, објављује

ЈАВНИ ПОЗИВ

за суфинансирање програма и планова рада удружења пољопривредних произвођача са територије града Крагујевца

I Позивају се удружења пољопривредних произвођача са седиштем на територији града Крагујевца, чији чланови имају пребивалиште и производњу на територији града, да поднесу пријаву програма и планова рада за 2013. годину, у циљу избора удружења којима ће се одобрити средства из буџета Града за 2013. годину.

Средства ће се једним делом одобравати као бесповратна, а 30-50% од вредности добијених средстава удружења ће бити у обавези да врате кроз производе специфичне за то удружење, који ће бити прослеђени установама социјалне заштите и лицима у стању социјалне потребе. Максимални износ средстава је 250.000,00 динара по једном удружењу. Удружењима која су остварила субвенције по неком од основа предвиђеним Програмом за развој пољопривреде на територији града Крагујевца у 2013. години, додељена средства ће се сразмерно умањити износима оствареним по неком од основа.

II Образац пријаве на јавни позив удружења преузимају у организационој јединици за послове пољопривреде, зграда Дома синдиката, улаз Радничког универзитета - IV спрат.

Уз Пријаву се доставља следећа документација:

- доказ о регистрацији удружења;
- списак чланова удружења са адресама и ЈМБГ, закључно са 31.12.2011. године;
- доказ да је надлежни орган удружења усвојио извештај о финансијском пословању удружења и извештај о раду са пратећом документацијом за 2012. годину;
- програм и план рада удружења за 2013. годину;
- доказ да су програм и план рада удружења за 2013. годину усвојени од стране надлежног органа;
- потврда о претатим производима (донација) у 2012. години издата од стране надлежне службе - Област социјалне заштите и здравства и друштвене бриге о деци,
- доказ да су оправдали средства из буџета Града за 2012. годину, уколико су им била одобрена.

Неблаговремене и непотпуне пријаве ће бити одбачене.

III Пријаву са пратећом документацијом удружења предају у затвореној коверти, са назнаком "Јавни позив за удружења - не отворати", на адресу: Град Крагујевац, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, организациона јединица за послове пољопривреде, Трг Слободе 3.

IV Рок за подношење пријава за суфинансирање програма и планова рада пољопривредних удружења је 20 дана од дана објављивања јавног позива у недељном листу „Крагујевачке новине“ и на огласној табли Управе Града.

V Детаљније информације могу се обратити на телефон Области за пољопривреду 034/330-894 од 8-15 часова.

PRISTUPAČNE CENE • GRUPNI POPUSTI • NAJBOLJI PREDAVAČ

fonetika
ŠKOLA STRANIH JEZIKA

034 360 426 | 063 181 314 2

Dragoslava Srejovića 2/3/17, Kragujevac
(preko puta Ultrazvuka) www.fonetika.rs

ENGLJSKI : NEMAČKI : ITALIJANSKI : FRANCUSKI
ŠPANSKI : RUSKI : JAPANSKI : SRPSKI

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ

333 111, 333 116

ХОЋЕ ЛИ СЕ ФИЛУМ НЕГДЕ „УДОМИТИ“

ЧЕЖЊИВ ПОГЛЕД КА ДОМУ ВОЈСКЕ

Ближи се реакредитација, а тешко да је може добити факултет који је подстанар на 12 локација. Зато се поново грозничаво тражи једно место на коме би се одвијали сви студијски програми. Декан Иван Коларић верује у позитивну одлуку Дирекције за имовину и уступање Дома војске на привремено коришћење

Пише Јаворка Станојевић

Осим што једини у земљи обједињује филологију и две уметничке дисциплине, крагујевачки Филолошко-уметнички факултет је посебан и по много чему другом. Свакако највећа изузетност ове високе школе, којој је тешко наћи сличну у европском школству, је податак да две хиљаде академица, уписаних на три одсека, наставу прате на 12 различитих локација.

Подстанарски статус идеалн је терен за политичке игре. Пошто се оне не играју за добробит факултета и академске заједнице, многобројни играчи покушавају да укажу како ће, због неодговорности политичких противника, интересних лобија и центара моћи, крагујевачко високо школством остати без факултета који представља једног од најважнијих покретача културног живота заједнице.

Како хорски тврде сви који се баве ФИЛУМ-ом, нерешено питање простора за извођење наставе град и Универзитет могли би платити губитком ове важне високошколске институције. Овакве тврдње, које би познаваоци прилика лако могли сврстати у дневно-политичка надгорњавања, имају, међутим, своју тежину, јер их треба ставити у контекст чињенице да се факултет налази пред процесом реакредитације коју ће, као подстанар који станује на 12 места, тешко добити.

■ **Чека се одлука Дирекције за имовину**

Ако слику факултета, који је још 1996. почео да ради као Одељење Филолошког из Београда, а од 2002. као самостална институција, и који тренутно има само ливаду на којој би требало да буде подигнута зграда, ставимо у законски рам онда одговорност треба тражити на терену државних институција које нису урадиле оно на шта их закон обавезује. Јер, по прописима, држава је та која мора да обезбеди зграду факултету који је основала. Међутим, кад нема одговорне државе, онда поглед окреће ка граду коме факултет треба и који би, зато, морао да помогне.

Али, добра воља градских власти, ограничена скромним просветним буџетом, који једва стигне да подмири текућа одржавања школа и плати јубиларне награде просветарима, и законским оквиром који им брани да улажу у институције под републичком ингеренцијом, није довољна да се реши овако крупан проблем. Па, иако је град обезбедио локацију, потребне папире и обећао помоћ око инфраструктурног уређења, постављање камена темеља за зграду, која има неколико, из градске касе, награђених пројеката, није ни на виду.

Зато се већ дуже, а како се реакредитација примиче све интензивније, трага за новим привременим решењем које би обезбедило да сви студијски про-

грами буду поново акредитовани. Иако градски функционери све чешће помињу Кнежев арсенал, декан ФИЛУМ-а Иван Коларић сматра да факултет не може да чека адаптацију простора на овој локацији. Зато покушава да обезбеди услове да се факултет привремено смести у празну зграду Дома војске. На основу онога што му је обећано очекује да би већина студената почетак наредне школске године могла да дочека под овим кровом.

- Домаћински је да војни објекти, којих је Крагујевац пун, а војска је, ваљда, народна, припадну омладини која је будућност народа. Зато очекујемо да ће Дом војске бити уступљен факултету у некомерцијалне сврхе, до десет година, са одговарајућом надокнадом за потребе високог школства. Држава нема пара, али очекујемо да би за реновирање Дома, у летњим месецима, могли добити део средстава на које се град обавезао када је ФИЛУМ измештен из центра на другу, односно, трећу локацију. Ово је једини начин, јер

ОД ЦЕНТРА ГРАДА, ПРЕКО „ЛИВАДА“, КНЕЖЕВОГ АРСЕНАЛА ДО ДОМА ВОЈСКЕ

трајно решење, али ако би овако наставили, без простора, тешко можемо реакредитовати све програме Ми немамо времена да чекамо, јер нам процес реакредитације почиње крајем ове године, а просторни услови су најважнији, објашњава Коларић, истичући да ово решење тренутно, са пози-

тивним изгледима за успех, разматра и Владина Дирекција за имовину.

■ **Гостујући професори**

Сем простора, на путу ка акредитацији свих програма могле би се наћи још неке препреке. Једно од питања којим би се могла поз-

абавити акредитациона комисија је испуњава ли ФИЛУМ прописане кадровске услове. Овај релативно млад факултет нема довољно професора да „покрије“ све катедре, па је принуђен да ангажује поприличан број гостујућих професора, међу којима има и оних који предају на неколико државних и приватних факултета у земљи и у иностранству. Оваквим стањем незадовољан је и ректор Универзитета Слободан Арсенијевић, који сматра да се професор који ради на много места нигде довољно не посвећује студентима и наставном процесу.

Коларић тврди да факултет испуњава кадровске услове за акредитацију и додаје да чињеница да ФИЛУМ има квалитетне рејтинговане професоре који су ангажовани на другим факултетима предност, јер је мобилност студената и професора интенција болоњског процеса.

- С обзиром да је ФИЛУМ основан као Одељење београдског Филолошког факултета, сасвим је природно да највише кадра, после Крагујевца, имамо из Београда, али имамо и професоре из Ниша, признате професоре из иностранства, попут музичара Јаноша Балинта и Јурија Кота, визитинг професоре, управо смо ангажовали Метеју Маринковића, који је члан Краљевског музичког друштва из Лондона, каже декан ФИЛУМ-а.

На примедбе да је факултет до сада могао одшколовати сопствени кадар способан да се укључи у наставу и замени професоре који долазе са стране, Коларић одговара да је стварање услова за усавршавање талентованих младих људи један од главних разлога који га је мотивисао да прихвати место декана.

- Тренутно имамо акредитоване докторске студије само из српског језика и књижевности, али планирамо да конкуришемо и за докторске студије из музике и примењене уметности. То раније није било могуће, јер и за то постоје одређени услови. Прво је требало време да протекну основне и мастер студије, а затим морате имати и одговарајући тим професора, објашњава наш саговорник.

ДВОСТРУКО ДРЖАВЉАНСТВО И РАДНИ ОДНОС ДЕКАНА

ДЕКАН ИВАН КОЛАРИЋ РАДИ И У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Патриотизам и елан

Крагујевачки ФИЛУМ има и још једну особеност - једина је висока школа у земљи коју води човек који има држављанство и радну књижицу у две државе. Наиме, Коларић, који у столицу декана ФИЛУМ-а седи од октобра прошле године, и који је на овом радном месту ангажован са пуним радним временом, истовремено је запослен и на Филозофском факултету у Источном Сарајеву. То практично значи да професор филозофије Иван Коларић, осим два радна односа, има и двострука права која из њих проистичу.

Он, међутим, не види ништа спорно у овој чињеници - каже да је радно ангажовање у Републици Српској прихватио из патриотских разлога, а деканску фотељу у Крагујевцу зато што су га „хтели људи“.

- Немам никаквог правног основа за моју одговорност, с обзиром да на Филозофском факултету у Источном Сарајеву радим са пола радног времена. Нема забране, јер је у питању друга држава. Сматрам да факултетима треба да буде част ако су њихови професори тражени у иностранству. Ни двојно држављанство није забрањено, а ја сам га, иако сам рођен и школован у Србији, узео јер су ме 1999. године људи молили да дођем да утемељим одсек за филозофију и социологију, јер нико није хтео и смео. Сви сарајевски професори су побегли у Београд и Нови Сад. Овде сам својевремено, такође, дошао да помогнем јер је био потребан редовни професор за акредитацију. Свој однос у РС свео сам на законски минимум 50 посто, и у осим једног петка у месецу, када тамо имам обавезе, све време сам у Крагујевцу, објашњава Коларић, уз тврдњу да због тога нико не прави проблем и да није требало да се доказује као декан ФИЛУМ-а, али су га запослени хтели, а он је желео да помогне.

- Не можете овај млади колектив оставити да му не пружите одговарајуће услове. Мора неко да поведе ствар, да интонира неку креативну и конструктивну атмосферу. За четири месеца вратио сам ФИЛУМ на место које му припада, заједно са сарадницима. Мој претходник је седео овде седам година и за то време су га „возали“ на три места са три различита плана и ништа није решено. Мени не треба ни каријера ни слава, а трчим по Министарству, јер хоћу да решим проблем. Када сам био у Дирекцији за имовину питао сам да ли има оваких људи којима ништа не треба, а боре се. Одговорили су да нема, али да су потребни. Људи као да не могу да схвате да некога не интересује партија већ патрија, каже Коларић.

Пошто тврди да због обавеза у Републици Српској посао на ФИЛУМУ не трпи и да успева да изврши све радне задатке декан, чије именовање је неким спорно, нема намеру да се оправдава. Каже да му је „афера“ намештена зато што све време покушава да ФИЛУМ води као непартијски човек и не дозвољава да политика улази на факултет.

Док декан одолева струјама и интересима, тумачи закона, такође, покушавају да пливају у мутној води недоречених прописа. Пошто је законодавац пропустио да регулише случајеве вишеструког радног односа у различитим државама, па нису предвидели санкцију, просветни инспектори не могу реаговати. Иако оцењују да остваривање двоструких права из радног односа није логично, у инспекцијској служби Министарства просвете кажу да би овим питањем требало да се позабави руководство Универзитета. Ректор Арсенијевић, међутим, тврди да то превазилази његове ингеренције и да он са позиције ректора може једино да изнесе лични став да такав поступак није моралан, али да то никога не обавезује, будући да факултети имају потпуну аутономију у одлучивању.

„ЕЛЕКТРОШУМАДИЈА” ИСЕКЛА СТРУЈУ И НАЈСИРОМАШНИЈИМ КРАГУЈЕВЧАНИМА

Маринковићима ипак враћен прикључак

Милионски дуг за утрошену струју довео је екипу дистрибутера електричне енергије и пред врата штићеника Центра за социјални рад, који са осморо деце живе у општинском стану. Због заврзламе ко треба да плати високи рачун који је остао од претходних станара породица Драгице Маринковић остала је неколико дана у мраку, али је 26. фебруара проблем ипак решен и прикључак је враћен

Десеточлана породица Драгице Маринковић из Улице Старине Новака 28 у сред фебруара остала је не само без струје, него и без грејања, јер су два собичка, која су добили као нужни смештај од Центра за социјални рад, грејали на струју. Тако је четворомесечна беба Даница са својом бројном браћом и сестрама остала у мрклом мраку и нехуманим условима због неплаћеног дуга за струју од близу милион динара.

Откуд код ове сиромашне породице толика потрошња електричне енергије и толики дуг за струју када живе од социјалне помоћи и немају бојлер и друге велике потрошаче у кући? Кажу, дуг је наслеђен од претходних корисника истог стана. Како се дошло до толиког дуга и ко ће га на крају платити није интересовало екипу „Електрошумадије” која је без упозорења са бандере исекла струју Маринковићима, јер њихов посао није био да се тиме баве. Дуг је дуг, а посао је посао и ваља га чувати и обављати у складу са законом. Друга је ствар што су ту запетљани односи између власника те непокретности, а то је Скупштина града, Центра за социјални рад који је уступа сиротињи и овог јавног предузећа које тражи да наплати потрошено.

Сви су сагласни у једном - да мора да се нађе решење да се превазиђе овај проблем, али се нико не хвата за џеп да рачун плати. Јасно је да малишани не могу да чекају на компромисно решење институција и појединаца, с обзиром да се у ово доба године жива у термометру често спушта испод нуле.

По речима Драгице Маринковић, мајке осморо малолетне деце, они су покушали да ураде све што је до њих да до ове ситуације не дође, али се за то није имало слуха. Чак је молила људе из „Електрошумадије” да сачекају са искључењем само док телефоном обавести о томе социјалног радника и распита се шта да раде. Али, цаба, јер електричари нису хтели у то да се упуштају. Довели су налог за искључење и спровели су га у дело.

- Ми нисмо направили тај милионски дуг за струју, него смо га добрим делом наследили када нам је

ДРАГИЦА МАРИНКОВИЋ

ТРОЈЕ ОД ОСМОРО ДЕЦЕ, НАЈМЛАЂЕ ИМА ЧЕТИРИ МЕСЕЦА

Центар доделио на коришћење овај нужни смештај, као привремено решење. Тражили смо у старту да се отпише тај део дуга, или да га плати ко треба, да бисмо ми од момента усељења кренули од нуле. Пристали смо да се уради репрограм и ишли смо зато и у „Електрошумадију”. Селили су нас од врата до врата, говорили да ће то сутра да се заврши и ето докле су нас довели. На крају су нам рекли да Центар не може да нам помогне, јер то није стан Центра, већ општинска имовина. Уместо помоћи добила сам прекор - „рађала си толику децу само да би тражила неку помоћ”, прича Драгица Маринковић ширећи руке.

Наслеђен дуг

Док она објашњава своју ситуацију, беба се шета из руке у руку сестре и брата који још нису пошлени у први разред, јер с времена на време бризне у плач. Драгица тврди да се беба и разболела боравећи у хладној соби ових неколико дана. Води је на инхалацију и не само њу, него и Соњу, девојчицу од две године. Кажу

да су дотакли дно јер беби не може ни да подгреје млеко, а камоли да је окупа. Жали се да немају ни дрва да би шпорет „смедеревац” могли да подложе за време док се не изнађе неко решење.

- Ми живимо од социјалне помоћи од 18.300 динара, плус децји додаток за само троје деце, јер толико држава плаћа, што је доддатних осам хиљада динара. Све укупно је 26.500 динара. Муж нигде не ради, не радим ни ја... Корисници смо народне кухиње, али шта је само два хлеба и четири оброка на толико нас. Састављамо некако крај с крајем, каже Маринковићка, додајући да су јој комшије одмах притрчале у помоћ и спровеле електрични кабл да би могли да имају макар упаљену сијалицу због бебе. Они хоће да подгреју детету млеко, наточе лонац топле воде,

али су упозорени да не могу дуго да рачунају на комшијске услуге, него да под хитно траже неко решење.

- Али, шта нама значи та једна сијалица у кући. На њу не можемо да се огрејемо, али бар ноћу бебу могу да видим, нахраним је, пресвучем... Пропало нам је и оно мало залиха хране. Отопио се замрзивач и ето где смо сада. Ишла сам после тога у Центар и рекли су да ће да нам дају једнократну помоћ од 5.000 динара, коју још нисмо добили. Ми од једнократне помоћи и социјале свакако не можемо да платимо рачун за струју. Не може ни Центар, него мора град то да регулише. Како, ја не знам, али ово не може дуго да чека. Ово су нехумани услови. Најмлађа деца су се поразболевала од хладноће, објашњава наша саговорница.

Тврди да када су се уселили пре пар година тај кућерак није могао да се угреје, јер су били дотрајали прозори и улазна врата. Промаја је шибала на све стране. Због тога су морали да купе и замене прозоре и врата, па је зато ове зиме било нешто топлије него пре. Али, она се жали како немају купатило ни ве-це, а децу купа у кориту... Морају у школу чиста и редовно, да не просе, да немају вашке... Драгица се пита како сад да одржава хигијену, како да их купа у хладној соби, како да осуши о-пран веш?

- Када су нам исекли струју прво сам се обратила Центру. Они су ме послали у општину код Дејана Искреновића из Управе за имовину, јер смо преко њих добили нужни смештај. Дејан није био ту, и тако укрут. Ишла сам више пута и раније код њега, тражила да нам дају други смештај, јер овде немамо воду, купатило, ве-це... Две породице користе

- Просто не знам шта ћу да радим. Нити имам дрва, нити новац да купим метар-два. Ишла сам на градилиште да молим да нам дају мало отпадака од дасака, али, кажу, не смеју. Из Центра су ме саветовали да напишем тужбу. Ишла сам јутрос код Смиље у Центар у вези струје. Она је рекла да су тешка посла да ишта постигнемо, каже Маринковићка.

Она истиче да су јој у Центру рекли да ће јој децу одузети и привремено их сместити, али се искрено плаши да јој малишане после неће вратити, иако је и сама за ту варијанту.

Поново засијала сијалица

- Ишла сам пре у Скупштину града код Славице Савељић да питам да нам они помогну, дају неки бољи стан. Она ме је питала шта фали што децу купам у кориту, какао сам их купала до сада, па су порасла. Прекорила ме је што рађам толику децу, уместо да помогне. Ко год је долазио говорио је да су услови лоши за живот, каже Драгица.

Директор Центра за социјални рад Момир Борић каже да је упознат са проблемом ове штићеничке породице, али да не жели да говори о конкретном случају, него уопштено, позивајући се на закон и раније договоре о тајности њихових података.

Борић тврди да у таквим ситуацијама они обавезно интервенишу и пружају материјалну и другу помоћ да би се превазишли проблеми, истичући да социјални проблеми нису статични, већ се мењају тако да је немогуће имати апсолутни увид и контролу.

- Кад сазнамо за неки проблем ангажујемо сва расположива средства. Пружамо новчану помоћ као допуну ономе што већ примају. Попуњавамо те празнине. Осим материјалне подршке, пружамо и све друго што је породици потребно и утврђујемо динамику, каже директор Центра за социјални рад.

Он напомиње да када се појави овакав комунални проблем обавезно се укључује служба правне помоћи и хитно се реагује. Изази се на лице места. Пошто имају могућности у 100 одсто случајева отклањају проблеме који штете породици.

У уторак, 26. фебруара, шести дан од како је породици Маринковић искључена струја, добили смо потврду од директора Центра за социјални рад да је проблем решен, али не и на који начин, и да је поменутој породици напакон укључена струја.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

МОМИР БОРИЋ
ОБЕЗБЕДИО ВРАЋАЊЕ СТРУЈЕ

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац**

Радно време од 7 - 15 сати
Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

**ЕД Електрошумадија
Крагујевац**

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и рекламације
307 - 233 и 307 - 234

**Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330**

Са почетком грађевинске сезоне акценат ћемо ставити на започете радове, на асфалтирање улица Интернационалних бригада, Душана Ђорђевића, Саве Ковачевића и Радована Мићовића и ове године неће бити нових приоритета, каже директор Предузећа за изградњу града Вељко Мерџан

Да ли ће ове године улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, кроз Петровац, део улице Саве Ковачевића, односно пут за Јовановац тачније до скретања према гробљу Бозман, и улица Радована Мићовића, познатија као кружни пут кроз Станово, дочекати асфалт? На једној од претходних седница градског парламента, поред кредита за текућу ликвидност, изгласано је и задуживање за започете крупне инвестиционе пројекте, а у њих се убрајају и поменуте саобраћајнице.

У Интернационалних бригада радови су започети прошле године, и можда није било реално очекивати да се све заврши у једној грађевин-

ОВАКО САДА ИЗГЛЕДА ДЕО УЛИЦЕ САВЕ КОВАЧЕВИЋА ПРЕ СКРЕТАЊА ЗА БОЗМАН

ПОВРАТАК НА УЛИЧНА ГРАДИЛИШТА

Завршава се започето, нових приоритета нема

ској сезони, крупни пројекти се углавном и раде фазно, али житељи Улице Душана Ђорђевића ускоро ће, априла ове године, прославити двогодишњицу уласка првих грађевинских машина у тај „атар“. Наставак четири траке у Саве Ковачевића, од реке Угљешнице до скретања за Бозман, броји месеце, међутим Улицу Радована Мићовића раскопана је још прет-прошле сезоне.

Грађани имају сијасет питања, али и за кључака, најчешће се чује да је беспарица зауставила све, потом и да су проблем имовински односи, заправо

неопходно изузимање делова приватних парцела због проширења коловоза, који нису решени унапред, па се и са парам не може даље.

Директор Предузећа за изградњу града Вељко Мерџан, међутим, објашњава да је зимска сезона зауставила асфалтирање. Грађевинска механизација тих истих предузећа је ангажована на зимским пословима, свеједно да ли су ангажовани на локалном нивоу или на нивоу Републике, али не треба заборавити, додаје он, да су захвати у Петровцу не само инвестиционо, већ и грађевински захтевни. Осим тога, асфалтна база не ради због зимског периода.

Уз извињење суграђанима што је тако како јесте, морам да подсетим да је у Улици Душана Ђорђевића прво рађена водоводна и канализациона линија, такође и у Интернационалних бригада. Оба планирана захвата су по два километра. Доста тога је припремљено за асфалтирање, али када је тло овако натопљено, не можемо да кренемо у ра-

дове. Са почетком грађевинске сезоне акценат ћемо ставити на постојеће уговоре, односно на започете радове. Отворено ћу рећи, ове године неће бити нових приоритета. Уз поменуте улице у Петровцу то је наставак радова и у Саве Ковачевића и Радована Мићовића, тврди Мерџан.

НАСТАВАК ЧИМ ПОЧНУ ЛЕПШИ ДАНИ:ВЕЉКО МЕРЏАН

У улицу Интернационалних бригада, подсећа он, ушло се с пролећа прошле године, а у Душана Ђорђевића априла 2011. године, мада су све до јесени постављене подземне инсталације и решавани имовински односи. Према Мерџану,

новим речима, иако замерке осим из Петровца стижу и из Станова, тренутна, друга фаза у Улици Радована Мићовића започета је такође прошле године, а опет је свему претходила вода и канализација.

Прва фаза, првих 340 метара, започети су 2011. и то је завршено прошле године, друга фаза сличне дужине препремљена је за асфалтирање, урађене су све подземне инсталације, улица је оивичена и са првим лепим данима очекујем - завршићемо све.

Увек је најлакше критиковати, раскопано је, стоји, нема пара... Град је имао проблема са извођачима радова, јер су били у проблемима, а било је неопходно престојавање у ходу, „Нискоградња“ је започела радове у Радована Мићовића, познато је да у у проблемима, са Предузећа за путеве уговорена је Душана Ђорђевића, планирана је и Интернационалних бригада, али је у њему покренут стечај. Опозвали смо уговор, нови смо потписали са „Техноградњом“ из Крушевца, а у Станову ангажујемо „Путоградњу“ Крагујевац, каже Мерџан.

С обзиром да се у чаршијским нагађањима често помињу и проблеми са откупом делова приватних парцела, директор Мерџан то негира. У Интернационалних бригада је решено око 95 одсто на траси, остало је отприлике 300 метара, где власници нису незадовољни надокнадом (ближе граду 1.000 евра по ару, даље 750 евра, у Опорници 500 евра), већ је делом уз грађане на деловима четири парцеле у ранијем периоду уписан град или Путеве Србије. То ће се, вероватно, решити компензацијом.

Отприлике смо на половини од планирана два километра. Било је уплата транши извођачу, што је доказ више да дугови нису успорили радове. Када већ грађани питају зашто имовина није решавана

раније, на пример у претходних годину или две, већ све радимо истовремено, морам рећи да нисмо имали времена за чекање, јер половину новца добијамо из републичке касе. Да нисмо започели радове, оно што је било буџетирано за прошлу годину не бисмо могли да повучемо. Питање је и да смо се определили да календарску годину утрошимо на имовину, да ли бисмо следеће били „виђени“ за суфинансирање.

Имамо тек један имовински проблем на траси пута према Бозману, са сужењем од око 30 метара, али решићемо га ускоро, проглашењем општег интереса, мада ћемо још једном покушати са преговорима, објашњава Мерџан.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ЗАВРШЕТАК ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА ДЕЛОМ СЕ ФИНАНСИРА КРЕДИТОМ ГРАДА

УЛИЦА ДУШАНА ЂОРЂЕВИЋА СТИГЛА ДО ГРОБЉА У ПЕТРОВЦУ

ХАЈКА У БОРЧУ

Лије нису долијале

Традиционална „Хајка на лисице гоничима“ у Борчу одржана је последње недеље фебруара по шеснаести пут и са две недеље кашњења. Око 200 ловаца из Крагујевца, Чачка, Горњег Милановца и Краљева од раног јутра је шпартало по косини Борачког крша и шумама Јешевца, али лије нису долијале, сем једног јединог примерка, који је био изложен испред Ловачког дома. Једну је спасао срчани теријер појуривши за пленом, па ловац није хтео да пуца и угрози живот љубимца. Злонамерни тврде да трофеј који је био изложен није уловљен, већ да је лија из замрзивача, али како је доспела у исти нису хтели да кажу. Хајку су ор-

ганизовали Ловачка секција из Борча уз помоћ Удружења „Владан Милошевић“ из Кнића.

Осудан улов није разочарао ловце којима је главни циљ дружење, те су уз врућу

ракију, свадбарски купус и песму прославили одржавање хајке и настављање традиције.

Хајка на лисице је умерена из друге недеље фебруара због тешких временских у-

слова и организације спонзора, рекао нам је Драган Живановић, председник ловачке Секције Борач. О разлозима да се ова некад међународна манифестација сведе на локални карактер било је доста нагађања.

Држава нас је предухитрила и извршила је оралну вакцинацију лисица, бацивши капсуле против беснила и лисичије куге. Дошло је до повећања бројности лисица, те потребе за хајкама остају. Са друге стране, немамо дружеске локалних ловаца на хајкама међународног карактера због финансијске кризе. Велики издаци не доводе више ни ловце са стране, те је сада Борачка хајка на лисице гоничима локалног карактера и одржаваће се и даље сваке друге недеље фебруара, рекао нам је Душан Дамљановић, председник Удружења „Владан Милошевић“ из Кнића.

Текст и фото: М. ИГЊАТОВИЋ

034 360 426, 063 181 314 2, Dragoslava Srejskića 2/3/17 (preko puta Ultrazvuka)

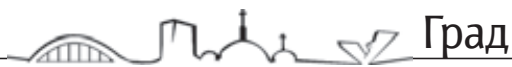
fonetika
ŠKOLA STRANIH JEZIKA

IZDVAJAMO IZ PONUDE SLEDEĆE KURSEVE ZA DECU I ODRASLE

- ENGLESKI
- NEMAČKI
- ITALIJANSKI
- FRANCUSKI
- ŠPANSKI
- RUSKI
- JAPANSKI

SRPSKI JEZIK ZA STRANCE

INDIVIDUALNI ČASOVI
PRISTUPAČNE CENE
GRUPNI POPUSTI
NAJBOLJI PREDAVAČI

РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА: ВЕРОИСПОВЕСТ И МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Шумадија изразито православна и српска

Према верског опредељења, после православаца највише је атеиста, а од других вероисповести у Шумадији најзаступљеније су исламска и католичка. Кад је реч о изјашњавању о матерњем језику, свега неколико процената становништва није се определило за „српски”

Републички завод за статистику објавио је крајем прошле недеље нову публикацију везану за попис становништва 2011. године, а која се тиче заступљености различитих вероисповести и матерњег језика, као и старосне структуре мањинских нација. С обзиром на већ раније утврђене резултате о националној припадности у Шумадијском округу, као што је и очекивано, огромна већина Шумадијанаца говори српским језиком и православне је вере, до те мере да практично ниједна група становника друге вероисповести не прелази чак ни пола процената.

Говорећи о старосној доби припадника националних мањина, у Шумадији је најмлађа ромска популација са просеком од 30 година, при чему је трећина свих Рома млађа од 15 година. Одмах иза су Горанци (34,6) и муслимани (36,9). Најстарији су житељи немачког порекла са 63,1 годином, па затим Хрвати и Словаци са просечних 60. Све остале мањине су у старосном распону од 40 до 58 година. Иако би се претпоставило да у „старије” нације спадају и Југословени, интересантно је да је готово сваки трећи овако национално опредељен рођен између 1962. и 1981. године, а чак 40 њих млађе је од 30 година.

Гледано понаособ по општинама, на подручју које покрива Крагујевац, најстарији су Буњевци, Словаци, Мађари и Хрвати који су у просеку зашли у седму деценију, док су уз Роме, Горанце и муслимане овде и Румуни „најмлађи” са 35,2 године. У осталим насељима

МЕЂУ ШУМАДИЈЦИМА ЈЕ 96 ОДСТО ПРАВОСЛАВАЦА

ситуација је слична и одступања су незнатна. Приметно је да је ромска мањина знатно „млађа” у Баточини (26,6) и Рачи (22,8), а у првопоменутој вароши Руси, њих троје, у просеку имају мање од 22 године.

По питању вероисповести слика је нешто разнобојнија, иако је од укупног броја само три одсто оних који се нису изјаснили као припадници хришћанске цркве. При том, у тај постотак убројани су и сви они који нису верски опредељени, као и они који су остали „неизјашњени” или су подведени под рубрику „не-

познато”. По бројности, после православаца следе атеисти (1.196), па муслимани (730) и католици (513). Број свих осталих, различитих опредељења, не прелази 100, а редослед по заступљености је следећи: протестанти, агностици, „остале хришћанске вероисповести”, „остале вероисповести”, источњачке вероисповести, јудаистичка вероисповест.

У највећем проценту припадници свих поменутих верских опредељења живе у Крагујевцу, док је супротан пример рачанска област у којој свега 200 становника

нису хришћани, а од свих хришћана само 70 нису православци. Једино у Аранђеловцу је нешто већи број агностика, тачније, сваки шести у целој Шумадији живи у овој општини. Изражено у процентима, православаца је у нашем округу 95,9 одсто, неизјашњених и оних „непознате вере” укупно 2,3, а агностика 0,4.

До можда најзанимљивијих података долази се када се „укрсте” бројке које се тичу националне припадности и матерњег језика с обзиром да се појављују одређена „неслагања”. Наиме, сем у случају Словака, од којих свих 26 говоре словачким, и руског језика којим говоре шумадијски Руси и Украјинци, поклапања националности и матерњег језика нема, те је једини валидан закључак да је реч о потомцима из „мешовитих” бракова. Тако је мањи број Албанаца него оних који говоре албанским језиком, а исти је случај и са живљем немачке и румунске националности.

С друге стране, још већих одскака има у обрнутом смеру, па је

НАЈМЛАЂА РОМСКА ПОПУЛАЦИЈА, ПРОСЕК СТАРОСТИ ИСПОД 30 ГОДИНА

СТАНОВНИШТВО ШУМАДИЈЕ ПРЕМА ВЕРОИСПОВЕСТИ	
Православна	281.267
Атеисти	1.196
Исламска	730
Католичка	513
Протестантска	83
Агностици	67
Остале хришћанске	43
Остале вероисповести	40
Источњачке вероисповести	14
Јудаистичка	4
Нису се изјаснили	3.632
Непознато	3.102
СТАНОВНИШТВО ШУМАДИЈЕ ПРЕМА МАТЕРЊЕМ ЈЕЗИКУ	
Српски	287.461
Ромски	1.108
Македонски	332
Хрватски	152
Румунски	85
Руски	73
Албански	55
Мађарски	51
Црногорски	50
Бугарски	48
Словеначки	42
Језици свих осталих мањина укупно	92
Остали језици	506
Нису се изјаснили	745
Непознато	2.508

тако дупло више, по националном опредељењу, Рома него што је оних којима је ромски матерњи језик. Конкретније, сваком другом Рому матерњи језик није ромски. Исти случај је и са односом броја Бошњака и оних који говоре босанским језиком, као и код Бугара, Буњеваца, Мађара, Македонаца, Русина, Словенаца. Од 281 Хрвата у Шумадији 152 су се изјаснили да говоре хрватским језиком, те се после српског и ромског као најзаступљенији језик мањина позиционирао македонски. Најупечатљивије одударање присутно је међу овдашњим Црногорцима, па се од њих 927 тек 50 изјаснило да им је матерњи језик – црногорски. За „остале језике” определило се нешто више од 500 Шумадијанаца, а ту спадају углавном они који су се одлучили за регионални или чак локални дијалекат.

Н. СТЕФАНОВИЋ

ГДЕ СЕ ДЕДЕ ДИМЊАК

Одувала га устока

Ова рубрика могла би да се назове некад и сад, а о томе најверљивије говоре слике. На првој је топлана у кругу Клиничког центра са димњаком у црвено-белој боји, као да га је пројектовао неки окорели звездаш. На другој димњака нема, остао је само патрљак, из кога се опет нешто пуши.

Где се деде 'нолки ошак?

Очевици кажу да је пао у недељу поподне, кад је кошава „добацила” и до нас. Не дај боже да је био у Вршцу или негде другде у Банату где дува 120 на сат.

Елем, ветар је одувао димњак који није био од цигле зидан, већ метални, али и то „гвожђе” ваљда је дотрајало или шта већ и постало тако крто да га и једна устока обали.

Овим поводом нико надлежан није се оглашавао, вероватно да не би пукла брука, али димњак је био довољно упадљив да се његов нестанак види и без званичног саопштења. А да ли је ослабио „цуг” у самој топлани – не бисмо знали рећи.

Одлука да се у Крагујевцу производе аутомобили донета је 26. августа 1953. године, да би већ после две године са производних трака Фабрике аутомобила сишле прве кампањоле. Од тада је произведено више од четири милиона возила, од чега је 900.000 извезено у око 70 земаља света. На тржишту САД-а продато је 146.000 „југа“

Фабрика аутомобила, односно „Застава аутомобила“, иако практично постоји још само на папиру припрема се да свечано обележи шест деценија постојања и рада. Као званичан датум оснивања фабрике узет је 26. август 1953. године када је донета одлука да се у тадашњој Југославији уђе у пројекат производње путничких

ПРИПРЕМЕ ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА

Уз монографију и музеј

СВИ ДИРЕКТОРИ ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА

Од Зечевића до Петровића

Први директор Фабрике аутомобила био је инжењер **Момир Зечевић**, који је на челу фабрике био од 1962. до 1967. године. Пре тога директори система „Застава“ били су уједно и руководиоци Фабрике аутомобила. После њега на чело фабрике дошао је др **Слободан Смиљанић**. Он је био директор од 1967. до 1971. године.

На том месту наследио га је др **Радољуб Мицић**, који је касније био и генерални директор Групе „Застава“. Мицић је на челу Фабрике аутомобила био од 1972. до 1975. године.

Недељко Ђукић је био директор фабрике од 1975. до 1981. године. Од 1981. до 1984. године директорску палицу имао је **Будимир Сотировић**, а после њега ју је преузео **Србољуб Васовић**, који је на челу фабрике био од 1984. до 1989. године.

Живодраг Прокић био је директор од 1989. до 1993. године, а после њега на место директора дошао је **Миодраг Богдановић**, који је на том месту био од 1993. до 1997. године.

Богдановића је заменио **Миљко Ерић**, који је у два мандата био директор, од 1997. до 1999. и од 2003. до 2007. године. Др **Милосав Ђорђевић** био је на челу фабрике од 1999. до 2001. године, а **Петар**

ФОТОГРАФИЈЕ
СВИХ ДОСАДАШЊИХ
ДИРЕКТОРА У
ФАБРИЧКИМ
ПРОСТОРИЈАМА

Маринковић од 2001. до 2002. године. Др **Миљко Кокић** био је директор од 2002. до 2003. године. **Радомир Петровић** је за директора Фабрике аутомобила постављен 2007. године.

аутомобила, колико је забележено 1989. године, до рушења и обнове, долазак „Фијата“ је добро решење, сматра директор Петровић.

АЛЕКСАНДАР РАНКОВИЋ ОТВАРА „НОВУ ФАБРИКУ“ 1962. ГОДИНЕ

аутомобила. Од доношења ове, показало се, значајне и историјске одлуке до праве производње претекле су две године.

Прве кампањоле са монтажних трака нове „Заставине“ Фабрике аутомобила сишле су 1955. године. До доласка „Фијата“ у Србију и оснивања компаније „Фијат аутомобили Србија“ у крагујевачкој фабрици произведено је више од четири милиона разних модела аутомобила. Са производних трака силазиле су „фиће“, „тристаћи“, „кечеви“, „југићи“, „флориде“ и на крају домаћи „пунто“ који се производио по „Фијатовој“ лиценци и имао комерцијалан назив „застава 10“.

Аутомобили из крагујевачке фабрике извозили су се у око 70 земаља света, а највише је продато на северноамеричком тржишту. У Сједињеним Америчким Државама је, у пројекту названом „Југо Америка“, продато 146.000 аутомобила. Иза Америке по продаји следе Енглеска, Грчка и Египат, где је продато око 100.000 аутомобила модела „застава 128“ у расклопљеном стању, који су склапани у египатској фабрици „Ел наско“.

У „Аутомобилима“ су посебно поносни због пробоја на веома пробирљиво немачко тржиште, где је пре распада Југославије пласирано око 18.000 аутомобила. Извоз на тржиште Немачке која је један од највећих произвођача аутомобила, као што су „мерцедес“, БМВ, „ауди“, „опел“, „фолксваген“..., зауставили су ратови на простору бивше Југославије, санкције, распад тржишта и губитак коопер-

аната из бивших југословенских република. На ово тржиште извожени су и „југо кабриолети“.

■ Сачувана обимна грађа

Према речима садашњег, а највероватније и последњег директора Фабрике аутомобила „Застава“ Радомира Петровића, сачувана је обимна архивска грађа и према мишљењу не само људи из „Заставе“, него и града и Владе Србије, све шта је сачувано треба да се нађе на једном месту.

О Фабрици аутомобила има много тога да се каже и много тога да се види. То треба да остане за будуће генерације. Имали смо контакте са људима из Музеја умет-

ности у Београду и упознали смо их са свим документима и потенцијалним експонатима којима располажемо. Иницијатива да се у сарадњи са њима отвори музеј и даље је отворена. Менаџмент компаније „Фијат аутомобили Србија“ је обећао, а на томе се и ради, да се у кругу „ФАС“-а отвори Музеј Фабрике аутомобила. Ми смо сачували све моделе који су се производили у нашој фабрици, од „фиће“, „заставе 1300“, аутомобила који је превалио пут од Крагујевца до Килиманџара, као и аутомобиле који су обележили крај производње „заставе 101“, „југа“ и „флориде“, објашњава Петровић.

Сачуван је и огроман број записа, плакета, признања... Аутомобили произведени у Крагујевцу више пута су проглашавани за аутомобиле године.

Део грађе већ је предат људима из „Фијат аутомобила Србије“, а део који се и даље налази у Старој управној згради код „сата“ биће предат оног тренутка када буде донета коначна одлука где ће бити музеј и како ће он да изгледа, каже Радомир Петровић, додајући да је „југо“ проглашен

„ЗАСТАВА“ НА САЈМУ АУТОМОБИЛА У БЕОГРАДУ

РАДОМИР ПЕТРОВИЋ:
„САЧУВАЛИ СМО
СВЕ МОДЕЛЕ
ВОЗИЛА“

1990-те за аутомобил године, а да је „југо 55А“ ту исту награду добио 1986. године.

У плану је и израда монографије о Фабрици аутомобила у чијој припреми учествују бивши директори ове фабрике, укључујући и Радољуба Мицића, Србу Васовића и остале.

■ „Фијат“ добро решење

Фабрика аутомобила била је једна од највећих не само у систему „Заставе“, него и у старој Југославији. У једном тренутку запошљавала је 15.000 радника, да би се тај број постепено смањивао. Број радника спао је прво на 11.000, а потом и на 8.500, да би се и тај број преполовио. У тренутку када су почели преговори о стратешком партнерству са „Фијатом“ Фабрика аутомобила имала је 2.500 запослених, да би тај број у моменту окончања преговора спао на 1.500 људи. Тада се месечно производило 400 до 500 „пунта“ и 700 до 800 возила такзваног домаћег програма.

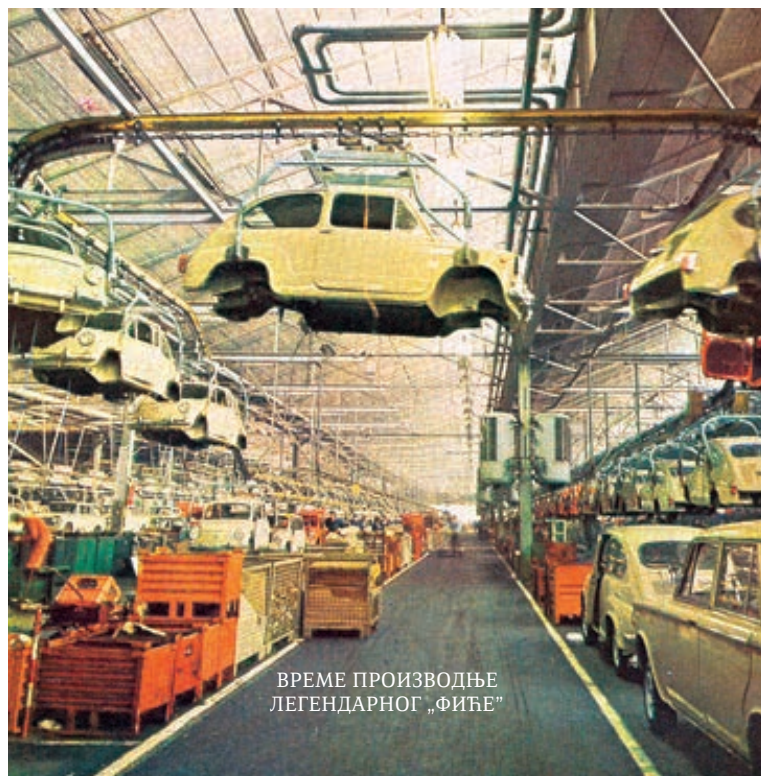
За фабрику која је у својој 60 година дугој историји прошла пут од рекордне производње 230.000 ау-

У „Застави“ мисле да је поред враћања дуга италијанској аутомобилској компанији на приватизацију Фабрике аутомобила највише утицало то што је за само шест месеци у предузећу „Застава ауто“ монтирана нова опрема и почело склапање „фијата пунто“.

Око стратешког партнерства Фабрике аутомобила челни људи Групе „Застава“ и саме фабрике, као и представници Владе Србије, водили су преговоре са многим светским произвођачима аутомобила. У игри су били француски „Рено“ и „Пежо“, јапанска „Тојота“, корејански „Хјундаи“ и немачки „Опел“ са којим је потписан уговор о склапању модела „опел астра класик два“, али је он пропао на инстистирање „Фијата“.

Сада имамо једну од најмодернијих фабрика аутомобила у Европи. Тренутно у „ФАС“-у ради 2.600 радника и верујем да ће број запослених још да се увећа. Сматрам да ће број запослених да се повећа и код „Фијатових“ коопераната који имају фабрике у Грошници, али и у самом кругу „ФАС“-а. Добит од доласка „Фијата“ је вишеструка и за град, јер су хотели пуни, људи су издали куће, станове. И то је још један вид запошљавања, посебно када су услуге у питању. Уверен сам да треба да будемо задовољни што је Фабрика аутомобила дошла до стратешког партнера, али не треба да заборавимо на шест деценија дугу историју фабрике, сматра директор Радомир Петровић.

Милушин ЂЕВИЋ

ВРЕМЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЛЕГЕНДАРНОГ „ФИЋЕ“

ИВАНА МАКСИМОВИЋ, ДИЗАЈНЕР НАКИТА

Уметност од зупчаника и рајсфешлуса

Накит будуће докторке продаје се преко интернета, али и у београдским радњама са „џица-џицама” намењеним дамама које воле уникатне комаде. За две године доспела и до насловница модних магазина

До дипломе Медицинског факултета Ивани Максимовић остало је још неколико испита. Ова будућа лекарка, међутим, успела је већ да постане позната и то као дизајнер. Иванин накит продаје се преко интернета, али и у београдским радњама са „џица-џицама” намењеним дамама које воле уникатне комаде другачије од свега што се на тржишту може наћи.

Уместо да наушнице, огрлице, брошеве и сличне украсе који дају печат одевној комбинацији израђује од класичних материјала, млада Крагујевчанака се одлучила за нешто потпуно другачије и када су у питању модели и „сировине”.

– Накит сам, као и већина оних који се израдом баве, најпре почела да правим за себе. Пронашла сам стару гардеробу из маминог и бакиног ормара која ми је савршено стајала, али јој је недостајао лични печат. Тако сам дошла на идеју да направим неколико ђинђува, прича Ивана.

Оно што је од ситница пронађених по кући успела да изради сведело се њеним другарицама, па другарицама другарица и тако је све почело. Пре две године настала је прва Иванина колекција ин-

спирисана двадесетим и шездесетим годинама прошлог века. Тада је рођен бренд „Кип ит ретро”.

– До сада сам урадила пет различитих линија. Након прве посветила сам линију хипи стилу, наредна је инспирисана животињама, а у овом моменту радим бубе и лептире. Накит израђујем од мало другачијих материјала. Има ту и крпича и перли, али највише користим рајсфешлусе, металне пред-

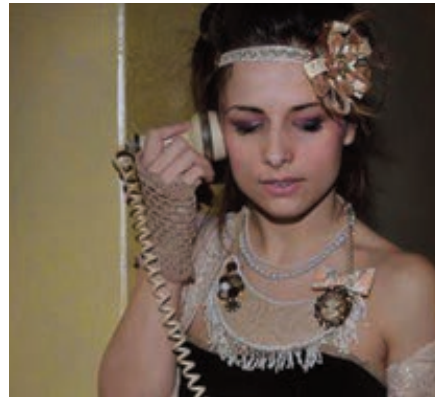

ИВАНА МАКСИМОВИЋ, БУДУЋА ЛЕКАРКА И ДИЗАЈНЕРКА

мете, зупчанике сатова, на пример. На неки начин све моје колекције представљају рециклирање различитих предмета који су временом престали да функционишу, прича наша саговорница.

Има ту и перли од похабаних огрлица, ланчића, крпича, металних предмета, а све је уклопљено баш као да је израђено за Иванине маштовите детаље. Из њене радионице изашло је сјасет брошева, минђуша, огрлица, прстенова, украса за косу, наруквица... Али, оно што је Ивани помогло да се прочује као дизајнер накита није само необичност њених креација, већ и начин презентације. Сваку њену колекцију прати серијал одличних фотографија, урађених тако да по естетици не заостају за едиторијалима у познатим светским модним магазинима.

– Фотографије су снимљене у Крагујевцу, махом у мојој кући и улици. Фризер ми је пријатељ, фотке је, углавном, радила пријатељица која је студирала дизајн на Филолошко-уметничком факултету. Модели су, такође, моје другарице. На идеју да на овакав начин презентујем оно што радим дошла сам не само зато што је то важно, већ највише због тога што

УНИКАТНИ УКРАСИ ИЗ ИВАНИНЕ КОЛЕКЦИЈЕ

се кад кренемо да радимо фотографије заиста добро забављамо, прича наша саговорница.

Иако је накит оно у чему је њена креативност највише дошла до изражаја, ова двадесетогодишњакиња своје колекције употпуњује и другим пратећим детаљима који су потребни свакој дами – у питању су шалови, ешарпе, рука-

вице и торбице. Наравно, сваки комад представља уникат, а носи и креативни печат ове талентоване дизајнерке. Да је за само две године успела да направи свој бренд говори и чињеница да су њени комади накита већ доспели и на насловнице модних магазина у Србији, али и на београдску Недељу моде. **М. ОБРЕНОВИЋ**

????????: У прошлом броју „Крагујевачких”, нашем грешком, објављен је погрешан оглас „Ерсте банке”. Извињавамо се „Ерсте банци” и нашим читаоцима.

erstebanksr/bija

www.erstebank.rs *ERSTE (*37783) iz Vip i mts mreže

Vi kreirate svoju kamatu

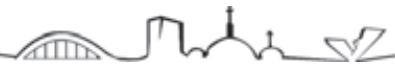
Fiksna kamatna stopa za ceo period otplate

Rok otplate do 84 meseca

Erste keš krediti

Kod nas ste uvek prvi.

Erste dinarski keš kredit vam omogućava da kreirate kamatu po svojoj meri i tako jednostavno ispunite svoje zelje i potrebe. Iskoristite i dodatnu pogodnost – fiksnu kamatnu stopu tokom celog perioda otplate kredita sa maksimalnim rokom do 84 meseca. Ukoliko ste zainteresovani, mozete da zakazete sastanak sa našim savetnikom putem veb stranice www.erstekartica.rs ili pozivanjem Erste telefona 0800/201 201 (besplatan poziv) i 060 79 79 000.

НАДА ЈУРИШИЋ, ДОБИТНИЦА ОВОГОДИШЊЕГ ПРСТЕНА ЈОАКИМ ВУЈИЋА

Од малена се спремаола за сцену

Дугогодишња првакиња крагујевачког Театра, глумица Нада Јуришић, на матичној сцени остварила је низ захтевних, махом, главних улога, радила класике и савремене ауторе, домаће и стране, сарађивала са великим редитељским именима. Тај рад, кроз који је свакодневно учила, најлепши је део њеног живота, тврди глумица која се „не гура“ у медије и за коју је све данас, сем позорнице и породице - свет који уопште не схвата

Глумица Нада Јуришић, првакиња драме уметничког ансамбла крагујевачког позоришта, омиљена и поштована од стране како позоришних зналаца, тако и колега и публике. Осим што је бројне незаборавне улоге у својој дугој каријери коју је радила на сцени Театра „Јоаким Вујић“, касније Књажевско-српског театра. Увек преконалајива, по својој аутиентичности, професионалности и шалености, свакој улози је додала на лаконски и ненаметљив начин свој раскошни шарм чинећи своје улоге пријемчивим али ирефиненим у истом мах. Памтимо је и памтићемо је као карактерну глумицу која је са једнаком снагом и умећем тумачила разнолик репертоар и у томе била изузетно успешна, али надање и као изузетно колегицу. Ова награда је само још једна светица“.

А та награда, уручена на Срећне, за коју смо део образложена цитирали, је Прстен Јоакима Вујића и никога није изненадила, јер јер ако ју је неко недвосмислено заслужио онда је то баш Нада Јуришић.

- Ја сам се изненадила, јер се нисам надала да ћу икада добити ово признање, па сам ту жељу негде у

СА РОДИТЕЉИМА ВОЈИСЛАВОМ И ВЕРИЦОМ И БРАТОМ ДРАГАНОМ

себи дубоко потиснула. Колико сам, можда, очекивала да ћу је добити неких ранијих година сад нисам баш ни мало и већ сам се од ње

ГЛУМИЦА НАДА ЈУРИШИЋ

„опростила“, искрена је као и увек Нада, велика глумица и још већа госпођа, које, за разлику од многих њених колега, нема у медијима, као да их свесно избегава.

Каже да је сада дошло неко друго време, а она, очигледно није у том „фазону“.

- Глумац, једноставно мора да постане сам себи пи-ар, менаџер, да се самопромовише... Дошло је и до хиперпродукције младих глумаца и они се сада боре и ногама и рукама, а у време у којем сам се ја школовала и формирала

било је мало глумаца и знало се да ћеш негде, уз питање шта и колико, ипак постићи. Поготово што сам ја била уверена у себе јер сам дипломирала са чистом десетком и била сигурна да глумачки не могу да „оманем“. Нисам стрепела за своју каријеру, имала сам и велико предзнање јер сам се, буквално, спремаола за сцену од најранијих дана, каже она, додајући да су јој данас сви ти интервјуи по мало депласирани и да је требало да „пагну“ много раније, у

ПРВИ ЈАВНИ НАСТУП, КАД ЈЕ БИЛА УЧЕНИЦА ДРУГОГ РАЗРЕДА У МОСТАРУ

време када је била у пуној глумачкој и животной снази:

- Не могу да се снађем у читавом овом данашњем времену. Све се дешава невероватном брзином, примитивно, вулгарно... Некако, све ствари којима нас свакодневно бомбардују су јаче и имају примат од оних стварно битних глумачких и уметничких које се дешавају на сцени... Све је обрнуто, изокренуто, тврди наша саговорница.

Рођена је у Сарајеву 1953. године, одатле се њена породица сели за Мостар. Отац Војислав и мајка Верика потичу из једног места у околини Црне Траве. Отац је био официр, потпуковник, а њен три године старији брат Драган рођен је у Земуну, одакле је кренуло породично путовање и селидба, да би се круг поново затворио у Београду.

Почела као балерина у Ријеци

Похађала је балетску школу „Лујо Давичо“, а данас млађи крагујевачки љубитељи позоришта и не знају да је каријеру започела у Ријечком казалишту „Иван Зајц“, у сталном ангажману као балерина. Њено балетско образовање пажљивији гледаоци могли су да уоче у представи Иване Вујић „Пионери из Инголшта-та“.

- Била сам јако млада, осамнаестогодишњакиња. После једне сезоне у Рије-

ци повредила сам колена и то је био крај моје професионалне балетске каријере, објашњава.

Глума ју је и раније привлачила, тако да је покушала на пријемном за београдску академију, али није прошла. Међутим, ту ју је уочио познати стручњак, доктор Брана Ђорђевић, и послао је у његов Шабац, где почиње њена глумачка каријера, али убрзо прелази у тадашње Титово Ужице.

- У Шапцу сам се задржала само једну сезону, довољно да упознам човека свога живота Миодрага Јуришића. У Ужицу сам чула да се оснива академија у Новом Саду и већ са статусом глумице била сам примљена на прву класу која је била двојна - на српском и на мађарском, присећа се Нада, набрајајући неке од својих тадашњих класића: Радована Кнежевића, данас професора на ФДУ, Душка Војновића, филмског глумца, Наду Војновић, која предаје глуму у београдској балетској школи, Миодрага Петровића, касније управника у Српском народном позоришту у Новом Саду, Марину Димовски, која данас предаје глуму у новосадској балетској школи...

Прве две године класу је водио Миљенко Маричић, а касније их је преузео Богдан Рушкун, познати редитељ који је преминуо прошле године. И баш у његовој режији имала је свој глумачки деби у СНП-

ИЗ ВРЕМЕНА БАЛЕТСКЕ КАРИЈЕРЕ

СА КОЛЕГАМА СА СТУДИЈА, ПРВА КЛАСА ГЛУМЕ НОВОСАДСКЕ АКАДЕМИЈЕ

ИМПРЕСИВНА БИОГРАФИЈА

Разноврстан репертоар и много награда

У својој богатој каријери Нада Јуришић одиграла је преко 70 улога, од тога 62 на сцени матичног театра у Крагујевцу, где је, како каже, имала привилегију да игра у делима великих драмских писаца попут Шекспира, Молијера, Гогоља, Островског, Шоа, Брехта, Олбија, Жарија, Ковачевића, Поповића, Селенића...

Радила је са врским редитељима: Дејаном Мијачем, Александром Лукачем, Небојшом Брадићем, Славеном Салетовићем, Бошком Димитријевићем, Петром Говедаровићем, Југом Радивојевићем...

Међу значајне улоге Наде Јуришић убрајају се: Јелица у „Лажу и паралажи“, Елиза Дулитл у „Пигмалиону“, Марта у „Ко се боји Виржиније Вулф“, Дивна у „Др Шустеру“, Катарина у „Свети Георгије убива аждаху“, Пук у „Сну летње ноћи“, Мајка Иби у „Краљу Ибију“, Мурлин у „Мурлин Мунро“, кнегиња Милица у „Поврат-

ку кнежевог сокола“, Фема у „Покондиреној тикви“, Катарина Кабанова у „Олуји“, Ањеса у „Школи за жене“, Агафија у „Женидби“, Дадиља у „Ромеу и Јулији“, Весела у „Клаустрофобичној комедији“, Мег Фолан у „Лепотици Линејна“...

Између осталог, награђивана је за улоге: Јелице у „Лажу и паралажи“ Јована Стерије Поповића у режији Дејана Мијача, наградом стручног жирија за глумачко остварење на Сусретима „Јоаким Вујић“ у Крагујевцу 1980. године. За исту улогу добитница је и награде за најбољу младу глумицу на свечаности „Љубиша Јовановић“ у Шапцу. На Сусретима „Јоаким Вујић“ у Зајечару 1987. године награђена је од стручног жирија наградом „Мила Стојадиновић“ за најбољу женску улогу у представи „Свети Георгије убива аждаху“ Душана Ковачевића за улогу Катарине Цандарове, у режији Јовице Павића. На позоришним Сусретима професионалних позоришта Србије у Нишу 1995. године додељена јој је награда стручног жирија за епизоду Цвете у представи „Црна рупа“ Горана Стефановског у режији Душана Тузланчића.

НА ЈЕДНОЈ ОД МНОГОБРОЈНИХ ДОДЕЛА ГОДИШЊИХ НАГРАДА КУЋЕ

КАО МАРТА У „ВИРЦИНИЈИ ВУЛФ“ НА ДИПЛОМСКОМ ИСПИТУ 1979. ГОДИНЕ И ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ КАСНИЈЕ У ИСТОЈ УЛОЗИ, ЈЕДИНОЈ ПАРТНЕРСКОЈ СА СУПРУГОМ МИОДРАГОМ ЈУРИШИЋЕМ

у, у који је била примљена одмах после академије.

- Била је то улога Катарине у „Олуји“ од Острогорског. Читав та представа била је јако медијски праћена, писане су бројне критике о њој, вођене полемике преко медија, присећа се Нада Јуришић.

Ипак, у славном СНП-у се није задржала. Прелази у Крагујевац, 1979. године:

- Већ тада сам била у јакој, дугој и озбиљној вези са Јуретом. Њега никада не би примили у СНП јер није имао завршену академију, тако да смо тражили позориште у којем би могли заједно да радимо. Избор је пао на његов родни Крагујевац. Јуре се одрекао статуса првака којег је имао у Шапцу и који у Крагујевцу никада није успео поново да добије, а ја сам конкурисала и била примљена. Тако је отпочео мој живот у Крагујевцу који траје већ скоро три и по деценије.

Прва улога у нашем позоришту уследила је већ те сезоне. Била је то рола Францике у Цанкаревом „Краљу Бетајнове“, који је режирао Петар Говедаревић, а партнер на сцени јој је био чувени чика Љуба Ко-

ПРВА УЛОГА У КРАГУЈЕВАЧКОМ ТЕАТРУ - ФРАНЦИКА У „КРАЉУ БЕТАЈНОВЕ“ СА ЉУБОМ КОВАЧЕВИЋЕМ

вачевић. Од бројних улога на матичној сцени (види антрфиле) издваја и Марту у Олбијевој „Ко се боји Вирциније Вулф“, коју је режирао њен супруг.

- Том улогом дипломира сам на академији, а то је била, у сезони 1999/2000 и једина директна партнерска улога у којој смо играли Јуре и ја за све ове године у крагујевачком позоришту, износи готово невероватан податак.

Сем поменуте улоге Марте и Елизе Дулитл у култном Шоовом „Пигмалиону“, најрадије се, ипак, се сећа роле Катарине Цандарове у Ковачевићевом „Светом Георгију“.

- То је била представа која се и данас памти. Поклопило се више ствари... Ја сам била у највећој глумачкој снази, улога ми је баш „легла“, затим је то било сасвим ново, оригинално виђење редитеља Јовице Павића, непоновљива сценографија Табачког, сјајна музика, костими... Читав ансамбл је био изврстан, присећа се Нада.

■ Потпуно остварена као уметник

Када сумира свој живот и рад у Крагујевцу, једна ствар јој је на првом месту:

- Најважније ми је било то што сам, стварно, учила много, са сваком представом, поготово када су биле у питању велике улоге и рад са великим редитељима. Било ми је посебно и велико задовољство да учествујем у тим пројектима, од доласка на пробе до самог чина играња у великим, успешним представама. Било је то и другачије време, није било ове кризе. То је најлепши период мог живота, не крије Нада Јуришић.

На питање како оцењује данашње стање у матичној кући, са великим задовољством констатује:

- Много ми се свиђа што данас и-

ФЕМА У „ПОКОНДИРЕНОЈ ТИКВИ“

мамо пуно младих глумаца. То је сјајно. Као кућа, покушавамо да пратимо неке савремене драматуршке трендове, и домаће и стране. Као да смо, али у позитивном смислу те речи, баш у тренду. То ми се јако допада. Искрено се надам да ћемо кренути и узлетети још више и боље. Позориште, сцена, улоге, представе, репертоар, уз породицу, то је сада читав мој живот. Све ван тога ми је потпуни мрак, тама у којој се ама баш не сналазим. Колико год се трудила, а трудим се максимално, али цабе, искрена је наша саговорница.

На стереотипно новинарско питање да ли има неких неостварених глумачких жеља, одговара:

- Сви ме сада то питају. Мој одговор је увек исти. Играла сам толико дивних, великих, изазовних и захтевних улога од извршних писца и радила са таквим великим редитељима да просто не верујем да у Србији постоји глумица која је имала сличну шансу - да игра толико великих улога из драмске литературе, што класика или савремених, домаћих и страних аутора.

У том смислу сам се „иживела“ и заиста се осећам оствареном као уметник. Стижу и моје животне познице године. Улога Мег Форлан у Макдониној представи „Лепотица Линејна“ по мени је „улога за богове“ и реткост је да глумцу западне тако и толико лепа рола. Та представа је имала пех са редитељем, који нас је напустио у сред процеса рада, из мени и данас незнатих разлика и наш колега Милић Јовановић се сјајно изборио са тим задатком. Хвала му заиста, завршава Нада Јуришић, додајући, да ипак стално помиње Леди Магбет.

- Волим Шекспира и чини ми се да умем и да га „говорим“, али можда је та подела у овом тренутку залог за неку већу кућу јер та представа захтева огроман глумачки ансамбл.

У међувремену не планира ништа, ништа ново, али и не крије да би волела да ради са Радошем Бајићем (са којим је већ раније успешно сарађивала) на његовом новом пројекту, серији „Равна Гора“. Ако је се Радош сети - сети...

Зоран МИШИЋ

IN MEMORIAM

ДОБРИЛА ВЛАЈКОВИЋ (1933-2013)

Обогатила етнологију Крагујевца

Дугогодишњи радник Народног музеја Крагујевац, музејски саветник етнолог у пензији, Добрила Влајковић, преминула је и сахрањена на гробљу Бозман 21. фебруара ове године. Завршивши студије етнологије на Филозофском факултету у Београду, запослила се у Народном музеју Крагујевац 1. фебруара 1960. године. У радној биографији прва је стекла највише звање музејског саветника са којим је и отишла у пензију крајем 1998. године. Дуго година била је и заменик директора Народног музеја. Преко двадесет година радила је самостално у оквиру Етнологског одељења, бавећи се истраживањем, прикупљањем предмета, чувањем, обрадом и презентацијом музејског материјала.

Првих година Добрила Влајковић је обављала и низ других значајних послова, због недостатка стручног кадра, као што је вођење стручне, музејске библиотеке (седам година), вођење инвентара историјских предмета и грађе (две године), а радила је и на превентивној заштити етнологских предмета у време када није постојала развијена конзерваторско-препараторска служба.

Обиман теренски рад спроводила је на територији коју покрива Музеј, најчешће са етнологом Петром Рајковићем и колегама из Етнографског музеја у Београду. Са колегама из Чачка, Краљева, Горњег Милановца из других градова остваривала је сталну сарадњу. Бројна истраживања спроводила је континуирано на градском и сеоском подручју. Из делокруга тема којима се бавила издвајамо: типови кућа у околини Крагујевца, привредне зграде, градска архитектура, ношња сеоска, градска, нажит, народни вез, стари занати... Објавила је више радова: „Сукња-карактеристичан хаљетак шумадјске ношње“, „Нажит у Крагујевцу у 19. веку и првим деценијама 20. века“...

Као резултат вишегодишњег рада уследило је више музејских сталних и тематских изложби. Коаутор је сталне историјско-етнологске поставке у Амицином конаку из 1975. године „Крагујевац и његово подручје у 19. веку“. Руководила је извођењем унутрашње презентације објеката у Етно парку у Шумарицама 1978. године. Осмислила је поставке у ентеријерима куће за становање, вајату, качари, кошу са тремом и млекуру. Реализовала је изложбу „Македонски народни вез-поклон Љиљане Стевановић“ у Малом ликовном салону 1979, изложбу „Шумадјске чарапе и рукавице“ 1980. у Малом ликовном салону (Манакова кућа, Београд, 1982.) и изложбу „Грађанска ношња у Крагујевцу у 19. веку“ у Галерији Народног Музеја 1987. године, са којом је Музеј гостовао у Горњем Милановцу, Краљеву, Аранђеловцу и Етнографском музеју у Београду. Коаутор је више историјско-етнологских изложби: изложбе у Конаку манастира Покајнице, код Велике Планае, изложбе „Гружа код историју“ у Библиотеци у Книћу и изложбе „Крагујевац престоница Србије 1818-1841“.

Добрила Влајковић била је сарадник Етнологског атласа Југославије од 1977. године, као и сарадник Центра за научна истраживања Српске академије наука и уметности и Универзитета у Крагујевцу, од 1992. године, где је као заменик начелника Одељења за проучавање народа вршила истраживања у оквиру пројекта „Етнологске особености Шумадије у укупном балканском простору“ са темом „Грађанска ношња Шумадије“.

Била је сарадник бројних музеја, установа и организација. Богату сарадњу остварила је са некадашњим КУД Абрашевић, у оквиру израде костима и обнављања старих заната који се користе у изради ношње. Стручну помоћ пружала је и бројним организацијама и удружењима која су се бавила вештинама женске домаће радности (КУД Абрашевић из Краљева, Еколошко село Коштунићи, пројекат „Домаћа радност“, Радионица за очување старих зната ТУШ „Тоза Драговић“). Била је стручни консултант за традиционалне костиме (Хор Кир Стефан Србин, позоришне и аматерске представе) и члан стручног жирија у Сусретима села.

Остварила је међународну сарадњу са сродним институцијама из градова побратима. Завршила је рукопис књиге „Етно парк Шумадије“ и предала Центру за неговање традиционалне културе Абрашевић за штампање, али је болест спречила да дочека њено објављивање.

Добрила Влајковић је у култури Крагујевца оставила неизбрисив траг. Уградила је своју стручност и преданост у радне резултате Народног музеја, на чему јој колеге свесрдно захваљују и опраштају се од ње са великим поштовањем.

Колектив Народног музеја Крагујевац

МАЈКА КАО НАЈДРАЖА УЛОГА

Радују ме успеси моје деце

Нада Јуришић била је браку са познатим крагујевачким глумцем Миодрагом Јуришићем, који је прерано преминуо у децембру 2004. године. Из брака са њим има и двоје одрасле деце, сина Милоша (32) и две године млађу ћерку Милицу.

- Та „улога“ мајке је моја најдража улога, не крије наша саговорница, додајући да у ова тешка и смутна времена још једно могу да је обрадују лични и животни успеси њене деце.

На констатацију да деца нису „повукла“ уметничку црту на родитеље, одговара:

- Ни Јуре ни ја нисмо их гурали у уметничке воде. Били смо свесни колико је тежак уметнички, поготово глумачки хлеб, тврди она.

Син Милош, завршио је археологију и мастер студије из конзервације и већ пет година је без посла. Ђерка Милица дипломирала је психологију и ради на једној београдској клиници.

НАЈДРАЖА РОЛА, УЛОГА МАЈКЕ

УКРАТКО

Реге у Дому

У суботу, 2. марта, у Дому омладине наступиће бенд „Аман заман“ из Свилајнца. Овај реге састав тренутно је један од предводника нове српске реге сцене и већ својим деби албумом „Само нека гори“, издатим 2011. године, освојио је симпатије како публике тако и критике. Тренутно су један од концертно најактивнијих домаћих бендова, па наступају широм Србије.

Бенд је оформљен пре пет година и чини га девет чланова. Позитивна и огромна енергија, виртуозност музичара и инспиративна атмосфера на наступима су неки од квалитета који издвајају овај бенд од осталих. Концерт почиње у 22 часа.

Јавни час рока

Током марта, сваког четвртка од 21 час, у Дому омладине овдашња публика биће у прилици да присуствује јавним часовима школе рок музике „Октава“. Ова школа модерне музике основана је још 1990. године, а кроз курсеве школе у протеклим двадесетак година прошло је више од 400 полазника. Оснивач школе је Милан Милосављевић Микица, који је започео свој рад на темељима школе Радомира Михаиловића Точка. Тренутно, полазници су узраста од осам до 25 година, а сви имају прилику да више пута у току године јавно наступе на концертима или јавним часовима.

Улаз на јавни час је бесплатан.

Јоакимови дани

Традиционална манифестација поводом Дана театра, „Јоакимови дани“, наставља се вечерас, 28. фебруара, у 20 часова, представом позоришта „Бора Станковић“ из Враћа „Женски разговори“, културним текстом Душка Радовића, који је режирао глумац Небојша Дугалић.

Ова позоришна ревија завршава се у суботу, 2. марта, комадом „Прича“, који је копродукција Краљевачког позоришта и ужичког Народног позоришта, за коју је текст написао Слободан Обрадовић, а режирао Александар Лукач.

Иначе, до сада је крагујевачка публика била у прилици да погледа комедију „Моје бивше, моји бивши“, Књажевско-српског театра, те представу Шабачког позоришта „Млади Стаљин“, коју је по тексту британског писца Џона Хоца режирао Небојша Брадић.

Програм поводом Дана књиге

Поводом националног Дана књиге, у четвртак, 28. фебруара, овдашња Народна библиотека приредиће програм који ће се састојати од четири целине. Најпре је заказано дружење са најмлађим читаоцима, у Дечјем одељењу Библиотеке, у оквиру програма „О књигама из књиге“, од 11 часова, а у вечерњим часовима програм ће се одржати на галерији Библиотеке.

Од 18 часова заказана је изложба ретких књига из библиотечких фондова, потом презентација аутоматизоване позајмице у систему „кобис“ и промоција Дигиталне збирке Библиотеке.

МЕЂУНАРОДНИ ХОРСКИ ФЕСТИВАЛ У АНКАРИ

Лицеум прву пут у Турској

МИЛОЈЕ НИКОЛИЋ

Градски камерни хор „Лицеум“, под диригентским вођством оснивача и уметничког руководиоца проф. Милоја Николића, од 7. до 10. марта учествоваће на међународном хорском фестивалу посвећеном диригенту и композитору Музаферу Аркану, у главном граду Турске, Анкари. Иначе, овај познати диригент био је гост крагујевачког Фестивала камерних хорова још 2001. године.

Током четвородневног боравка крагујевачки хор наступиће у анкарској филхармонији, али ће имати и бар још један наступ у Турској, а на самом крају фестивала планиран је и заједнички наступ свих хорова учесника.

Ово је прилично значајно гостовање за нас, нарочито јер је реч о нашем првом наступу у Турској. Важна је и чињеница да се фестивал одвија под патронатом Балканског хорског форума, да се наступа у заиста одличном здању тамошње филхармоније, објашњава проф. Милоје Николић.

Према његовим речима, репертоар фестивала је делимично прописан, па су тако обавезне композиције Музафера Аркана, а изводиће се варијације на маршеве „Анкарских зейбега“.

Поред маршева, „Лицеум“ ће извести и дела Стевана Мокрањца „Козар“ и „Мекам“, Рајка Максимовића „Твоје је слово“.

У жељи да настави новију оријентацију ка атрактивној медијалној презентацији хорске музике коју изводи, фолклорни део програма, „Лицеум“ ће извести и „Бајалице“ Минта Алексиначког. Иначе, сценски покрет за ово дело урадила је глумица Књажевско-српског театра Сања Матејић Тодоровић. На самом крају извешће и цез бап-вокал обраде песме „Нишка бања“ Милорада Кузмановића.

Током четвородневног боравка крагујевачки хор ће наступити у анкарској филхармонији, али ће имати и бар још један наступ у Турској

Након повратка из Турске чланови ове дружине имаће неколико дана за одмор, а одмах потом почињу и припреме за следећи наступ пред овдашњом публиком. Средином априла планиран је репризни концерт хорског стваралаштва словеначких композитора. Покушаћемо, а то зависи само од буџета, који је више него скроман, да припремимо и неколико великих пројеката, али обзиром да све зависи од новца, нека то остане само најава, каже Николић.

Он је најавио и да је за 18. август заказан 19. премијерни концерт овог хора на отварању десетог јубиларног Фестивала камерних хорова. Пре тога су позвани да отворе Летњу духовну академију у Студеници.

Иако је „Лицеум“ радо виђен гост на бројним српским фестивалима, али и у иностранству, иако пуне дворане на својим наступима,

проблеми су готово идентични као и пре двадесетак година када је хор и основан. Наиме, и даље немају свој простор, па тренутно вежбају у просторијама Основне школе „Драгиња и Милутин Тодоровић“.

У неколико наврата били смо веома близу решавању тог проблема. Било је планирано најпре да Дом војске буде претворен у културни центар, где би бројна удружења решила своје стамбено питање, а након тога се говорило и о биоскопу „Раднички“, у коме је некада било смештено певачко друштво „Јединство“. Оба решења су добра, али тренутно на дугом штапу, каже наш саговорник.

Ипак, помака на боље има, сматра Николић, и додаје да је од прошле године хор променио име, па уместо Академски сада стоји да је Градски хор. Та промена је дошла након оснивања Музичког центра,

ЛИЧНА КАРТА

Успеси у низу

Академски камерни хор „Лицеум“ из Крагујевца основан је крајем 1990. године на иницијативу Друштва за препород крагујевачке културе, од стране Скупштине општине града Крагујевца и Универзитета у Крагујевцу, са циљем да обнови и унапреди једноиповековну традицију хорског певања у Крагујевцу, некадашњој престоници Србије.

Током готово деветнаест година свога рада, „Лицеум“ је остварио преко 350 концертних наступа у Крагујевцу, земљи и иностранству, укључујући готово све најважније музичке фестивале у земљи и међународне хорске фестивале. На XV, XVI и XVIII Југословенским хорским свечаностима (1994, 1996. и 2000. године) у Нишу хор је добио награду за најбоља извођења дела савремених композитора. На 24. међународном фестивалу Дани црквене музике у Хајнвике у Пољској, 2005. године, освојили су прву награду у престижној категорији академских хорова. На 12. међународном такмичењу академских хорова у Банској Бистрици у Словачкој, 2007. године, хор је добио златну медаљу у категорији камерних хорова и сребрну медаљу у категорији мешовитих хорова. Победници су и традиционалног међународног натпевавања хорова на 42. Мокрањчевим данима у Неготину пре неколико година.

Хор „Лицеум“ је иницијатор, организатор и учесник свих досадашњих сесија летњег Међународног фестивала камерних хорова, који се одржава од 1995. године.

који као кровна организација треба да преузме организацију музичког живота Крагујевца.

Такође, хор има и полупрофесионални статус, а то значи да 24 певача има и какву-такву надокнаду за бројне пробе и наступе.

М. ЧЕР

За пренос уживо опере „Риголето“ из Метрополитена, у којој је у насловној улози наступио солиста светских оперских сцена, српски баритон Желько Лучић, тражила се карта више у свим биоскопима „Синеплекса“ у Србији, али и целом региону. Свугде, осим у Крагујевцу. Наиме, пренос уживо у овдашњем биоскопу је отказан, јер до самог почетка преноса није продата ни једна једина карта!

На репертоару овог биоскопа, у суботу, 2. марта, наћи ће се још једна позната опера. Овога пута реч је о „Парсифалу“ Рихарда Вагнера, али нажалост, због слабе посете, у једином крагујевачком биоскопу

ОПЕРА У БИОСКОПУ
Нема публике

одлучили су да прекину са преносима опера.

Оваква одлука није донета на пречац, али нажалост, крагујевачка публика једноставно није заинтересована за оперу. Најбољи пример за то био је пренос уживо „Риголета“, у коме је наступио један од највећих баритона света, а ни једна карта није продата. Слична је ситуација, нажалост, и у Нишу, каже Душан Јевремовић, ПР „Синеплекса“.

Према његовим речима, тек десетак Крагујевчана је било заинтересовано за оперске преносе из Метрополитена, а нису помогле ни акције снижења цена карата.

Покушали смо чак и да преполовимо цену карте, нудили смо их путем синдикалне продаје, али ни тада се број гледалаца није повећао. На послетку нам је једино преостало да прекинемо са преносима, објашњава наш саговорник.

Ипак, Крагујевчани су заинтересовани за балет, али и модерни плес, који је почетком године на кратко отказан због техничких сметњи. Најчешћи посетиоци балета су чланови овдашњих плесних клубова, појашњава Јевремовић и додаје да су сале углавном добро попуњене.

Следећи балет, односно пренос уживо из Болшоја, је крајем марта, а реч је о „Есмералди“ по роману Виктора Игоа.

Са друге стране, Јевремовић истиче да за филмски репертоар има публике, нарочито за блокбастере за које се увек тражи карта више.

М. ЧЕР

ПРОГРАМСКИ ИЗВЕШТАЈ ДОМА ОМЛАДИНЕ

Највише публике привукао Арсенал фести

Дом реализовао 180 различитих културно-уметничких програма, а забележено је чак 28.000 посетилаца

Дом омладине једна је од ретких овдашњих установа културе која је сабрала и урадила анализу својих програмских активности из прошле године. Иако готово све установе културе најављују да ће њихов рад и успеси на крају сваке сезоне добити и „завршну реч“, то ипак није случај, па овакву акцију Дома омладине, која се ради већ неколико година, ваља похвалити.

Елем, у прошлој години Дом омладине реализовао је 50 индивидуалних музичких програма и седам фестивалски-специјалних музичких догађаја, са укупно 86 извођача и аутора (из Крагујевца, Србије, региона екс-ју и иностранства), затим 17 ликовно-примењених програма - изложби, презентација и поставки модерних форми, од фотографије, дизајна и стрипа, до слика у техници уље на платну, са укупно

36, претежно локалних и регионалних аутора, као и оних из Србије, четири филмска програма (два индивидуална и два фестивалска: „Слободна зона“ и КРАФ), са укупно 24 филмске пројекције.

Међу бројним програмима је и чак 60 одиграних позоришних представа (десет јавних, 50 интерних), 32 дебатно-противна програма (са реализованих десет дебата на теме из области популарне културе и 22 промоције литерарних и музичких издања, са укупно 50 учесника) и десет едукативних програма

Укупно је реализовано 180 поливалентних културно-уметничких програма.

Анализа културних дешавања у Дому не завршава се само на броју програма, већ је урађен и својерестан попис посетилаца. Тако је израчунато да је програме у Дому омладине у 2012. години директно пратило око 28.000 посетилаца, док су појединачне посете вариране од пар десетина хиљада посетилаца на стратешким манифестацијама („Арсенал Фест“), преко догађаја са посетом до

неколико стотина посетилаца (специјални и клупски музички програми, као и визуелно-сценски програми), до најзаступљеније скале посећености до 200 посетилаца (остали програми). Већ годинама су најпосећенији

били музички програми (80 одсто од укупне посете), потом филмски и визуелни (са по 10 одсто), па сценски и остали програми (око 10 одсто).

Као и претходне године, по структури, највише је било посе-

тилаца из редова циљне групе младих (од 15 до 30 година старости, средњошколске и студентске популације), која је чинила чак 80 одсто свих посета, док је, такође, битан део посетилаца, пре свега великих манифестација, као и специфичних филмских, визуелних и музичких програма, долазио из редова старије популације (средња класа, од 30 до 50 година старости), а преостали део, мање од пет одсто посетилаца чинила је такозвана стручна јавност, односно медији, уметници, представници културних институција и цивилног сектора.

Подаци говоре да се у 2012. години проширио круг посетилаца, па тако чак 30 одсто од укупне посете програма Дома чини публика из других градова. До сада се то углавном односило на студенте са стране, међутим, 2012. годину обележио је велики прилив посетилаца из региона централне Србије, али и целе земље – пре свега због „Арсенал феста“, али и ексклузивних музичких догађаја.

М. Ч.

СЛИКЕ, ФРИЗОВИ И РОЗЕТЕ ВЕРЕ ЛУКИЋ

Чари декоративног

У Арт галерији СКЦ-а отворена је изложба сликарке, ликовног педагога у пензији, Вере Лукић. Изложбу је отворила некадашња ученица, новинарка Марија Раца.

Тридесетак изложених радова и минијатура, углавном уља и темпера су сублимација ликовног израза Вере Лукић у овом веку. То је углавном сведено, поједностављено и геометризирано декоративно сликарство, питомог колорита и артикулисаног сензибилитета. Како то луцидно примећује Споменка Ковачић Гужвић, аутентичан свет особене декоративности, прочишћене, сведених, а опет бујних облика, без сувишних детаља и колористичких бравура, а опет богатих ритмова и тонова. Не упуштајући се у наративност, сугеришући само један поједностављен поетски оквир над којим се не мудрује већ ужива, који нас не поставља пред значењске и ликовне загонетке већ упућује на једноставност, лакоћу и лепоту опуштања, пружа нам у да-

нашње време као никад више неопходан предах од забринутости. Игра линија, површи, склад

скоро монохмних, пре валерски градираних, пријатних, неиритирајућих бојених партија делују као фина неоптерћујућа мелодија.

Управо недостатак претензија да се, пошто пото, буде у току са тренутно актуелним решавањима ликовне проблематике, да се има што је могуће више, у смислу ангажованог, универзалнији концепт поетског програма, односно самосвојни резултат који прија и оку и уму и ослобађа обавезе да уметнички доживљаји морају да чине само велике мисли и теме, да понекад на први поглед мали кораци, па и враћање на већ виђено, имају своје важно место у овом најнепредвидљивјем поретку.

Овоме можда треба додати да симболички опсеци сликарства Вере Лукић кореспондирају са афричком и латиноамеричком наивом.

Изложба ће трајати до 13. марта.

Р. ШАРЕНАЦ

НОВА ПОСТАВАКА У „МОСТОВИМА БАЛКАНА“

Шире схватање простора

У галерији „Мостови Балкана“, у петак, 1. марта, у 19 часова, биће отворена изложба слика и цртежа под називом „Отворени простор“, младе уметнице Сандре Кошић. Ова сликарка представила је серијом пејзажа, а своје радове описује као спој хармоничне целине - складно, нежно, лако, уједначено, али и динамично и експресивно.

додаје да за њу простор представља основну и доминантну идеју надограђену бројним ликовним елементима.

Млада сликарка каже да је циљ овог пројекта да узме делић хоризонта који ће превести на свој ликовни језик.

- Слобода у овом случају описана у линији и различитим површинама, иако уоквирена форматом, пренета у димензију цртежа, излази из тих оквира и продире даље у простор, који је визуелном чулу недоступан.

Сандра Кошић рођена је 1986. године у Новом Саду. Уписала је Академију уметности у Новом Саду 2006. године, на одсеку за сликарство, у класи професора Влада Ранчића, а дипломирала је на Академији уметности у класи истог професора. Завршила је мастер студије на предмету цртање у класи професорке Јелене Трпковић прошле године. Запослена је на Академији уметности у Новом Саду на предмету Методика ликовне културе као стручни сарадник. До сада је имала већи број самосталних и колективних изложби.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

Игра истине

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 1. марта, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете књигу за децу „Безазлене лажи“, ауторке Кети Хопкинс. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

У сјајном остварењу за тинедјере ауторка Кети Хопкинс нам представља дилеме своје младе хероине Кет на пронишљив и

духовит начин, па је резултат изузетно забаван роман.

Кет је одувек била савршена девојка из краја. Пажљива другарица пуна подршке. Стара се о својој млађој браћи и сестри и велика је помоћ оцу откад јој је мама умрла.

Међутим, Кет се сада суочава са неким великим дилемама. Друштвена игра „Истина, изазов, пољубац или обећање“ ставља је у незгодан положај зато што је приморана да каже истину коју не сме да ода. Поврх свега, не жели да повреди свог момка тако што ће му рећи истину, иако зна да је међу њима све готово.

Да ли је исправно лагати да бисте заштитили неког или одржали мир? Може ли истина да буде толико болна?

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Тајна камених плоча

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу „Мојсијево завештање“ Адама Палмера, а потребно је да у петак, 1. марта, позовете 333 111, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Језички стручњак Данијел Клајн позван је да протумачи антички текст који је откривен на деловима мистериозних камених плоча у Египту. Али многи желе да га у томе спрече и одлучни су да нико не сазна истину о пореклу текста. Након што му подметну убиство Данијел је приморан на бекство. Једина у коју има поверења је археолог Габријела Гужак, која дели с њим откривену тајну. Прогоњени немилосрдним

убицама чије праве мотиве још не схватају у потпуности, њих двоје беже преко Блиског истока и схватају да је сазнање о мистерији камених плоча само почетак вековима скриване истине која ће довести у питање судбину човечанства.

Овај изванредан трилер завере написан је у најбољем маниру романа Скота Маријанија и Дејвида Гибнса и први пут се појављује на српском језику.

Адам Палмер је псеудоним аутора Дејвида Кеслера, британског писца криминалистичких романа. Рођен је 1957. године, у јеврејској породици у Лондону. Напустио је школу са петнаест година. Убрзо након тога је написао сценарио који је показао својим на-

јближима и једном филмском редитељу. Иако тај сценарио није никада преточен у филм, Кеслеру је то био показатељ да треба да се бави писањем.

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1941. ГОДИНЕ (12)

АКАДЕМИК ДР ВОЈИСЛАВ М. ЂУРИЋ КАО МЛАДИ КРАГУЈЕВАЧКИ ПЕСНИК (3)

И у научним студијама био је песник

Као студент прве године Филозофског факултета, Војислав Ђурић је 1932. године објавио збирку песама „Сутонска дрхтања“, које је углавном написао још као ђак Крагујевачке гимназије. Касније, када је искорачио у свет науке о књижевности и оставио дела достојна једног академика, он је опет све време био песник – у својим научним студијама

Пише: Ђорђе Петковић, књижевник, Параћин

Ђурићева збирка песама „Сутонска дрхтања“ штампана је у штампарији „Шумадија“ А. Јовановића, 1932. године. Прегледао сам и копирао примерак из Народне библиотеке Србије. Садржи 30 песама на 58 страница текста, што значи да су ретке песме које не прелазе на другу страну, а има их распрострањених и на три странице. Само једна песма је састављена од једног катрена („Ја знам тајну“). Иначе, катрен јесте изразито доминантан облик изражавања ове поезије; 19 их је, укључујући и Уводну песму („У вечерњем сјају“), написаних по том моделу.

Мада су све песме римоване, организација стиха, у духу суматранца Милоша Црњанског, написана је само једна, и то Посветна песма („Музика љубави“). Она је испред Уводне песме, садржи пет строфа са неједнаким бројем стихова (9-20) и речи у њима (једна до пет), слободан стих, углавном римован, без унапред постављених правила по дикцији ме је подсетила на Шантићеву песму „Вече на Шкољу“. Да није присутно једно романтичарско „ах“, радо бих рекао да је то најбоља и највреднија песма ове збирке. Па и са тим „ах“, она је, дефинитивно, највреднија у тој књизи. Слободан сам да устврдим да је написана пред штампање књиге, дакле да није гимназијска, односно да је вероватно београдска, чак не ни крагујевачка.

■ Утицај српске модерне

Код осталих песама организација стиха је правилна, у првом реду присутан је дванаестерац и једнаестерац, у духу ракићевско-дучићевског искуства. Дакле, утицај српске модерне је очигледан, што је одмах приметио први и једини критичар ове збирке, Здравко М. Поповић, у „Југословенском расвету“, часопису за књижевност и социјално културна питања, који је он уређивао. Ево тог приказа у целини:

„Узаврела љубавна осећања нису могла да се ослободе одвише јаких утицаја Дучића и Ракића и да нађу своју линију. Мисли несрећене. Пун вербализма, туђих епитета, украса, накалемљених израза и тек понегде избије искрен, нетражен израз.“

У свакој песми песник треба да је доследан основној замисли, њу логички да развија и да створи лепу целину. Тај принцип је у овој збирци песама слабо спроведен. Најбо-

ља је она кратка песма од четири стиха: *Ја знам тајну: Ја те никад нећу уишати за шо, / да ли ме волиш, колико и како; / мени су дале одговоре на шо / твоје илацине очи, / кад сам и сâм њлако.*

Не може се млад песник сасвим ослободити утицаја. Па ни доцније. Они су неминовни и потребни, али песник њих мора да сведе на најмању меру и да створи своју песничку једначину.

Из ове строфе види се сувише јак утицај Ракића:

Изађи, грајо, сада је тишина. / Ноћ је свечана. Небо као срма. / Од жудње само дрхти месечина, / и слајка чежња моје срце срма ...

Песник је добро искористио и Дучића:

Далеко зајад црвени и блеска / и љава шума у модрици сања, / светили се и буктиши ширина небеска, / и тице леће с расцветаног трања...

Утицај не одбија саморадњу песникову, али песник мора да тражи себе и ради слика не сме да жртвује какву лепу мисао. Има нечег давно прохујалог у овој збирци „Сутонских дрхтања“. И песник ју је добро назвао. После ње треба да дође „песниково јутро, зора, дан“, и ја верујем да ће се г. Ђурић, ослобођавајући се постепено претераних туђих утицаја, развити у доброг песника, јер је овом збирком упознао лепоте Дучићеве и Ракићеве поезије, асимиловао их и пренео у своју поезију. После тога треба да се роди он, прави песник.“

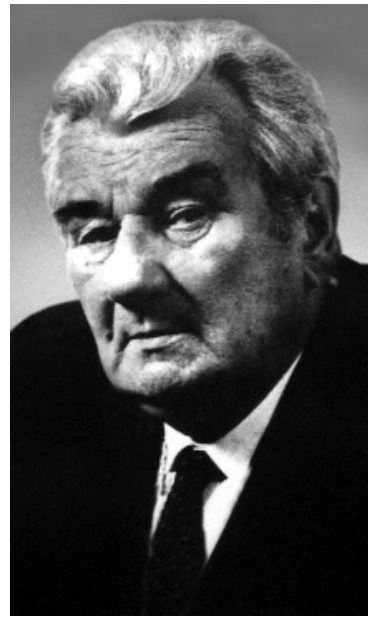
Ретки су песници, они генијални (рођени), или како је касније волео

сам Ђурић да каже, прави песници, који већ својом првом појавом, у часописима или са првом својом збирком песама, освајају јавност (критику и/или читалачку публику). То се, очигледно, није десило ни нашем песнику. Критика је заиста била оштра и могла је негативно да се одрази на песникову тежњу да се оствари као песник, што је као жеља остало у њему да тиња и да се исказује кроз науку о књижевности, у првом реду о поезији. Младе на то гони снага емоција, без које и нема правих песама.

Оно што је сигурно, Ђурић је савладао форму, није био ни без емоција, што му је отварало пут у свет књижевности. И може се слободно рећи, његова прва збирка песама отворила му је пут у том правцу, али не онако како га је видео за будућност његов оновремени критичар, већ у правцу науке о књижевности. Израстао је временом у изузетног аналитичара највреднијих дела светске и домаће књижевности, у првом реду народног епоса.

Тај правац је опредељен студијама и докторатом са темом „Тужба лица у светској књижевности“. Докторат је одбрањен годину дана раније. Са корице и поткорице сазнајемо: „Дисертација примљена за докторски испит на седници Савета Филозофског факултета Универзитета у Београду од 18. јануара 1939. године, према реферату чланова испитног одбора редовних професора др Веселина Чајкановића, др Миодрага Ибровца, др Милана Будимира и ванредног професора др Павла Стевановића.“ И она је имала само један, али афирмативан приказ.

Упоредујући те две његове прве књиге, збирку песама и научну студију, упоређујући та два приказа његових књига, може се из данашње перспективе видети, без обзира на одређени степен неупоредивости, да су оне биле, као што је констатовао Иво Тартаља, значајне тачке на развојном путу којим је кренуо млади Војислав М. Ђурић. Пут за који се определио избором студијске групе и доктора-та, који су му касније отворили вра-

АКАДЕМИК ВОИСЛАВ ЂУРИЋ

та Универзитета и Академије, одлично је изабрао. Но, то нимало не умањује значај његове одлуке да већ после прве године студија објави своју збирку песама „Сутонска дрхтања“. Напротив, она се може схватити као ауторова жеља да се ослободи младачких опсесија и да се студијама и науци посвети, дубоко свестан одговорности пред својом будућношћу. Када то кажем, верујем да су и овде примењиве његове речи (можда и самокритичке?) из једне од потоњих студија: „Песници – у тренуцима кад то стварно јесу – имају велике захтеве према животу. Кажем „кад то стварно јесу“ због тога што они то често нису. Они често дремају, као што је то понекад чинио и њихов праотац Хомер. Иако тада пишу, раде то по навици, као занатлије, и пишу рђаво.“

Не улазећи даље у ближу естетску анализу песама из Ђурићеве збирке, пошто се овај рад припрема за историографско-архивистички научни скуп, ја још једном констатујем културолошки значајну чињеницу – објављивање збирке песама „Сутонска дрхтања“ Војислава М. Ђурића за Крагујевац те

1932. године, као што је следеће, 1933. године, то штампање историографског дела „Крагујевац до 1832. Године“ Јеремије Д. Митровића, две године старијег.

Два Шумадинца, два бивша ђака Крагујевачке гимназије, тада студенти Филозофског факултета у Београду, сваки на свој начин придружили су се, без обзира на своје тадашње мотиве, прослави стогодишњице своје школе. Нисам се интересовао како је забележена у ондашњој крагујевачкој штампи Митровићева књига, али ме је изненадило да Ђурићева није забележена, чак ни у „Гласу Шумадије“, у чијем је уређивању у то време учествовао и његов професор, поменути Милан М. Николић. Нашао сам до сада само три помена ове књиге, све од истог аутора, помињао Иво Тартаље. Сви су узгредни.

■ У свет науке о књижевности

Војислав М. Ђурић је из свог првог песничког корака искорачио у свет науке о књижевности, а затим као универзитетски и научни радник оставио иза себе дело достојно српског академика. Знао је да песник није свако ко пише песме, а да, кад он то стварно јесте, што су ретки тренуци, онда заслужује високу националну хвалу. Но, пишући научне студије, он је био прави песник, кад год је то дозвољавала његова муза. У то нас уверавају његова дела.

Пажљиво сам још једном прочитао његове студије из тротомне књиге „Говор поезије“, посебно тражећи место где ће и сам признати да је писао песме. Схватио сам, он све време хоће да буде песник, а не само научник. Разумео сам то, након што сам прочитао његов чланак о стилу Пере Слјепчевића. Кажем чланак, пошто га тако скромно именује сам Ђурић, мада је он много више од тога. Најпре вреднује: „О поезији и песницима, кад је најбоље писао, Слјепчевић је писао боље него Љубомир Недић и Јован Скерлић, чак него и Богдан Поповић. Видео је дубље него они и изражавао се богатије и надмоћније.“

Потом цитира Слјепчевића: „Дучићеве огледе о књижевницима није писао професор, него песник са ширином видокруга и са запажањем битних уметничких квалитета.“ То се, по Ђурићу, односи и на Слјепчевићеве огледе, не само о књижевницима, него и о другим темама: „Њих је писао зналац раван најврснијем професору, способан да припреми свестрану грађу и да обави друге грубе радове, али који затим уступа место једном вишем ствараоцу да он гради одабирајући и распоређујући као уметник.“

Присуство овог вишег ствараоца – које се осећа у сваком добром огледу, па према томе и код Јована Скерлића, Љубомира Недића и Богдана Поповића – код Слјепчевића је тако снажно да улога зналаца, иако огромна, остаје у сенци, као улога подсвести код песника. (...) Код њега из огромне ризнице знања избијају сјајна поређења и контрасти као што код песника из богате подсвести избијају симболи и метафоре. И код једног и код другог налик на музе које осветљавају мрачне просторе. И као што се с напором кроз метафору продире у дубину песникове подсвести, исто тако тешко се кроз поређења процењују размере Слјепчевићева знања. (...) Безбороне чињенице биле су покорне његовом духу као многобројна војска даровитом војсковођи.“

Ово је довољно да увери читаоца да је Војислав Ђурић био и остао песник читавог живота, када је најбоље писао, како би то сам волео за друге да каже, а ја верујем да је то исто мислио и за себе.

НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ ВОЈИСЛАВ ЂУРИЋ ИЗРАСТАО ЈЕ У ВЕЛИКОГ ИСТОРИЧАРА КЊИЖЕВНОСТИ

megabelt OR

3h до 19h радно време

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibel...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/J/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaoно remenje, okruglo remenje, extremultus...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

САТИРА

Срећна нова хапшења!

Откад је држава у колапсу, излаз је у апсу. Затворски круг се затвара ударањем тачке на пљачке.

Једни лажу, други краду, трећи пљачкају. Добро је кад се зна шта ко ради, међутим, не ваља што први лаже за двојицу, други краде за тројицу, трећи обезбеђује прогресију. Ако ћемо право, јагама јесте турска реч, али је пљачка српска.

Пљачка им матерна! Раде двократно, краду нон-стоп. Радиле су

како су најбоље знали. А баш није требало тако. Стога немају шта да крију од свога народа. Што су имали, сакрили су. Тек кад нам окрену леђа, покажу своје право лице. Беко је машина за прање прљавог веша. Делта је четврто слово, сада и овде - прво. Кад влада диктира темпо, први игра како други свира. Ко исправља вијуге, има право. Да ће бити боље, више верујемо министру полиције него премијеру. Ко то тамо пева је најбољи филм који ћемо гледати.

По јутру се познаје власник земље. Да корени кризе нису у земљи, не би земља припадала ономе ко нас обрађује. Само зато што је Србија слободна земља. Свако може да је обрађује. Зато Срби не беже из земље, већ у њу.

Враћају се Марксу преко капитала, капитализму - преко марксизма. Нема капитала без знања, ни оплођавања без капитала. Капиталац је талац мождане и затворске ћелије. Што значи да крупни капитал није под мишком.

Српски синдром је у томе што неверне Томе не верују у пораз. И Косово и Европа промашили су циљ и погодили Србију. Србија узвраћа ударац. Буса се у прса! Ако нас је промашио смак света, неће пропасти. После смака света ништа неће бити исто. Само ће се историја понављати док Срби не науче прву лекцију. Учећи се на грешкама, научили смо да грешимо.

Правимо државу какву свет није видео. Ако успемо - неће ни видети.

Илија МАРКОВИЋ

ПРЕФЕРАНС

Резултати градске лиге

		Укупно	
		Бод	Супе
1	Станић Радован Рака	19,5	2812
2	Туцаковић Бранко Туца	17	1468
3	Николић Србислав Срба	16,5	678
4	Ђорђевић Раде Ђерка	16	674
5	Раденковић Ненад Буђони	15,5	2010
6	Милојевић Ненад Неца	15	432
7	Мартинковић Милорад Мића	14	360
8	Ђорђевић Зоран	13	528
9	Андрић Дејан	13	502
10	Ђорђевић Саша	12,5	908
11	Ивановић Горан Чича	12,5	396
12	Богдановић Мирослав Крапа	12	592
13	Весовић Миодрог Веса	11,5	-696
14	Цветковић Небојша Цвеле	11	1198
15	Данас Иван Грк	11	164
16	Николић Драган Муша	11	-474
17	Марковић Мирко Професор	10	-74
18	Живковић Стефан	9	40
19	Симић Милисав Миша	9	-222
20	Јовановић Драган Дуца	9	-430
21	Лазаревић Славољуб Лаза	9	-932
22	Везмар Предраг	8,5	4
23	Миленковић Жикица	8,5	-168
24	Алексић Миленко Мика	7,5	8914
25	Васиљевић Зоран Гуки	7,5	-1266
26	Вујисић Данило Дача	6,5	-1116
27	Николић Небојша Ушке	6	-1976
28	Кумбуровић Јован Баћа	5,5	-1336
29	Петровић Милован - Мика	4,5	-1070
30	Гајић Марко	3,5	-1600

Извините, однекуд сте ми страшно познати. Да ли смо заједно били у влади или на робији?

Милан ТОДОРОВ

Километар земље мање, корак ближе Европи!

Урош ПАПЕШ

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

- Народ купује конзерве и свеће. Демократија ће дуго трајати.
- Каква четкица за зубе! Језик за зубима је најбоља заштита ваших десни.
- Јесте да пред сваким скидамо гаће, али то је зато што наша земља има шта да покаже свету.
- Памет и лепота ретко иду заједно. Осим кад одлазе из ове земље.
- Политичари не иду у рај, јер је у паклу друштвени живот много богатији.
- До јуче смо чврсто стајали на земљи, а данас смо већ укопани.

Милан ТОДОРОВ

- А кад су спасиоци поскакали са кормила, наш брод је престао да тоне.
- Доста смо се напајали на вашим изворима. Ми бисмо нешто да презалогимо.
- Болесници на власти су неизлечиви јер их штити имунитет.

Јово НИКОЛИЋ

- Испуњени су услови за његово хапшење: Крао је и нисмо се нагодили.
- Патриотизам се не сипа у тракторе. Али се и даље сипа у гласачке кутије.

- Покренули смо велики привредни комбинат. Пустили смо га низ воду.

Александар ЧОТРИЋ

- Гласао сам за промене и сада сам нови човек. А каква сам људина ја био!
- Историју пишу победници. Остали обнављају градиво!
- Остали смо своји! Нико нас, бре, неће!

Урош ПАПЕШ

- Када се поштен човек ухвати у политичко коло, он игра на кецу.

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

крагујевачке

Телефони
333-111
333-116

МАРКЕТИНГ

Разнода

ОДВАЈА

МИРКО ЦВЕТКОВИЋ, бивши премијер:
- Не мислим да сам српски Санадер, али ако се тражи крв, онда може да буде све.

АНАБЕЛА АТИЈАС (екс Буквић и Ђогани), певачица, у мају треба да се породи и већ зна да ће добити ћерку која ће се звати Бланкица:
- Одгајаћемо је у јеврејском духу, да буде сефарткиња која ће говорити латинско и мешавину шпанског и латинског, који у свету говори само три хиљаде људи.

АНА БЕКУТА, певачица, о љубави с министром Милутином Мркоњићем:
- Схватила сам да смо сродне душе онда када су ми његове очи постале најважније огледало.

МИА БОРИСАВЉЕВИЋ, певачица:
- Дешава ми се да сам једног дана заљубљена до ушију и да захваљујем Богу што ми је послао љубав, а да већ сутрадан не осећам ништа. Свакоме ко са мном издржи дуже од једног месеца треба дати орден.

ХАСАН ДУДИЈ, фолк певач, политички ангажован, најавио је да се трећи пут жени:
- Милан Кркобабић је мој шеф, много га волим, ценим и поштујем и зато сам одлучио да га узем за кума. Ових дана намеравам да му то саопштим.

СИНИША ПАВИЋ, драмски писац и сценариста великог броја хумористичких серија:
- Тесна кожа се с временом претворила у лудачку кошуљу из које је немогуће изаћи.

АНА СТАНИЋ, поп певачица:
- Радо бих на један дан била у кожи оних који из сенке утичу на животе свих нас, а онда бих направљила да све буде онако како треба.

ВУК ЈЕРЕМИЋ, избачени члан Демократске странке:
- Билас данас избацује оне који се с њим не слажу у страници. Шта би радио кад би преузео власту држави – одузео би људима држављанство.

ОЛИВЕР АНТИЋ, саветник председника Томислава Николића, о томе зашто свом претпостављеном тепа са „диком“:
- Зато што је Томислав Николић дика Шумадије.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Добровољни чувари банке у зимском периоду

Нове димензије шоље за актуелно млеко

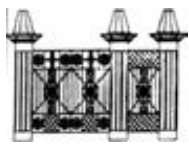
Треба стићи до пешачког прелаза

Ко не може да „ужива“ у месу – може у снижењу цена

Уграбили свадбу пре ускршњег поста

ЈКП "Градска гробља"
Крагујевац
расписује

О Г Л А С

о продаји расходованих основних средстава путем усменог јавног надметања

Дана 08.03.2013. године (петак) у 12.00 часова у службеним просторијама предузећа на Бозман гробљу, Јовановачки пут бб, извршиће се продаја расходованог основног средства и то: возила – путнички комби Wolkswagen, стандардне намене, година производње 1981., број регистр. места 8.

Право учешћа на лицитацији имају сва правна и физичка лица, осим чланова лицитационе комисије.

Почетна цена возила износи 600 евра. Сви учесници усменог јавног надметања дужни су да за учешће у продаји путем јавне лицитације положи депозит у износу од 5.000,00 динара на текући рачун ЈКП „Градска гробља“ Крагујевац број рачуна: 150-4101-57 код Креди банке или на благајни предузећа, пре јавног надметања.

Правна и физичка лица која излицитирају највећу цену дужна су да у року од 5 дана закључе Уговор о купопродаји и уплате излицитирану цену, те после тог рока преузму комплетну документацију.

ПДВ, порез на пренос апсолутних права и друге законске обавезе сноси купац.

Уколико купац у року од 5 дана од дана лицитације не изврши уплату постигнуте цене, губи право на повраћај уплаћеног депозита од 20% вредности.

Уз пријаву на оглас обавезно приложити копију уплатнице, као доказ о уплаћеном депозиту.

Оглас је отворен до 08.03.2013. године до 12.00 часова.

Јавно отварање понуде обавиће се 08.03.2013. године, у 12:00 часова, а Комисија ће записнички констатовати најбољу понуду и са најповољнијим понуђачем закључити Уговор о купопродаји.

Осталим пријавиоцима по Огласу, депозит ће бити враћен, а у случају одустајања од потписивања Уговора, предузеће задржава депозит.

Ближе информације можете добити на контакт телефон: 034/370022 и 370617.

Особа за контакт: Аксић Драган и Миловановић Ј.Иван.

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе -Област за комуналне послове и саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у **уторак, 5. марта 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.**

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу "Б" категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид. На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Област за комуналне послове и саобраћај

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта „**Центар за рециклажу**“ д.о.о. Београд, Профитни центар Крагујевац - Реомат (ул. Трг Тополиваца 4 Крагујевац), поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – постројење за складиштење и третман неопасног отпада, реализованог на катастарским парцелама бр. 7405/25 и 7405/37 КО Крагујевац 1, као и 1/6 КО и 1/7 КО Крагујевац 2 (Бивши комплекс "Застава", улица Шафарикова), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 28.02.2013. до 11.03.2013. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ ОПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта „**Теленор**“ д.о.о., ул. Омладинских бригада 90, Нови Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији „Крагујевац 13“, чија се реализација планира на кп.бр. 4803 КО Крагујевац 1, у ул. Војислава Калановића бр. 6, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 28.02.2013. до 11.03.2013. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 13“, урађена од стране овлашћеног правног лица - Лабораторија „W-LINE“, Аутопут за Загреб 41 и, 11077 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Дана 2. марта 2013. године, у 11 сати, на Варошком гробљу даваћемо четрдесетодневни помен нашој драгој и вољеној

Милки Станковић Милкици

Најдража наша,
На тебе мислимо када испраћамо дан на починак.
На тебе мислимо када јутро бере прве небеске светлости.
Анђелима шаљемо поруку да те чувају и негују...
У нашим срцима саградили си храм нежности и доброте, где ће изнад твоје слике вечно бити орол наше љубави, најдража наша МАЈКО!

С поштовањем: ћерке Олга и Војка, зет Дејан и унуци Милош и Ђорђе

2.март 2013.

Болна је истина да те 40 дана нема међу нама

Милка Станковић Милкица

Красиле су те све најбоље људске особине, по којима ћеш бити упамћена, а нама остаје да те чувамо у успоменама, као добру снају, ујну и бака-ујну.

Твоји: Радица, Маја, Марко и зет Мирко

Драгомир Брадоњић

1929 – 2012.

У суботу, 2. марта 2013. године, на Сушичком гробљу, у 10,30 сати, даваћемо полугодишњи помен нашем драгом оцу и деди Драги.

Синови Славољуб и Сениша и многобројна родбина

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију(СМ) и полагање мале матуре. Студенти (март, април). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебни програм). Велика матура. Такмичења. Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA

Mani

Za pravna lica i preduzetnike

BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO

(034) 334 805
(064) 680 36 42

Karađorđeva 17

СЕЋАЊЕ

У четвртак 7. марта 2013. године, навршава се девет година од смрти

Петра М. Ровчанина

7.3.2004 – 7.3.2013.

Године пролазе, у срцу празнина, сузе пресушиле, а бол се никако не смањује.

Супруга Ана, ћерка Злата, унук Никола, унук Ана, Невена и Милица, зетови Дарко и Гага

Дана 28. фебруара 2013. године навршава се тридесет година од смрти моје вољене мајке

Томе Зиндовић

рођене Спасојевић

Време пролази, али бол и туга остају. Отац ми је погинуо кад сам имала годину дана. Ти си ме подизала и школовала. Хвала ти на помоћи у подизању моје деце. Сад почивај у миру покрај твог унука Мића, унук Заге, зета Слоба и супруга Радисава. Никада те неће заборавити

твоја ћерка Босилка Беба Радуловић, унук Бато Радуловић и унука Тања Шарчевић

СЕЋАЊЕ

Ковачевић Олга

1998 – 2013.

Љубав је твоја вечна. Чувамо је у срцима од заборава.

Твоји најмилији

Дана 23. фебруара 2013. године заувек нас је напустила наша

Милутиновић Даринка

1934 – 2013.

Сахрана је обављена 26. фебруара 2013. године на гробљу Бозман.

Ожалошћени: синови Драган и Ненад, снаха Љиљана, унук Ђорђе, унук Невена и Мина, као и остала родбина и пријатељи породице

Радован Петровић

1957 – 2013.

Последњи поздрав Ралету од унука Нине и Елене, ћерке Светлане и зета Ивана

У суботу, 2. марта, на Палилулском гробљу, у 11 сати даваћемо годишњи помен нашем драгом

Туралић Ибру

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Породица

Последњи поздрав нашој вољеној

Славици Миленковић

17.7.1949 – 19.2.2013.

Вечно захвални:
супруг Љубиша, синови Александар и Душан, снахе Марина и Маја, унуци Јана и Јован

Дана 17. фебруара 2013. године преминуо је наш драги

Радован Петровић

1957 – 2013.

Рале, почивај у миру.

Супруга Станија и син Вукадин

СКАНДИНАВКА

169	ФРУШКО-ГОРСКИ МОНАСТИР СА СЛИКЕ	БИЉКА ШУМАРИЦА, САСА	ИГРАЧИ У АМЕРИЧКОМ ФУДБАЛУ	ЖЕНЕ ОРАТОРИ	ПРОИЗВОЂАЧИ ВИЛА	СКИЗНУТИ ОБУЉУ	ГРАД У ИНДИЈИ	ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ СУМАК
УГОЈИТИ								
ТЕШКО ПСИХИЧКО СТАЊЕ								
ГРАД НА КОРЧУЛИ								
ПРАВИТИ СМЕТЊЕ								ИМЕ БИВШЕГ ФУДБАЛЕРА ЂУРОВСКОГ
ФИЛМОВИ СТРАВЕ И УЖАСА						МЕТАР	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ТРСКОМ	
ОСОБЕ ПОМРАЧЕНОГ УМА								
ПАНЧЕВО		КЕЛВИН		БРИТАНСКИ ПЛЕМИЊ				
		ТРОВАЊЕ БРОМОМ		ЖЕНСКО ИМЕ, КЛАРИСА				
ОБИМ		ПОЗИЦИЈА У ФУДБАЛУ ТИМУ				СЛОВАЧКА	МОРАЛИСТИ	
		ЗАПАЛИТИ						
ВЕЋЕ УДРУЖЕНОГ РАДА (СКР.)				ТОПЛО ГОД ДОБА ПАЛИЊКО ИЛИ СРЕБРНО				
ОПЕВАТИ (ЦРКВ.)								ПРИЈАТАН МИРИС
	ЧЕСТ НАЗИВ ЗА САД							
	КИК БОКС САВЕЗ СРБИЈЕ							
ВРСТА СПОРТИСТЕ						РИЗМА	ЧУЛО ВЛЕДАЊА	
КОМПОЗИТОР, ЖОРЖ				ИМЕ БИШ-КЛИСТЕ ПИКУСА				
				ИНДИЈУМ				
НАЈАЧА ЦИВИЛИЗАЦИЈА У СТ. ВЕКУ								
ПЕСМА МИЛАНА РАКИТА								

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

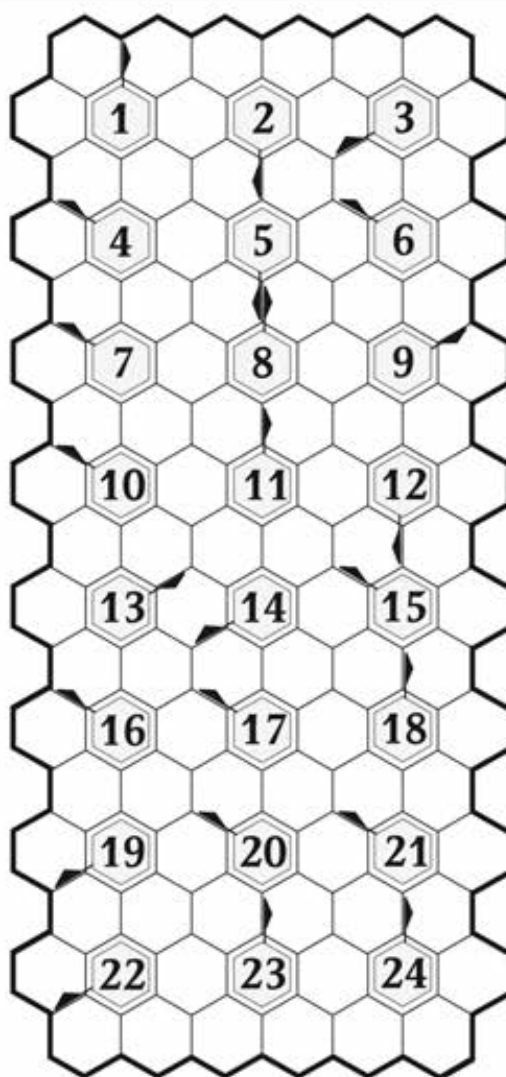
СКАНДИНАВКА: лан, епе, срс, леа, итв, кел, арабизам, р, датуми, официјал, новинари, молерај, м, сирена, еит, а, тн, цс, крг, а, отер, рун, солитери, омиленак, п, корато, рис, едил, асигнати, норис, ић.
БЕЛА УКРШТЕНИЦА: имела, вакуум, лек, милијарде, ито, р, ан, државна служба, статут, тутори, љ, ото, ор, перископи, метан, фирентинац, ирен, га, богињица, к, ноел, селевац, н, рахела ферари, ало, опетовати, то, ић, нома, аха, глисери.
ИСПУЊАЉКА: шинтери, вретено, ермитаж, драгана, срчаник, коктели, апатрид.
СУДОКУ: а) 291-684-375, 364-157-289, 857-293-641, 678-421-953, 542-379-168, 913-568-427, 485-932-716, 136-745-892, 729-816-534. б) 489-523-176, 652-718-943, 731-496-258, 165-942-387, 874-351-692, 923-687-514, 247-139-865, 598-264-731, 316-875-429.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Фудбалски тренер Поповић (0), 2. Релативно временско одмеравање (лингв.) (0), 3. Уређај (1), 4. Које припада њој - Аутоматска пушка (скр.) (1), 5. Сањати (0), 6. Коњска снага (скр.) - Бивши фудбалер, Александар (1), 7. Погодбени везник - Хумориста Бачволд (1), 8. Део купатила - 3. и 1. вокал (1), 9. Град у Шпанији - 14. слово азбуке (1), 10. Мала њива (0), 11. Библијски назив за област Сирије и Месопотамије (0).
УСПРАВНО: 1. Бања на југу Србије (0), 2. Археолошки локалитет код Ђердапа (0), 3. Ирански номадски народ - Девојка која се уда у друго село (1), 4. Поклони - Древна држава на Блиском Истоку (1), 5. Глумица Рина - Глумица Гарднер - Шарени папагаји (2), 6. Наводиоци цитата - Узвик бола (1), 7. Антонио Вивалди (иниц.) - Реквизит спортског судије (1).

САЂЕ

1. Руски шахиста Анатолиј, 2. Део брода, катарка, 3. База, темељ, 4. Чуперак косе, 5. Фолија од пластичне масе, 6. Страшно, сабласно, 7. Амерички реп музичар, 8. Продукт труљења црева, 9. Немачки писац Бруно, 10. Стручњак за вино, 11. Правна сагласност двеју страна, 12. Афричка држава, Свазиленд, 13. Сировина за експлозив, 14. Креатор, аутор, 15. Надзирање, 16. Зимзелени грм, ловор, 17. Словеначки писац, Иван, 18. Пакосно, 19. Композитор Клод, 20. Становници Акре, 21. Такмичар у боксу, 22. Двоструке торбе за седла, 23. Персијски бог зла, 24. Месарске секирице.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○

		1		4		
2	4			5		9
			3	6		
			4	3	6	1
	6	7				4
		9	8			7
5	2		3			
	9			8		
	1	3	6			2

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

	5	2				
		3	2	4		7
		7	8	9		1
2						4
4				1		8
						5
3	7		1		9	
			8	3		7
			1		5	

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

			7	3		
6				1		
	2				9	4
	8	4		6	3	
	3		6			2
	7			8	4	
				3	2	1
	9	4		1	5	
			7	8		

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 КРЕНУО У МИСИЈУ "ОПСТАНАК"

Два покушаја у три дана

ЛУЧЕ је стартовао пролећни део првенства Супер лиге Србије у фудбалу. Крагујевачки суперлигаш играо је премијерну утакмицу са Радом на свом терену, док му већ у суботу следи гостовање Новом Пазару. Велике приче ту нема, бодови се морају скупљати са свих страна, немилеце, како би се избегао најцрњи сценарио, који увелико прети "црвенима" - испадање из елитног ранга. Јер, тре-

СКИЈАЊЕ

Невена, опет, првакиња

ЧЛАНИЦА Радничког Невена Игњатовић, на Старој Планини, одбранила је титулу најбоље српске скијашице. Наиме, она је тријумфално завршила трку у велеслалому првог дана ФИС Евробалкан купа, који је уједно и Првенство Србије.

Остаје јој да, очекивано, то исто учини и у слалом наступу.

В. У. К.

Убележен само један пласман

ДВОЈИЦА Крагујевчана, чланова репрезентације Србије на 11. Зимском оmlадинском фестивалу младих одржаном протекле седмице у румунском Брашову, забележили су само један пласман. Вања Старчевић, члан Радничког елите, био је 43. у велеслалому, док у слалому није завршио прву вожњу.

Скијаш Осе Виктор Раковић стартовао је такође у ове две техничке дисциплине, али није стигао до друге вожње. У велеслалому је дисквалификован, а у слалому прву трку није завршио.

М. М.

нотно смо претпоследњи на табели, и уколико се не макнемо које место више, следеће сезоне нећемо моћи ни да маштамо о каквом европском узлету.

Оно што је сигурно, то је да за Крагујевчане, поред већ давно описаних а некад стандардних Милошевића, Мутавића и осталих... овог пролећа неће наступати ни озбиљно повређени Фејса, а сва је прилика ни досадашњи први стрелац екипе, центарфор Спалевић. Добро је познато да је он у спору са клубом, све више само вербалном, да му је Арбитражна комисија, као неоснован, одбила за-

хтев за раскид уговора на штету Радничког, и да је сада уложио жалбу другостепеној комисији, чија се одлука чека. У Крагујевцу га нема, тиме, наравно, ни на "Чика Дачи", још мање у црвеном дресу, па је најреалније очекивати да смо се од њега опростили. Званично, он себе води да је на боловању, док клуб против њега спроводи

Стадион ван функције

ИАКО је првенство на прагу, Раднички још није добио лиценцу Савеза да је "Чика Дача" приведен намени и да на њему могу да се играју суперлигашке утакмице. Проблем лежи у незавршеним свлачионицама, и тек уз посебну дозволу на градском стадиону у Крагујевцу играће се сусрет са Радом.

Ипак, у клубу верују да ће већ до 16. марта решити и тај проблем.

АЊА И МИЛИЦА

интерни дисциплински поступак.

Неколико појачања, тројица искусних и двојица млађих играча прикључена су реновираном првом тиму, али се на генералној проби са прволигашем Божанијом (2:2), прошле среде, показало да ће требати времена како би нова постава профункционисала. Колико, тешко је рећи, али да га немају превише на располагању, заправо ни мало, то је факат. Тако да...

БАДМИНТОН

Злато и сребро на старту

НА традиционалном турниру "Панчево Опен 2013" у истоименом граду, прошлог викенда, бадминтонаши крагујевачког клуба Рејвенс освојили су две медаље у конкуренцији 50 такмичара узраста од 11, 13, 15 и 17 година, из 10 српских клубова.

Оба одличја припала су девојчицама "гавранова" у конкуренцији до 15 година, и то Ања Велемир златно, а Милица Соколовић сребро. Резултат је тим већи, уколико се има у виду да је ово био, практично, премијерни наступ ове две такмичарке у старијој узрастној категорији.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Друго коло - 48 медаља

КАО на траци се ређају медаље крагујевачких пливача при надметању у Зимској лиги централне Србије. Друго коло одржано је прошле суботе у Крушевцу, а наши такмичари узели су чак 48 одличја.

Опет је Раднички био најуспешнији, освојивши их 26 (12 златних, 10 сребрних и четири бронзане), уједно и треће место екипно. Пират је имао 13 колајни (пет златних, шест сребрних и две бронзане), чиме је заузео шесто место у укупном пласману, док је Делфин био 11. са седам медаља (три златне, две сребрне, две бронзане). Фока није била високо котирана, пошто су њеним члановима, тачнијем једном истом, припала свега два одличја.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Десетогодишњица Дивљих вепрова

ДЕСЕТ година постојања Клуба америчког фудбала Дивљи вепрови прославља 2013. и зато ће, како је из клуба најављено, цела сезона проћи у обележавању вредног јубилеја. Наиме, тим поводом биће организовано низ манифестација, под слоганом „Чиста десетка“, а прва од бројних акција очекује се ускоро.

Подсећамо, од првих корака овог спорта у Кра-

гујевцу, начињених у октобру 2002. године, па до данас, Вепрови су у наш град донели пет титула шампиона Србије и пехар намењен вицешампиону престижног европског ЕФАФ купа, што је далеко највећи успех српског клубског америчког фудбала. Такође, на крају те 2011. године нашли су се на 10. месту званичне листе најбољих клубова Европе, чиме је опет достигнут најбољи пласман неког тима из наше земље. Уз све то, крагујевачки клуб је познат и као велики расадник талената, па често трећину, чак и половину чланова репрезентативних селекција Србије чине управо играчи овог тима.

За годишњицу, поред нове колекције спортске опреме и велике прославе рођендана, најлепши и највреднији поклон, сви се у клубу слажу, било би коначно решење питања стадиона на коме би наступали.

Банкари притекли у помоћ

И У ПРЕДСТОЈЕЋОЈ сезони Дивљи вепрови имаће "додатак" уз своје име, баш као и лане. Наиме, овога пута главни спонзор Вепровима биће Привредна банка Београд.

Уговор о сарадњи потписан је на годину дана.

В. У. К.

ФУТСАЛ

ВРАЊЕ - ЕКОНОМАЦ 2:3

Провукосмо се у Врању

УОБИЧАЈЕНО тешко гостовање у Врању, и овога пута по фудбалере Економца показало се таквим. Било је потребно уложити и последњи атом снаге да се после велике борбе савлада истоимени домаћи тим. На крају, скор је ипак гласио 3:2 за Крагујевчане.

Два пута су на овој утакмици водили играчи Врања, са 1:0 и 2:1, а преокрет је стигао у наставку, када су "студенти", исцрпљени једнонедељним наступом у репрезентацији, схватили да је враг однео шалу, те да је последњепласирани тим на табели на прагу сензационалног тријумфа над лидером првенства.

Упорни напади Економца донели су му изједначење, а исти играч, Владан Весић, на минут и по до истека сусрета, побринуо се да све "остане на своме".

Сутра следи можда и најзанимљивији дуел пролећа, јер ће наш тим снаге одмерити са најљућим ривалом из протеклих сезона, а и сада високо котираним београдским Марбом.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ

11. КОЛО: Врање - Економица 2:3, Марбо - Смедерево 3:2, Танго Лиман - Бечеј (јуче), Колубара - Наисус 3:1, Коперникус - Пирот 5:1.

Економица	11	10	0	1	65:22	30
Наисус	11	8	0	3	36:32	24
Марбо	10	7	1	2	36:19	22
Колубара	11	5	2	4	41:34	17
Коперникус	11	5	1	5	35:31	16
Пирот	10	3	2	5	17:32	11
Танго Лиман	10	2	4	4	38:39	10
Бечеј	10	3	0	7	29:40	9
Смедерево	11	2	1	8	18:38	7
Врање	11	1	3	7	24:52	6

12. КОЛО: Економица - Марбо, Смедерево - Коперникус, Пирот - Колубара, Наисус - Танго Лиман, Бечеј - Врање.

КРАГУЈЕВАЦ - Запворени базен СЦ „Парк“. Гледалаца: 500. Судије: Јованчевић (Врњачка Бања), Виријевић (Зрењанин). Играч више: Раднички 5(4), Дунав 1(0). Пејтерци: Раднички 3/3. Резултати до четвртинама: 7:2, 4:0, 8:1, 9:1.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић, Б. Појовић 6, Марковић 6, Ђирковић 4, Чујић 2, Башић 6, Ђ. Филиповић 4, Лазић.

ДУНАВ: Добојанов, Ђурђевић, Мишировић 1, Шћејановић, Љубичић, Ђ. Појовић, Ђашић 2, Лекић 1, Кашић, Буквић, Бишпаге, Вишировић.

И БЕЗ већине сталних првотимаца, како се и очекивало, Раднички је лако изашао на крај са прошлонедељним лигашким су-

ПРВА "А" ЛИГА

14. КОЛО: Раднички - Дунав 28:4, Бањича - Партизан 6:11, ЖАК - Сингидунум 14:10, Црвена звезда - Београд 15:5. Паузирали су екипа Војводине.

Раднички	13	12	0	1	246:64	36
Црвена звезда	12	12	0	0	150:62	36
Партизан	12	9	0	3	152:57	27
Бањича	13	6	1	6	103:117	19
Војводина	12	6	0	6	116:105	18
ЖАК	12	4	1	7	93:143	13
Дунав	12	3	0	9	67:139	9
Сингидунум	13	2	0	11	77:167	6
Београд	13	1	0	12	57:206	3

15. КОЛО: Дунав - Бањича, Партизан - Црвена звезда, Београд - ЖАК, Сингидунум - Војводина. Слободан је Раднички.

ВАТЕРПОЛО

РАДНИЧКИ - ДУНАВ 28:4

Да се и клупа размрда

парником, новосадским Дунавом. Крајњи резултат д 28:4 само је потврдио да је и клупа "црвених" довољно јака да испрати наступ на два фронта, односно квалитетно одмени најбоље када је то неопходно.

Дакле, јесу недостајали Вања Удовичић, који је уједно од радио казну од једног меча неиграња зарађену у дуелу против Партизана, те Филип Филиповић, Александар Ђирић, Борис Злоковић и Славко Гак, а у воду нису улазили Радић и Бурић, али је голова ипак било на претек. Ето, већ на крају прве четвртине могао је да се свира крај читаве утакмице. Сем изједначења на 2:2, ничег узбудљивог више није било, па се игра свела на бројање погодака у мрежи гостију. Тај период окончан је на

броју седам, чему су до полувремена придодата још четири из друге деонице.

Наставак је по домаће био још берићетнији. Постава у саставу: Игор Лазић, Борис Поповић, Душан Марковић, Ведран Ђирковић, Војислав Чупић, Ђорђе Башић и Ђорђе Филиповић, која није мењана читавим током сусрета, таман се унграла, што је резултирало додатно бољом одбраном и ефикаснијим нападом.

До 20. марта и првог финалног дуела у Купу Европе са италијанском Флорентијом, крагујевачким ватерполистима остаје само сусрет са Бањичом 13. дана наредног месеца, јер су у следећем првенственом колу, због непарног броја тимова у лиги, слободни.

В. У. К.

КУГЛАЊЕ

Марко солидан на државном

ПРОШЛОНЕДЕЉНО првенство Србије, појединачно и у комбинацијама, које је одржано у Београду, односно Врбасу, куглашу Водовода Марку Маринковићу донело је пласман на 17. место.

У појединачном такмичењу Маринковић је имао нешто слабији учинак, 557 оборених чуњева, да би другог дана, у комбинацијама, био на висини задатка са 616 убијених "дрва", што је био други резултат првенства, освојивши тако, у укупном збиру 1.173 поена.

Иде наставак лиге

ОВОГ викенда, после краће паузе, настављају се првенствени окршаји у Првој лиги Србије група Центар.

Крагујевачки Водовод ће у 14. колу бити слободан, док ће Пак промет, у недељу, у сали Друге крагујевачке гимназије, угостити Бакар из Бора.

С. М. С.

КАРАТЕ

Нема бољег од Јуниора

МЛАДЕНОВАЦ је у суботу био домаћин турнира Карате федерације Србије за све узрасте у борбама и катама. Наступило је 420 такмичара из 39 клубова, од којих је чак 60 било чланова крагујевачког Јуниора.

Таква бројност, али и исканзан квалитет каратиста нашег клуба, итекако су се одразили на резултате. Јуниор је, наиме, на овом такмичењу награђен као најбољи клуб у катама и први у борбама по броју освојених медаља, што се, логично, окончало признањем клуба без премца у генералном пласману на основу освојених одлика.

Посебне заслуге за овакав успех припадају Лазару Вукићевићу и Николи Маслаку, који су добили по седам мечева, док су за нијансу слабији били Вељко Станојевић са пет и Алекса Васковић са четири победе.

На ово надметање повели смо комплетну екипу у свим узрастима у циљу припрема за скорашњи први квалификациони круг првенства Србије, те Балканског првенства, које ће се 28. и 29. марта одржати у Крагујевцу, где верујемо да ће најмање три наша члана завредети национални дрес.

Веома смо задовољни приказаним од стране наших такмичара, јер смо доказали да смо један од најбољих клубова у региону и да успешно можемо да се носимо са београдским ривалима - истакао је челни човек Јуниора Вељко Смоловић.

В. У. К.

КОШАРКА

ШИРОКИ - РАДНИЧКИ 85:100

Сиржени у три минута

ШИРОКИ БРИЈЕГ - Хала: „Пецара“. Гледалаца: 2.500. Судије: Дожаи и Радојковић (Хрватска), Пешек (Словенија). Резултат по четвртинама: 21:24, 24:21, 22:32, 18:23.

ШИРОКИ: Шушало 11, Бабић, Рамљак 4, Билиновац 4, Першић 20, Бошњак, Сакић, Фриман 4, Бараћ 25, Врајковић 9, Рикић, Џонс 8.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовић 7, Ђајин 17, Јовић, Марковић 5, Еменин 14, Бирчевић 10, Борисов 8, Кривошевић 2, Мијајковић, Вајић 29, Визер 8.

СТРАХОВИТ пресинг у одбрани играча Радничког, одрађен између 28. и 31. минута, донео је изузетно важну победу. У том периоду минус од четири поена отишао је на плус 15, те је Раднички своју надмоћ у квалитету исказао на најбољи начин. Све полуге тима функционисале су на најбољи могући начин, па је домаћин у сусретима ова два ривала по први пут „положи оружје“ у својој „Пецари“.

Какав је обичај у овој сезони, Раднички је прву четвртину, чак и добар део наставка одиграо у променљивом ритму. Стартну пред-

BLACK MAGIC ТЕРИКО ВАЈТА

ност од 20:11 Николићев састав брзо је изгубио. Уследила је велика и изједначена борба, уз константне промене у вођству. Тада већ наредна добра одбрана Крагујевчана доноси четири узастопне грешке у вођењу лопте и додавањима домаћиних, као и три везана промашаја ван линије 6,75 метара, док је наш напад функционисао без грешке. Из акције у акцију, а биле су веома разноврсне и уравнотежене по свим позицијама, предност је расла, од 63:58 до 82:67. Како то обично бива, екипа која очигледно губи утакмицу почела је да се „испуцава“ из даљине, што организатори игре Радничког, уз добар скок у одбрани, користе на најбољи могући начин. Смирено и одговорно

утакмица се приводи крају, уз убедљиву разлику.

Прва виолина утакмице у Широком Бријегу био је Терико Вајт. Постигао је 29 поена и имао шут осам од девет за два, четири од седам за три поена, 10 скокова и три асистенције, уз индекс корисности 38. Силдне партије дали су Еменинг и већ давно неизбежни Ђајин.

Шеста узастопна победа нашем саставу донела је реалне шансе за пласман на фајнал фор. Прва прилика за такав домет је већ у суботу, када у „Језеро“ стиже главни конкурент за пролаз у четири најбоља, подгоричка Будућност. Победа свакако делује неопходно, а најпожељнија би била већа од два поена разлике. М. М.

ЈЕДАН МАЊЕ НА МУТИНОМ СПИСКУ

Вортингтон већ у Аустралији

ИСПОСТАВИЛО се да је повреда рамена аустралијског репрезентивца веома озбиљна и да је неопходна операција у његовој родној земљи, па је тако сарадња Марка Вортингтона и крагујевачког АБА лига за ову годину завршена. Две стране су биле сагласне да се све заврши на тај начин, јер би сам захват и постоперативни поступак требало да трају од четири до шест месеци. Тако је Вортингтон већ са породицом отпутовао у родну земљу.

Ипак, може се десити да ово не буде крај сарадње, јер је клуб заинтересован да се, уколико то опоравак дозволи, она настави у наредној сезони. М. М.

Наравно, најважнији услов за овакав сценарио био би да крагујевачки клуб буде учесник завршнице, јер би у супротном, по досадашњем искуству, хала „Језеро“ зврјала празна, осим у могућем вечитом дербију. А видели смо како се то прошли пут завршило.

Међутим, то још увек није све. АБА лига би могла да изгуби друго „сигурно“ место, уколико већи број тимова са „А“ лиценцом не освоји национална првенства. Они, као „великани“, наравно имају предност, па ће коначно решење морати да сачека завршетак европских националних шампионата.

Одмах је реаговао директор АБА лиге Јосип Биљич, рекавши да је једина истина она која је донешена пред почетак првенства, а по којој у елитно такмичење директно иду победник лиге и фајнал фора, а у квалификације следећи најбољи после 26 одиграних кола. По његовим речима, неозбиљно је мењати правила такмичења пет кола пре краја, па уверава клубове да АБА лига држи све ствари под контролом.

На причу се затим надовезао и директор Евро лиге Ђорђе Бартомеу, који је посредно, преко свог пријатеља Божидара Маљковића, потврдио Фернандезове речи. Дакле, финалисти иду директно, а следећи најбољи из плеј-фа у квалификације Евро лиге. То би значило да ако се Раднички квалификује на фајнал фор, има шансу да заигра и у најјачем клупском такмичењу.

Али, ни то није сигурно. Могуће је да се ове године, ипак, направи изузетак, због неусаглашених ставова АБА и Евро лиге. Како ће се цела ствар завршити остаје да се види, али искуство говори да Европа ипак командује. М. М.

АБА ЛИГА			
22. КОЛО: Широки - Раднички 85:100			
Задар - Будућност 60:72, Цибона - Сплит 81:73, Крка - Првена звезда 52:57, Партизан - Олимпија 71:73, Солнок - Целевита 64:59, МЗТ Скопље - Игокеа 77:81.			
Игокеа	22	17	5 1692:1547 39
Црвена звезда	22	16	6 1772:1573 38
Будућност	22	14	8 1593:1495 36
Раднички	22	14	8 1795:1702 36
Партизан	22	13	9 1608:1557 35
Олимпија	22	12	10 1689:1675 34
Целевита	22	12	10 1627:1615 34
МЗТ Скопље	22	11	11 1621:1649 33
Крка	22	9	13 1511:1603 31
Цибона	22	8	14 1688:1693 30
Широки	22	7	15 1619:1675 29
Задар	22	7	15 1620:1702 29
Сплит	22	7	15 1542:1680 29
Солнок	22	7	15 1554:1765 29
22. КОЛО: Раднички - Будућност, МЗТ Скопље - Задар, Игокеа - Солнок, Целевита - Партизан, Олимпија - Крка, Црвена звезда - Цибона, Сплит - Широки.			

АБА ЛИГА

Можда и фајнал-фор

ПРИСУСТВО Романа Лисца, председника борда Сидра на утакмици са Цибоном, покренуло је, за сада стидљиво, могућност да Раднички после финала Купа „Радивоја Кораћа“ буде домаћин и завршнице регионалног такмичења. Његов доласак у „Језеро“ свакако није био само куртоазан, али из нашег клуба, званично, за сада нема никаквих озбиљнијих вести по том питању.

Иван Грујин, председник „црвених“, само је најавио да су заинтересовани да се опробају и у том „послу“, као и да је челницима борда лиге стављено до знања да је Раднички озбиљан у тој намери, али уз неизбежно питање „ко то плаћа“. Одмах потом кандидатуру, такође још увек не званичну већ у медијима, поднео је и град Ниш, чији би челници такође да виде крем овдашње кошарке.

Ко у клин, ко у плочу

ЗАМЕШАТЕЉСТВО око учешћа екипа са Јадрана у наредној Лиги Европе достигло је кулминацију. Најпре је, на уласку у сезону, из АБА борда стигла вест да ће у најквалитетније такмичење победник и другопласирани лигашког дела, док ће трећепласирани у квалификације, а затим је на почетку „избачена“ варијанта да директор пласман имају победник лиге и фајнал фора, док у квалификације иде следећа најбоље пласирана екипа.

Протекле седмице са новим тумачењем огласио се директор за комуникацију Евро лиге Дијеого Фернандез. По његовом ставу, лига више није најбитнија, већ ће „срећници“ бити финалисти плеј-офа, док ће у квалификације екипа која је изгубила полуфинале, а у лигашком делу имала бољи пласман. Дакле, очигледно је да се акценат сада баца на завршницу, што би, по мишљењу организатора Евро лиге, дало већу драж фајнал-фору.

КУП СРБИЈЕ - Ж

И Куп - за историју

НИСУ очекивале кошаркашице Радничког да ће у четвртфиналу женског Купа „Милан Цига Васојевић“, који се играо прошле недеље у Лазаревцу, елиминисати београдски Радивој Кораћ, другопласирани тим далеко јаче, Међурегионалне лиге, али су се надале доброј партији, пре свега узимајући у обзир квалитетне игре у првенству.

Ипак, осим историје, и резултата, ништа не остаје за први пут. „Црвене“ су убедљиво поражене са 83:54. То се могло наслутити већ после првог периода игре, који је окончан 26:14 у корист ривала. На полувреме је тај минус износио већ целих 23 поена - 52:29, али су у наставку Крагујевчанке успеле да пруже достојнији отпор, па чак у 27. минуту утакмице дођу и на „минус 18“ - 42:60.

Свакако, квалитетнија екипа је отишла даље, а то се видело и у завршници, с обзиром на финални окршај овог тима и београдског Партизана, у коме су тријумфовале „црвене“. Једина невоља је што „црвене“ исти противник чека и у четвртфиналу пл-еј-офа.

Најефикаснија кошаркашица на том сусрету, пак, била је из редова нашег тима, Николина Милић са 20 постигнутих кошева, а уз то имала је и девет скокова, а својом партијом може да се подици и Јелена Првуловић, чији је учинак био 16 поена и шест асистенција.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

П Е Т А К

ФУТСАЛ: Економица - Марбо (Београд), хала „Језеро“ (19.00)

С У Б О Т А

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Војводина (Нови Сад), сала ОШ „Светислав Сремчевић“ (19.00)

КОШАРКА: Раднички - Будућност (Подгорица), хала „Језеро“ (21.00)

Н Е Д Е Љ А

КУГЛАЊЕ: Пак промет - Технохемија (Београд), Друга гимназија (11.00)

РВАЊЕ

Задовољни постигнутим

ПРВИ овогодишњи Куп за кадете, окупио је прошле недеље у Крагујевцу, чији је домаћин био Рвачки клуб Раднички, 97 такмичара из 24 екипе.

У веома јакој конкуренцији, Крагујевчани су освојили три медаље. Сребрно одличје припало је Страхињи Живковићу, а Данијел Ибраимић и Ђорђе Пешут морали су да се задовоље бронзаним медаљама.

Задовољни смо одзивом такмичара. Све је било на високом нивоу. Што се тиче саме организације, добили смо похвале свих учесника - рекао нам је спортски директор „црвених“ Зоран Синђић.

Овог викенда на програму је и први Куп за старије пионире, који ће се одржати у Зрењанину.

С. М. С.

ПРВА ЛИГА - Ж

Радничком
још један
дерби

ДРУГИ узастопни градски дерби у Првој лиги Србије у пролећном делу сезоне добиле су одбојкашице Радничког. Овога пута као гошће савладале су Смеч 5 у његовом „Артему“ резултатом 3:2, по сетовима 25:18, 25:18, 18:25, 20:25, 15:9. Одигран је изузетно занимљив меч, са пуно преокрета, али је гост био присебнији у тајбреку и заслужено славио.

Трећи крагујевачки представник у овом рангу, Крагуј, био је убедљив на свом терену у сусрету са екипом Зрењанина, добивши меч без изгубљеног сета, резултатом 25:16, 25:11, 25:22,

После овог кола Смеч 5 и даље држи чело табеле са 42, Раднички је други са 38, Крагуј трећи са 36, а следи Црнокоса са 33 бода и утакмицом мање.

Наредног викенда игра се 17. Коло, у коме Раднички дочекује Војводину из Новог Сада, Смеч 5 иде на ноге Зрењанину, а Крагуј Радничком у Београду. **М. М.**

ПОЛУФИНАЛНИ сусрет са Војводином донео је узбуђења, али само на почетку. Новосађани су у меч ушли отреситије, са више елана, па су успели да поведу са 1:0 у сетовима. Преломни тренутак догодио се на почетку другог сета, када је Дејан Матић уместо Илића на место техничара увео Јовановића. Млађи „командант парад“ успео је да промени ритам, повеже игру екипе и разигра напад до те мере да се ривал није сналазио у одбрани. Уз то, сервис више није био млак, померен је пријем Новосађана, а до изражаја је дошао Чедић, који је почео са својом препознатљивом снажном игром. До краја је нанизао чак 30 поена, па је свакако био веома заслужан, ако не и најзаслужнији за пролазак у финале.

Финале можда и најбоље у по-

МА БРАВО "ЦРВЕНИ", НЕМАТЕ СЕ ЧЕГА ПОСТИДЕТИ

Фото: ossrb.org

ОДБОЈКА

КУП СРБИЈЕ ИЗМАКАО РАДНИЧКОМ

Јуначки се држали и стали
у финалу

ПОЛУФИНАЛЕ

ВОЈВОДИНА - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 1:3
НОВИ ПАЗАР - Хала: „Пендик“. Гледалаца: 500. Суђе: Градински и Бук (Београд). Резултат по сетовима: 25:20, 19:25, 20:25, 17:25.

ВОЈВОДИНА: Чубрило 3, Маршиновић 14, Рољић 6, Веселиновић 4, Кашћ, Врбан, Брзаковић, Радовић, Пејковић 2, Лубурић 11, Кајур (либеро).

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 5, Н. Сивановић 16, Јовановић, Радовић 11, Перовић, Вуловић, Р. Сивановић 6, Илић, Ивовић, Чедић 30, Блајковић, Пантелић (либеро).

седењих неколико година. Екипе су биле готово изједначене, а разлику је направио Звездин пријем, сигурно најстандарднији у земљи. Док су Крагујевчани успевали да се одбране од сервиса ривала имали су шансе да се супротставе, тако добили један сет и у неколико наврата, током три која су изгуби-

ли, правили серије поена. Главна карактеристика игре Радничког била је пожртвованост и борбеност. Захваљујући томе успели су да дођу на домак изједначења у четвртом сету, повели са 23:21, али ситан детаљ је можда и разрешило победника. Наиме, после смеча Петковића лопта се од блока

ФИНАЛЕ

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 3:1
НОВИ ПАЗАР - Хала: „Пендик“. Гледалаца: 900. Суђе: Бук (Београд), Симоновић (Крагујевац). Резултат по сетовима: 25:22, 18:25, 25:22, 27:25.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Околић 2, Перић, Стоиловић 6, Гмишировић, Којривица 7, Милутиновић 6, Јаковљевић 11, Мишић 5, Пејковић 18, Ђелић 7, Буцуљевић 2, Вујић (либеро).

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић, Н. Сивановић 19, Јовановић 2, Радовић 12, Перовић 6, Вуловић, Р. Сивановић 2, Илић, Ивовић, Чедић 22, Блајковић, Пантелић (либеро).

одбила ка ауту, али тако да су је Крагујевчани могли вратити у игру. Међутим, на несрећу она је кренула ка дечаку који брише паркет, он је ухватио и тиме спречио наставак акције. После тога Звезда има три меч лопте, користи последњу и долази до свог 11. пехара Купа Србије.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

Последње коло

ПОСЛЕ две недеље паузе због завршног турнира Купа Србије, последњим колом регуларног дела завршава се лигашко такмичење у Супер лиги Србије. На самом крају у Београду се игра дерби у коме се састају две првопласиране екипе, Црвена звезда и Раднички Креди банка.

Шампион је већ одавно обезбедио прво место, а крагујевачки састав би на друго због могућности да мајсторице игра на свом терену до евентуалног финала. За осигуравање те позиције довољна је било каква победа, а у супротном све зависи од исхода утакмице Спартак - Ђердап у Суботици.

Остали парови последњег кола су: Војводина - Железничар, Спартак (Љ) - Рибница и Млади радник - Партизан.

М. М.

ЈУНИОРИМА

Најтежа група

НИСУ имали среће јуниори Радничког Креди банке приликом жреба за полуфинале Првенства Србије. Он је одлучио да се нађу у трећој групи, заједно са највећим фаворитом, београдском Црвеном звездом.

Већ у суботу пре подне игра се дерби са „црвено-белима“, увече се Крагујевчани састају са домаћим Љигом, а у недељу пре подне ривал им је Кикинда. Само најбољи стећи ће право да се нађе на фајнал-фору средином маја.

Протекле седмице играни су и полуфинални турнири девојака, а Крагујевац није имао представнике међу 16 екипа.

М. М.

Када се све сабере, победила је концентрисанија и за нијансу хомогенија екипа. Раднички се никако није обрнуо, штавише, одиграо је две одличне утакмице, а партије које је приказао могу само да радују пред наставак првенства.

М. М.

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ МЕЂУ ОСАМ У ЧЕЛЕНЦ КУПУ

У Европи ваде флеке

ОНО што није пошло за руком рукометашицама Радничког, јесте њиховим колегама из истог табора. Иако им у домаћем првенству не цветају руже, кроз два меча осмине финала Челенц купа са литванским Драгунасом, „црвени“ су успели да буду бољи у укупном скору (28:30, 27:23) и тиме обезбеде пласман међу осам најбољих у једном европском такмичењу.

Како је то у рукомету постало већ уобичајено, због смањења трошкова клубови су се договорили да се оба меча одиграју на једном месту, овога пута у Литванији. Град Клаипеда тако је у два дана био попрште исто толико дуела домаћег Драгунаса и Радничког, с тим што се у другом наш тим водио као званични домаћин.

И управо тај сусрет пресудио је победника. После врло неизвесног и узбудљивог првог двобоја, Крагујевчани су у потоњем заиграли као у најбољим издањима на паркету хале „Језеро“. Водили су од самог старта, у првом полувремену са четири (9:5), а у наставку и читавих шест голова разлике (18:12), тако да је обезбеђивање даљег евро наступа више него заслужено.

КУП СРБИЈЕ

Опет у Црвенку

Од среде, 6. марта, и у следећа четири дана требало би да се одиграју сви мечеви осмине финала Купа Србије за мушкарце.

Раднички у овој рунди гостује Црвенку, која је на старту пролећног дела већ добила Крагујевчане на свом паркету, па ето лепе прилике за реванш.

В. У. К.

ПРВЕНСТВО ЧЕКАЛО

Партизан и Жеља

ЕВРО наступ Радничког у Челенц купу, померио је и његово првенствено надметање са шампионом Србије за три дана. Тако су „црвени“, уместо за викенд, јуче одиграли меч 16. кола са Партизаном у Београду.

Већ овог викенда Крагујевчанима следи ново гостовање, нишким Железничару.

В. У. К.

ДОГОВОР ЗА ПОБЕДУ

А ТРЕНЕР ЗАМЕЊЕН

Штудер на
клучи

ПОСЛЕ петог узастопног првенственог пораза, прошлог викенда од Колубаре (25:27), Горан Веселиновић поднео је оставку на место шефа стручног штаба рукометаша Радничког.

У клубу су реаговали тако што је на његову позицију, за сада привремено, постављен тренер другог тима Драган Штудер. Управо он је предводио „црвене“ у осмини финала Челенц купа пре три дана, када су у Литванији, у два меча, из даљег такмичења избацили домаћи Драгунас.

Браво!

В. У. К.

(Ж) МАКС СПОРТ - РАДНИЧКИ 22:22

Егал са Пазовчанкама

ЗАОСТАЛИ сусрет 13. кола Суперлиге Србије, прошле среде, рукометашицама Радничког донео је још један вредан бод. Остварен је ремијем са екипом Макс Спорта у Новој Пазови - 22:22.

У првом полувремену домаће су биле боље, водиле константно, а на одмор „понеле“ три гола предности - 11:8. Ипак, наставак дуела није ишао тим током. Крагујевчанке су заиграле далеко ангажованије и стигле до предности од 21:19 на три минута пред крај. Изгледало је да је победа на дохват руке, али тада поново долази до преокрета, па су Пазовчанке, после изједначења, у последњој секунди меча имале и шут за тријумф. Срећом, то је био 15 на утакмици који је сјајно одбранила Оливера Тошковић.

Велико искушења „црвенима“ следи и овог викенда, јер гостују у Београду екипи Црвене звезде.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Са Војводином за
пролаз

УТАКМИЦА Војводина - Раднички, раније заказана за 20. фебруар, биће одиграна најкасније до 11. марта, с обзиром да је за дан касније заказан жреб за четвртфинале Купа Србије.

Уколико прођу Новосађанке, „црвенима“ ће за пласман међу четири могући противници бити: Црвена звезда (Београд), Зајечар, Миленијум (Београд), Јагодина, Железничар (Инђија), Наиса (Ниш), а чека се и победник дуела Медицинар - Макс спорт, који је на програму 5. или 6. марта.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)							
16. КОЛО: Партизан - Раднички (јуче), Црвенка - Напредак 28:31, Врбас - Металоластика 24:22, Колубара - Железничар (јуче), Зајечар - ПКБ 31:29, Војводина - Југовић 28:25, Црвена звезда - Рудар 25:27.							
Партизан	15	13	2	0	443:366	28	
Војводина	16	14	0	2	444:375	28	
Врбас	16	11	1	4	425:416	23	
Металопласт.	15	8	0	7	396:379	16	
Колубара	15	7	1	7	437:429	15	
Рудар	16	7	1	8	411:406	15	
Напредак	16	7	1	8	407:424	15	
Зајечар	16	7	0	9	449:457	14	
Раднички	15	6	0	9	378:386	12	
ПКБ	16	4	4	8	430:440	12	
Ц. звезда (-8)	16	9	1	6	425:419	11	
Југовић	16	4	3	9	408:423	11	
Црвенка	16	3	2	11	392:460	8	
Железнич.	(-2)	15	2	0	13	375:440	2
17. КОЛО: Железничар - Раднички, Рудар - Врбас, Црвена звезда - Партизан, Металоластика - Војводина, Југовић - Зајечар, ПКБ - Црвенка, Напредак - Колубара.							

Четвртак
28. фебруар

20.00	Стање ствари
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путујуће приче р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм
15.30	Раскршћа р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Путописи РТК
18.30	Мобил Е
18.40	Сајамска хроника
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стање ствари
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Megaфон Music
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
1. март

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Путописи РТК р.
11.00	Megaфон Music р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Fashion Files р.
18.30	Мобил Е
18.40	Сајамска хроника
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Разговор са поводом
21.00	Са позориштем на ти
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Илузиониста
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
2. март

19.00	Хроника 1
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Серија
10.00	Кухињца
11.00	Нокаут р.
11.30	Улови трофеј р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм ■
18.00	Са позориштем на ти р.
18.30	Акција
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Филм ■
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља
3. март

22.30	Култура
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најсмешније животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агро дневник
14.00	Шумадијске зимске игре
16.00	Вести
16.05	Филм ■
18.00	Нокаут
18.30	Улови трофеј
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Најсмешније животиње
21.00	Концерт
21.45	Сајамска хроника
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Филм ■
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
4. март

19.30	Спортски преглед
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Кућица у цвећу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	G.E.T. Report р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Србија коју волим
18.40	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Нови Пазар - Раднички (снимак фудб. утакмице)
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Железничар - Раднички (снимак рукометне утакм.)
00:00	Вести у полувремени

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
5. март

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Србија коју волим р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
13.00	Музички програм
14.00	Економица - Марбо (мали фудбал, снимак)
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report р.
17.00	Мозаик
18.00	Ноге на путу
18.30	Мобил Е
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравље је лек
20.30	Суграђани
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Биографије познатих р.
00.00	Вести
00:35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
6. март

17.00	Мозаик
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Ноге на путу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм
15.30	Супертехнологије р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Путујуће приче
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Биографије познатих
00.00	Вести у полувремени
00.30	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

FINAL SALE

Na kolekciju jesen - zima

do 80%

Akcija traje do isteka zaliha!

H&O
Kragujevac
Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

Uz VIP karticu
dodatnih **-10%** popusta!